
THE LIBRARY OF CONGRESS

THE LIBRARY OF CONGRESS

CLEVELANDO LIETUVIŠKŲ DRAUGYSČIŲ

Istoriška Peržvalga

TVARKĖ IR SPAUDON PRIRENGĖ
C. L. D-ČIŲ SĄRYŠIO KOMISIJA.

CLEVELAND, OHIO
Išleido Clevelando Liet. Draugysčių Sąryšis
1917 m.

Spauda "DIRVOS" 2004 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

Clevelando Lietuviškų draugysčių sąryšis.

Clevelando Lietuviškų Draugysčių

Istoriška Peržvalga

TVARKĖ IR SPAUDON PRIRENGĖ
C. L. D-ČIŲ SĄRYŠIO KOMISIJA.

CLEVELAND, OHIO
Išleido Clevelando Liet. Draugysčių Sąryšis
1917 m.

Spauda "DIRVOS" 2004 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio.

C.S.

NUO KOMISIJOS.

Išrinkęs CLD. Sąryšis komisiją tvarkymui ir prirengimui spaudon knygos: "Clevelando Lietuviškų Draugysčių Istoriška Peržvalga", pavedē jai vienai atlikti visą darbą. Sutvarkius ir prirengus spaudon knygą, komisija randa reikalingu tarti nuo savęs keliatą žodžių, paaiškinimui nekurių dalykų, kurie tuliems be to gal butų buvę nesuprantami. Paaiškinimai yra šitie:

1) Komisija nēra atsakomybēje už draugysčių istoriškos peržvalgos aprašymą, kadangi kiekviena draugystē pridavē rankraščius užtvirtintus visos draugystēs.

2) Komisija rankraščių ne trumpino ir ne ilgino, tiktai kiek galint stengēsi padaryti aiškesnę mintį, kad geriau butų galima suprasti dalykus (dviejų draugysčių buvo trumpinami ir taisomi rankraščiai, bet su žinia draugystēs). Todel už draugysčių aprašymus, ar jie yra teisingi ar ne, komisija ne atsako.

3) Neatsižvelgiant į draugystes, kokios yra pakraipos, kokių principų, kaip turtingos pinigais ir skaitlingos nariais, komisija paēmē sau teisę dēti viena po kitai teip, kaip jos tvērēsi.

4) Rankraščius, kuriuos reikējo perrašē, taisē, tvarkē ir korektavo p. I. K. Sakalauskas. Cenzuravo pp. Juozas Šalčius ir Ant. Zdanavičius.

CLD. Sąryšio knygos: "Clevelando Lietuviškų Draugysčių Istoriška Peržvalga" tvarkymo komisija:

I. K. Sakalauskas,
Juozas Šalčius,
Ant. Zdanavičius.

ĮŽANGA.

Nesykį gal ir ne vienam lietuviui ar lietuvei, matančiam dabartinį Clevelando lietuvių judėjimą ir darbavimąsi, atėjo į galvą mintis ir noras sužinoti kas čionai pravedė kelią lietuvystės, kada ir koks lietuvis pirmiausia apsigyveno Clevelande, kokia buvo pradžia lietuvių kolionijos, kas tverė ir organizavo lietuviškas draugystės ir kokios šiądien draugystės yra seniausios. Kadangi šiądiena Clevelande lietuvių yra skaitoma 8 ar 10 tukstančių ir beveik visi yra gerai susiorganizavę bei susispietę į įvairias draugystės, tai svarbu yra žinoti kas ypač tame pasidarbavo praeityj.

Pirmą mintį parašyti Clevelando lietuvių istoriją pagimdė Clevelando Lietuviškų draugysčių Sąryšis, bet kadangi praeities lietuvių judėjimo nebuvo galima surasti visą medegą, kad butų galima plačiai viską aprašyti, tai nutarta, kad Clevelando lietuvių istoriją butų rašyta pasirēmiant ant draugysčių ir medegą imti iš protokolo knygų.

Surašas draugysčių ir perbėgimas jų gyvavimo bei nu veiktų darbų ir pasidarbavimas lietuvių labui telpa šioj knygoj paeiliui teip kaip jos paeiliui tvērēsi, kad skaitytojas žinotų, kurios draugystēs yra senesnēs o kurios jaunesnēs.

Teipgi pažymēti reikia, kad pirmas Clevelando lietuvis buvo Franciškus Freimonas, (žiurēk paveikslą), kurs atkeliavo iš Lietuvos 1871 metuose ir apsigyveno Clevelande. Jis buvo pirma šaknis Clevelando lietuvių ir sutvērē pirmutinę draugystę vardu Šv. Jurgio.

FRANCIŠKUS FREIMONAS

Pirmas Clevelande apsigyvenęs lietuvis ir organizatorius pirmos lietuviškos Šv. Jurgio Draugystės.

ISTORIŠKA PERŽVALGA GYVAVIMO DRAUGYSTĒS ŠV. JURGIO.

Pirmutinē ir seniausia Clevelando lietuvių draugystē yra Švento Jurgio, kuri tapo sutverta iš neskaitlingo burio lietuvių 31 d. Liepos mēn. 1887 m., o gyvavimą ir veikimą pradējo 21 d. Rugpjučio mēn. tų pačių metų. Šv. Jurgio draugystē yra pašelpinē ir tautiškai-katalikiška, kurios užduotis yra: šelpti ligonius, palaidoti numirusius narius su katalikiškomis apeigomis, šelpti našles ir našlaičius, teikti pašelpą lietuviškiems-tautiškiems reikalams ar kitokiems atsitikimams, sulyg draugystēs nuožiuros ir išgalēs, skleisti apšvietą ir dorą visuomenēje, prigelbēt organizuotis kitoms draugystēms nepriešingoms šiai draugystei.

Draugystē Šv. Jurgio pradējus gyvuoti Clevelande pirmiausia turējo sunkų ir neaiškų taką, kuriuo galējus butų eiti į tobulingesnį kelią ir atsistoti ant tvirtų pamatų, kad vēliau butų pavyzdis kitoms besitveriančioms draugystēms. Yra žinoma, kad ariant lauką pirma vaga yra sunkiausia nuart tiesiai, negu kitos vagos, kurios prilimpa prie pirmos. Todēl draugystēs Šv. Jurgio uždaviniai turējo buti atlikti su didele narių kantrybe ir pasišventimu del labo draugystēs ir visuomenēs. Čia seka surašas narių, kurie nenuilstančiai darbavosi draugystēs labui pirmuose gyvavimo metuose: J. Vilkutaitis, R. Freimonas, J. Kulikauskas, F. Račiunas, K. Mašiotas, N. Martišauskas, J. Viltrakis, B. Gaižutis, J. Jasinskas J. Šarckis, A. Antušauskas, A. Almonaitis, F. Kulikauskas, F. Petuška, V. Jurgilas, P. Lekavičius, J. Nedzinskas, S. Nedzinskas, J. Židžiunas, J. Kisevičius, A. Petuška, G. Židonis, J. Neuronis, K. Švilpas, J. Vladislavičius, A. Stelmokas ir J. Vitkauskas.

Šitie augščiau išvardinti organizatoriai draugystēs Šv. Jurgio, del geresnio užsilaikymo pradžioje kiekvienas užsimokējo po vieną dolerį ir tokiu budu draugystēs ižde radosi 27 doleriai. Pirmutinis draugystēs pirmininkas buvo J. Vilkutaitis, o nutarimų raštininkas F. Račiu-

nas. Pradžioj gyvavimo draugystēs Šv. Jurgio, pirmame mēnesyj t. y. Rugpjutyj 1887 m. mēnesinēs užsimokējo po 50c., antrame mēnesyj po 40c. ir trečiame mēnesyj po 30c. Kada tapo patirta, kad nariui mēnesinēs mokesties užtenka mokēti po 30c., tai ta mokestis tapo užtvirtinta, kuri neatsimainē ir iki šiai dienai.

Tokiame draugijos veikime ir pletojimąsi negalima rašyti, nes nēra jokių užrašų ir nors nutarimų raštininkas buvo, vienok susirinkimų protokolai nebuvo užrašomi į knygas. Sulyg finansiškų knygų tiek tik galima sužinoti, kad pabaigoje 1887 m. draugystē turējo 30 narių. Pinigų ižde buvo 73 dol. 70 centų. 1888 m. narių turējo 31. Įplaukų per metus buvo 99 dol. 95c., o išplaukų 58 dol. 68c. Ižde turējo 112 dol. 22c. 1889 m. narių turējo 30. Įplaukų per metus turējo 129 dol. 82c., išplaukų 48 dol. 43c. 1890 m. narių turējo 36. Įplaukų per metus turējo 198 dol. 55c., išplaukų 95 dol. 25c. Ižde buvo 211 dol. 42c. 1891 m. narių turējo 43. Įplaukų per metus turējo 240 dol. 70c., išplaukų 135 dol. 5c. Ižde buvo 467 dol. 12c.

Nuo Rugpjučio mēnesio 1892 metų, pradēta rašyti susirinkimų nutarimai. Pirmas draugystēs nutarimas buvo surašytas nario Nikodemo Martišausko, tada iždo sekretorium buvo Silvestras Orenta. Metiniai draugystēs susirinkimai buvo laikomi Rugpjučio mēnesyj, o pusmetiniai Vasario mēn. Tame laike draugystēs raštininkai negaudavo jokio užmokesčio už savo darbą, tik buvo paliuosuoti nuo mēnesinēs mokesties. Praleidus penkis metus draugystē turējo 77 narius ir pinigų ižde 511 dol. 78c., už kurių laikymą bankoje draugystē gavo nuošimčio 44 dol. 66c.

1893 m., tapo draugystēs nutarta nemokēti pašelpą nariams ligoje, kurie išserga tik vieną savaitę (pirmiau gal buvo mokama, nežinia), o tik tokiems, kurie serga nemažiau kaip dvi savaites. Pašelpos ligoje tais metais naris gaudavo 4 dol. į savaitę. Pomirtinēs gaudavo 50 dol., kurie nariui mirus buvo skyriami jo palaidojimui arba atiduodami velionio apiekunams. Tuose metuose

draugystē turējo 77 narius. Įplaukų per metus buvo 320 dol. 30c., išlaidų 87 dol. 41c. Iżde turējo 701 dol. 78c. Uż tokią pinigų sumą iżdininkas turējo padēti kaucijos 50 dol.

1894 m., draugystē nutarē paaukauti 3 dol. uż żuvusius lietuvius nuo kazokų Krażių skerdynēje. Išrinkta tapo aštuoni nariai del nešimo grabo mirusio nario, nutarta pasamdyti du veżimai ir użmokēt uż juos po kiek prigulēs nuo nario. Kovos mēnesio protokole randame, kad tais metais buvo sunkus laikai ir didelē bedarbē, nes draugystēs nariai neįstengē użsimokēti mēnesinių, vienok tapo nutarta, kad Šv. Jurgio draugystēs naris nors ir negalēdamas użsimokēti mēnesinių gali dalyvauti draugystēje, o użsimokēs tada, kada pagerēs laikai. Teipgi dēlei sunkų laikų buvo nutarta nemokēt nariui pomirtinēs, o jeigu ir mokēt tai tik pusę sumos. Gegużio mēnesyj tapo atspausdinta 200 egz. naujų įstatų. N. Olšinskas paaukavo varpelį draugystei, kurs yra vartojamas pirmininko laike susirinkimo vedimo. Narių draugystē turējo 89. Įplaukų per metus buvo 626 dol. 24c., išlaidų 602 dol. 68c. Iżde buvo 522 doleriai.

1895 m., nutarta pakelti pašelpinę mokestį nariui ligoje iš 4 dol. ant 5 dol. Buvo svarstyta apie įsteigimą lietuviškos-katalikiškos parapijos ir nutarta sušaukti specijališką susirinkimą. Paaukauta buvo 5 dol. del katalikiško seimo Ohio valstijoj. Narių draugystē turējo 61. Įplaukų per metus buvo 328 dol. 81c., išlaidų 271 dol. 95c. Kiek iżde turējo pinigų, nežinia.

1896 m., buvo nutarta, kad į draugystę nepriimti tokių, kurie dirba fabrikuose, pavojinguose sveikatai. Narių turējo 57. Įplaukų per metus buvo 355 dol. 99c., iš-

1897 m., buvo nutarta išimt draugystei čarterį. Nu-

1897 m. buvo nutarta išimt draugystei čarterį. Nutarta buvo surengti apvaikščiojimą paminējimui sukaktuvių dešimts metų draugystēs gyvavimo, użpirkt mišios paimant nuo kiekvieno nario po 10c. Tuose metuose tapo nutarta nupirkt draugystei vēliavą. Įplaukų per metus

turējo 337 dol. 38c., išlaidų 258 dol. 30c. Iżde turējo 428 dol. 8c.

1898 m., buvo nutarta paaukauti iš draugystēs iždo 5 dol. del pastatymo paminklo kun. Burbai. Paskolino pinigų nariui Jurgiui Cigliauskai, kurs negalēdamas dirbti norējo użsidēti kokį biznį. Perkelti tapo metiniai susirinkimai iš Rugpjučio į Sausio mēnesį. Tais metai tapo nutarta nemokēti pašelpą nariui uż pirmą savaitę neżiurint kiek laiko naris sirgs. Įplaukų per metus buvo 355 dol. 33c., išlaidų 349 dol. 47c. Iżde turējo 505 dol. 67c

1899 m., buvo nutarta pradēti rinkt aukas įsteigymui knygyno. Lapkričio mēnesyj į draugystēs susirinkimą atsilankē busiančios parapijos komitetas ir apreiškē, kad atvażiuoja kun. Sutkaitis, kurs mišias laikys Šv. Petro koplyčioj. Draugystē nutarē, kad visi nariai dalyvautų pamaldose su draugystēs żenklais (sharp). Įplaukų per metus buvo 519 dol. 50c., išlaidų 299 dol. 89c. Iżde turējo 601 dol. 65c.

1900 m., nieko svarbesnio nerandama, apart nupirkimo pakvitavimui knygučių uż 5 dol. ir šarpų uż 25 dol. Narių turējo 65. Įplaukų per metus buvo 453 dol. 39c., išlaidų 289 dol. 70c. Iżde turējo 609 dol. 89c.

1901 metais buvo nutarta, kad draugystēs pirmininkas ir nutarimų raštininkas butų paliuosuoti nuo lankymo ligonių. Daugiau nieko svarbaus nerandama. Narių turējo 65. Įplaukų per metus buvo 767 dol. 29c., išlaidų 723 dol. 5c. Iżde turējo 439 dol. 58 centus.

1902 m., tapo nupirkta draugystei vēliava uż 100 dol Vēliava buvo pašvęsta dabartinēje Šv. Jurgio bażnyčioj. Iš iżdo paaukavo 60 dol. del įvedimo į Šv. Jurgio bażnyčią šviesos ir įtaisymą żiburių. Dalyvavo jubiliejiniame katedros apvaikščiojime (turbut Šv. Jono bażnyčios). Narių turējo 81. Įplaukų per metus buvo 464 dol. 60c., išlaidų 264 dol. 95c. Iżde turējo 634 dol. 58c.

1903 m., tapo nupirkta šēpą laikymui draugystēs vēliavai, kuri lēšavo 22 dol. Padaryta nauja antspauda (pečētis), kuri lēšavo 3 dol. 50c., kurią ir šiądien drau-

gystē naudojasi. Narių turējo 93. Įplaukų per metus buvo 542 dol. 59c., išlaidų 320 dol. 9c. Iżde turējo 880 dol. 56c

1904 m., nutarta tapo mokēti Šv. Jurgio parapijai 12 dol. ant metų už laikomus draugystēs susirinkimus bažnytinēje salēj. Daugiau nieko svarbesnio nerandama. Narių turējo 93. Įplaukų per metus buvo 329 dol. 90c., išlaidų 269 dol. 45c. Iżde turējo 987 dol. 70c.

1905 m., tapo nutarta pakelti po mirtinę mokestį nuo 75 iki 100 dol. ir tas nutarimas turējo įeit į galę su Sausio 1 d. 1906 m. Narių turējo 105. Įplaukų per metus buvo 600 dol. 70c., išlaidų 435 dol. 80c. Iżde turējo 1133 dol. 1c.

1906 metų bēgyj nieko svarbaus nerandama. Narių turējo 105. Įplaukų per metus buvo 1141 dol. 5c., išlaidų 991 dol. 83c. Kiek pinigų iżde buvo, nežinia.

1907 m., tapo nutarta mokēti iždininkui algą 3 dol. ant metų ir nepaliuosuoti nuo mēnesinių mokesčių. Teipgi nutarta mokēti algos ir abiems, nutarimų ir finansų raštininkams po 9 dol. metams, nepaliuosuojant nuo mēnesinių mokesčių. Tuose metuose draugystē nutarē pakelti iždininko kauciją iki 300 dol., dalyvavo apvaikščiojime sukaktuvių 11 metų gyvavimo draugystēs Šv. Kazimiero. Už peržengimą įstatų naris N. N. tapo išskirtas iš narių draugystēs. Įplaukų per metus buvo 902 dol. 40c., išlaidų 808 dol. 40c. Iżde turējo 1496 dol. 23c.

1908 m., tapo iš iždo paaukauta 15 dol. del TMD., kuri tuomet spaudino Dr. V. Kudirkos raštus. Atskaita iš draugystēs turto tų metų nēra aiški.

1909 m., tapo nupirktas diržas vēliavos nešimui, lazda tvarkdariui ir kitoki dalykai už 15 dol. Paaukavo 50 dol. del pataisymo Šv. Jurgio bažnyčios. Sulyg įstatų pasibaigęs buvo pašelpos davimas Juozui Kunsaičiui Liepos mēn., bet draugystē nutarē šelpti ir toliau jį neaprubežiuotam laikui. Įplaukų per metus buvo 899 dol 25c., išlaidų 838 dol. 38c. Iżde turējo 1591 dol. 27c.

1910 m., draugystē paaukavo 10 dol. našlēms žuvusių vyrų anglių kasyklose Cherry, Ill., teipgi 20 dol. paaukavo CLT. Benui (muzikantams) pradžiai ju darbo. Naris

N. N. už peržengimą įstatų tapo išskirtas iš narių draugystės. Nariui Kunsaičiui, kurį draugystė šelpė teikdama pagelbąvienus metus viršaus negu įstatai rodė, tapo sulaikyta pašelpa Birželio mėnesyj. Nutarta, kad pakelt po mirtinę mokestį nuo 100 dol. iki 150 dol., kuris įėjo į galę su 1 d. Sausio 1911 m. Dar paaukavo J. Kunsaičiui 5 dol. ir nariai suaukavo 9 dol. 12c. Įplaukų per metus buvo 885 dol. 33c., išlaidų 755 dol. 19c. Kiek ižde buvo, nežinia.

1911 m., tapo nutarta apdrausti draugystės vėliavą ir kitus daiktus ant 300 dol. Buvo rinkleva del sušelpimo nario J. Kunsaičio. Surinkta 4 dol. 65c., paaukavo iš iždo 5 dol. papuošimui Šv. Jurgio bažnyčioje altoriaus, teipgi paaukauta 10 dol. nario J. Petuškos moterei, kuris tulą laiką buvo pamišėlių namuose. Įplaukų per metus buvo 897 dol. 9c., išlaidų 869 dol. 80 c. Ižde turėjo 1525 dol. 85c.

1912 m., naris Juozas Kunsaitis sirgdamas ilgą laiką per laišką prašo pagelbos. Draugystė prašymo ne atmėta ir suaukauja 10 dol. 50c. Tuose metuose nutarta kandidatus turinčius ne daugiau 30 metų į draugiją priimti be įstojimo mokesties, o turintiems nuo 30 iki 45 įstojimo mokestis nustatyta tik 1 dol. Nutarimas tęsiasi per Lapkričio Gruodžio mėnesius 1912 ir Sausio mėn. 1913 m. Prisirašė kun. J. Halaburda, nereikalaudamas pomirtinės mokesties ir jo mokesties niekas neturi tiesos reikalauti. Tuose metuose tapo sumanyta sutverti bendrovę pastatymui nuosavos salės. Tam tikslui tapo paskirta 500 dol. ir išrinkta organizatoriai, kurie organizuotų bendrovę iš draugysčių ir pavienių žmonių. Nutarta surengti jubilejų 25 metų draugystės gyvavimo, kurio apvaikščiojimas atsibuvo Rugsėjo 2 d. Jubiliejaus apvaikščiojime dalyvavo šios draugystės: CLT. Benas, CLTCh. draugystė, Dr-tė Šv. Kazimiero ir LSK. Šv. Kaz. Gvardija. Jubiliejinis paminėjimas susidėjo iš maršavimo miesto gatvėmis ir surengto Acme salėje vakaro, kuriame buvo prakalbos, dainos, deklamacijos ir muzika. Narių tais metais draugystė turėjo 222. Įplaukų per metus buvo 1241 dol. 15c., iš-

laidų 1394 dol. 15c. Iżde turējo 1784 dol. 58c.

1913 m., tapo pakelta algos abiems raštininkams nuo 9 dol. iki 15 dol. ant metų, o iždininkui nuo 3 iki 10 dol. Surengē prakalbas kada buvo atvykę iš Lietuvos Dr. J. Basanavičius ir M. Yčas, kurie rinko aukas Tautiškam Namui Vilniuje (prakalbas rengē su kitomis draugystēmis). Tautiškam Namui Vilniuje paaukavo 22 dol. Nutarta mokēt pašelpą ligoj nariams ir už pirmą savaitę, jeigu ligonis išserga nemažiau 14 dienų. Narių tais metais turējo 350. Įplaukų per metus buvo 1531 dol. 25c., išlaidų 761. dol. 10c.

1914 m., draugystēs nariai, kiekvienas aukauja po 10 centų del sušelpimo našlaičių vaikų murusio nario Jono Žiurio. Viso suaukavo 30 dol. Sumanyta apvaikščioti jubilejų 50 metų nuo mirimo garbingo Lietuvos rašytojo ir istoriko Simano Daukanto ir sukaktuves 10 metų nuo atgavimo lietuvių spaudos Rusijoj. (Visą apvaikščiojimo planą ir programą tvarkē CLD. Sąryšis). Pelnas nuo apvaikščiojimo, jeigu koks liks, sutikta paskirti Lietuvių Salēs Bendrovei. Vēliau tapo nutarta, kad paskolinti dar 600 dol. ant 5 nuoš. Lietuviškos Salēs Bendrovei. Pakelta pomirtinē mokestis nuo 150 iki 200 dol. Abiejų raštininkų algos pakelta nuo 15 ant 20 dol. 50 dol. paaukavo nukentējusiems nuo karēs lietuviams. Narių turējo 316. Įplaukų per visus metus buvo 2011 dol. 85c., išlaidų 1782 dol. 20c. Iżde turējo 1345 dol. 13c.

1915 m., nutarta draugystēs susirinkimai laikyti kiekvieno mēnesio trečią nedeldienį po pietų, padaryti naujus draugystēs ženklus, guziko pavidale, ant kurio spalva butų lietuviškos vēliavos, sudarytas tapo speciališkas komitetas ligonių lankymui, bet tik tokių, kurių ligų negali pažinti paprasti lankytojai, nutarta ant notos paskolinti dar 500 dol. del Lietuvių Salēs Bendrovēs, nutarta, kad kiekvieno mirusio nario grabo papuošimui butų nupirktas gēlių vainikas už 5 dol., nes ikišiol to draugystēj nebuvo. Nutarta visus draugystēs pinigus padēti į Lietuvišką Paskolos ir Namų Budavojimo Banką ant 5

nuošimčio. Narių draugystē turējo 293. Įplaukų per metus buvo 1767 dol. 95c., išlaidų 1768 dol. 60c. Iżde turējo 1332 dol. 45c.

1916 m., nutarta nemokēt pašelpos ligoniui uż pirmą savaitę, nežiurint kiek laiko naris sirgs, nes ikišiol buvo mokama uż pirmą savaitę ligos, jeigu naris serga nemažiau 14 dienų. Permainyta tas tapo delto, kad kartais draugystēje esti daugiau ligonių negu sveikų. Paaukauta 25 dol. nukentējusiems nuo karēs lietuviams, dalyvavo 10 metų sukaktuvių apvaikščiojime Dr-tēs Šv. P-lēs Aušros Vartų, Moterių, dalyvavo 10 metų sukaktuvių apveikščiojime LSK. Šv. Kazimero Gvardijos.

Draugystē Šv. Jurgio visados rengdavo įvairus vakarus, pasilinksminimo pramogas ir visą pelna pasilikdavo sau.

Į Šv. Jurgio draugystēs narius priimami yra lietuviai vyrai, sveiki ant kuno ir proto, nuo 18 iki 45 metų amžiaus. Įstojimo mokestis skaitoma yra pagal amžių šiteip:

Nuo 18 iki 25 metų — $2.00
Nuo 25 iki 35 metų — $3.00
Nuo 35 iki 40 metų — $4.00
Nuo 40 iki 45 metų — $5.00

Pašelpa mokama ligoje nariui išsirgus nemažiau 14 dienų po 5 dol. į savaitę iki šešių mēnesių (už pirmą ligos savaitę naris negauna mokesties), o po šešių mēnesių, jeigu naris dar serga kitus šešius mēnesius, tai pašelpos gauna pusę sumos t. y. 2 dol. 50c. į savaitę. Naris išsirgęs metus ir per tą laiką gavęs pašelpą, toliau negauna pašelpos iki trijų metų (priskaitant ir pirmuosius metus). Po trijų metų, jeigu naris dar serga, tai draugystē vēl pradeda mokēti jam pašelpą teip kaip ir pirmuose sirgimo metuose. Pomirtinēs dabartiniu laiku mokama 200 dol.

Ligonių lankytojų pareigos yra tokios. Du ligonių lankytojai lanko arba prižiuri vieną ligonį per mēnesį. Ligonių lankytojai renkami tik vienam mēnesiui ir privalo ligonį atlankyti nemažiau keturis sykius mēnesyje.

Į Lietuvių Salēs Bendrovę draugystē renka tris at-

stovus, į Clev. Liet. Draug. Sąryšį renka du atstovus.

Pilna draugystēs Šv. Jurgio finansinē sutrauka nuo pradžios gyvavimo iki šių metų, t. y. nuo 1887 iki 1916 m. yra tokia:

Įplaukų nuo 1887 iki 1916 m. buvo 19,962, dol. 48c.
Išmokēta ligoniams pašelpai 2,210 dol. 00c.
Išmokēta pomirtinēs 10,475 dol. 55c.

Prie išmokējimo pašelpos ir pomirtinēs priskaičius ir kitokias išlaidas, pasidaro 16,188 dol. 61c.

Dabartiniame laike draugystēs turto stovis yra toks:

Paskolinta Lietuvių Salēs Bendr. ant 5 nuoš.	1,100 dol. 00
Nupirkta šērų iš minētos bendrovēs už	531 dol. 50c.
Banke padēta	811 dol. 72c.
Pas iždininką yra	20 dol. 49c.
Draugystēs turtas	2,463. dol. 71c.

Draugystēs susirinkimai atsibuna kiekvieno mēnesio trečią nedeldienį, antrą valandą po pietų, salēje po numeriu 5309 Superior Ave. N. E.

Draugystēs valdyba paprastai renkasi ant visų metų, bet sulyg draugystēs nuožiuros kartais valdyba pasilieka ir ant ilgesnio laiko.

Dabartinēj Šv. Jurgio draugystēs valdyboj yra: J. Brazaitis pirmininkas, Jonas Zinkevičius vice-pirmininkas, Petras Muluolis nutarimų raštininkas, J. P. Juraitis finansų raštininkas, Pranas Martišauskas iždininkas. Iždo globējai: Jonas Sigelskis, Pranas Stankevičius ir K. Jankauskas. Tvarkdaris K. Bardzilauskas, jo pagelbininkas P. Kaškevičius. Vēliavos nešējai: K. Gudelevičius, K. Adomaitis ir K. Vasiliauskas.

Draugystēs istorijos rašējas Juozas P. Juraitis.

Cenzoriai: J. Brazauskas, J. Čeriauka, J. Kudirka ir J. Albrektas.

SLRKA. 8-TA KUOPA.

Susitverus draugystei Šv. Jurgio Rugpjučio 21 d. 1887 m. ir pradējus gyvuoti, "Vienybē Lietuvninkų" anuomet einanti dar iš Plymouth, Pa. pradējo varyti agitaciją už teip vadinamą Susivienijimą Visų Lietuvninkų Amerikoje. Agitacijos paskatinta draugystē Šv. Jurgio 1888 metuose, prisirašē prie to Susivienijimo Visų Lietuvninkų Amerikoje. 1889 m., draugystēje kilo neužsiganēdinimas tuo SVLA. iš priežasties neužmokējimo pilnos pomirtinēs nariui Antanui Pietuškai. Dēlei to, tais pačiais metais dr-stē Šv. Jurgio atsimētē nuo SVLA.

1892 m. Šv. Jurgio draugystēs nutarimų raštininku buvo N. F. Martišauskas. Kun. Burba veikdamas tame SVLA. pradējo rašyti Martišauskui laiškus, agituodamas, kad draugystē Šv. Jurgio vēl prisirašytų prie SVLA. N. F. Martišauskas tuos kun. Burbos laiškus perskaitē dr-tēs Šv. Jurgio susirinkime ir draugystē nutarē prisirašyti iš naujo prie SVLA.

1893 m. į Šv. Jurgio dr-tę, kaipo į SVLA. pradējo rašytis ir moterįs, tada draugystē nutarē išskirti moteris, sutverti atskirą kuopą pavadinant ją SVLA. 9-ta kp. Vēliau, butent 1889 m., SVLA. nariai nutarē atsiskirti nuo Šv. Jurgio draugystēs ir sutverti SVLA. 8-kp. Tuose metuose tapo sušauktas bendras abiejų kuopų susirinkimas, kuriame išrinkta tapo valdyba tvarkyti reikalus abiejų kuopų, tai yra 8 ir 9. Į valdybą pateko šios ypatos: M. Sacevičе pirmininku, N. Martišauskas nutarimų raštininku J. Jokubauskas, iždininku, kasos globējais: P. Kazlauskas, L. Baltrukonis ir J. Židžiunas.

Vēliau kada SVLA. (paskui tapo pavadintas SLA.) skilo į dvi puses, matomai 8 kuopa, laikydama katalikų pusę visa perējo į naują sutvertą Susivienijimą Lietuvių Rymo-Katalikų Amerikoje ir nuo to laiko pradējo vadintis SLRKA. 8 kuopa.

SLRKA. 8 kp. stovis yra toks. Narių turi: suaugu-

sių vyrų ir moterių 154 ir vaikų 25. Iš tų visų (išskiriant vaikus) į pašelpos skyrių priguli 5 vyrai, moterių nėra. Į apsaugos skyrių vyrų 71, moterių 77.

Pinigų iżde turi 92 dol. 20c. Turi nupirkus iš Lietuvių Salēs Bendrovēs šērų uż 30 dol. Visas turtas siekia 126 dol. 20c.

SLRKA. 8 kp. valdyba: A. Staseliunas pirmininkas, S. Orenta nutarimų raštininkas, J. Montvila finansų raštininkas, A. Pečaitienē iżdininkē. Kasos globējai nepażymēti.

SLA. 14-TA KUOPA.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoj 14-ta kuopa pradējo savo gyvavimą 1888 m., kuomet SLA. buvo vadinamas dar Susivienijimas Visų Lietuvių Amerikoje.

Kuopa tame laike neturējo numerio, nes buvo sąrišyje su Šv. Jurgio draugyste ir veikē iš vieno. Tie patįs Šv. Jurgio dr-stēs nariai skaitēsi ir kuopos nariais. Kuopa tame laike nesiskaitē ir neveikē viena, bet buvo kaipo Šv. Jurgio draugystē, nes tą liudija żymē ant čarterio, kuris buvo išimtas 1896 metuose.

Atjautējai bei sumanytojai kuopos buvo šie Šv. Jurgio draugystēs nariai: N. Olišinskas, J. Cigliauskas, N. Juodišius, J. Kunsaitis, J. Adomaitis, K. Svipas, J. Kulikauskas, N. Martišauskas, P. Skunskis, S. Orenta, M. Saceviče ir L. P. Baltrukonis. Kuopos valdyboj buvo tik vienas N. ·Olšinskas. Jis buvo pirmininku, nutarimų raštininku ir iżdininku.

Atskirai kuopa pradējo veikti nuo šešiolikto seimo kuris buvo laikytas 1901 metuose Wilkes Barre, Pa. kada SLA. skilo į dvi puses ir aktyviškai pradējo gyvuoti antras susivienijimas vadinamas: Susivienijimas Lietuvių Rymo-Katalikų Amerikoje.

Skilus susivienijimui 1901 m., kuopa gavo numerį ir

pradējo atskirai veikti. Iš pradžių turējo labai mažą skaitlių narių ir rēmējų, nes tuomet Clevelande buvo dar nedidelis skaitlius lietuvių gyventojų, o ir tiems patiems mažai rupējo organizacijos bei tautiški reikalai, teipgi ir delto, kad SLA. turējo tik vieną apsaugos laipsnį ant 150 dol. Be to iš dalies daug kenkē kuopos plētojimuisi ir priešai, kurie vadindami bedieviška kuopa atkalbinējo žmones nuo prisirašymo.

Nuo 1911 metų, SLA. 14 kuopa nariais pradējo augti sekančiai: 1912 m. prisirašē 11 narių, 1913 m., prisirašē 34 nariai, 1914 m., prisirašē 12 narių, 1915 m., prisirašē 37 nariai ir 1916 m., prisirašē 49 nariai.

SLA. 14 kuopa yra aukavusi visuomeniškiems ir labdaringiems tikslams 182 dol. 18c.

SLA. 14 kuopa laike savo gyvavimo surengē: 12 balių, 9 prakalbas, 3 išlaimējimus (lioterijas), 3 piknikus, 1 debatus ir sykį buvo parsikvietus Račiuną su krutamais paveikslais iš Lietuvos.

SLA. 14 kuopa turi nupirkus 6 šērus iš Lietuvių Selēs Bendrovēs už 60 dol. 45c.

SLA. 14 kuopa, kaipo didelēs organizacijos šaka, yra naudinga kiekvienam lietuviui ir lietuvei, nes į ją prigulintis naris gauna pašelpą ligoje ir pomirtinę. Pomirtinēs yra keturi laipsniai. Įstojimo mokestis yra sekanti: Į pirmą laipsnį (ant 150 dol.) 2 dol., į antrą laipsnį (ant 300 dol.) 3 dol., į trečią laipsnį (ant 600 dol.) 4 dol., į ketvirtą laipsnį (ant 1000 dol.) 5 dol. Seni nariai, turinti virš 40 metų į trečią ir ketvirtą laipsnį yra nepriimami.

Pašelpos ligoje yra tris laipsniai. Iš pirmo laipsnio naris sirgdamas gauna 6 dol. į savaitę, iš antro 9 dol. ir iš trečio 12 dol. Į pašelpos laipsnį naris kas mēnesis moka: už 6 dol. — 30c., už 9 dol. — 60c., už 12 dol. — 90c. Apart to naris prisirašydamas prie kuopos ir įsirašydamas į bile kurį pašelpos ir pomirtinēs laipsnį, už pašelpą įstojimo moka po 25c. už kiekvieną dolerį.

Žemiau lentelē parodo kokio amžiaus naris, į kokį įsirašydamas laipsnį turi mokēti įstojimo ir kiek paskui kuriame laipsnyj kas mēnesis turi mokēti.

I-mo laipsnio 150.00						2-ro laipsnio 300.00				
Amžius	Įstojimo	Apsaugos	SLA lēšos	Viso į mēn.	Sykiu	Įstojimo	Apsaugos	SLA. lēšos	Viso į mēn.	Sykiu
18-19	2.00	13	15	28	2.28	3.00	26	15	41	3.41
19-20	2.00	13	15	28	2.28	3.00	26	15	41	3.41
20-21	2.00	13	15	28	2.28	3.00	27	15	42	3.42
21-22	2.00	14	15	29	2.29	3.00	28	15	43	3.43
22-23	2.00	14	15	29	2.29	3.00	28	15	43	3.43
23-24	2.00	15	15	30	2.30	3.00	30	15	45	3.45
24-25	2.00	15	15	30	2.30	3.00	31	15	46	3.46
25-26	2.00	15	15	30	2.30	3.00	31	15	46	3.46
26-27	2.00	16	15	31	2.31	3.00	32	15	47	3.47
27-28	2.00	16	15	31	2.31	3.00	32	15	47	3.47
28-29	2.00	18	15	33	2.33	3.00	36	15	51	3.51
29-30	2.00	18	15	33	2.33	3.00	36	15	51	3.51
30-31	2.00	18	15	33	2.33	3.00	36	15	51	3.51
31-32	2.00	19	15	34	2.34	3.00	38	15	53	3.53
32-33	2.00	20	15	35	2.35	3.00	40	15	55	3.55
33-34	2.00	21	15	36	2.36	3.00	42	15	57	3.57
34-35	2.00	23	15	38	2.38	3.00	46	15	61	3.61
35-36	2.00	24	15	39	2.39	3.00	48	15	63	3.63
36-37	2.00	24	15	39	2.39	3.00	48	15	63	3.63
37-38	2.00	25	15	40	2.40	3.00	50	15	65	3.65
38-39	2.00	25	15	40	2.40	3.00	50	15	65	3.65
39-40	2.00	26	15	41	2.41	3.00	51	15	66	3.66
40-41	2.00	27	15	42	2.42	3.00	54	15	69	3.69
41-42	2.00	29	15	44	2.44	3.00	48	15	73	3.73
42-43	2.00	30	15	45	2.45	3.00	60	15	75	3.75
43-44	2.00	31	15	46	2.46	3.00	62	15	77	3.77
44-45	2.00	32	15	47	2.47	3.00	64	15	79	3.79

45-46	2.00	34	15	49	2.49	3.00	68	15	83	3.83
46-47	2.00	35	15	50	2.50	3.00	70	15	85	3.85
47-48	2.00	37	15	52	2.52	3.00	74	15	89	3.89
48-49	2.00	38	15	53	2.52	3.00	76	15	91	3.91
49-50	2.00	40	15	55	2.55	3.00	80	15	95	3.95

III laipsnio 600.00 — IV laipsnio 1000.00

Amžius	Įstojimo	Apsaugos	SLA. lėšos	Viso į mėn.	Sykiu	Įstojimo	Apsaugos	SLA. lėšos	Viso į mėn.	Sykiu
18-19	4.00	52	15	67	4.67	5.00	86	15	1.01	6.01
19-20	4.00	52	15	67	4.67	5.00	86	15	1.01	6.01
20-21	4.00	53	15	68	4.68	5.00	88	15	1.03	6.03
21-22	4.00	56	15	71	4.71	5.00	93	15	1.08	6.08
22-23	4.00	56	15	71	4.71	5.00	96	15	1.11	6.11
23-24	4.00	60	15	75	4.75	5.00	1.00	15	1.15	6.15
24-25	4.00	60	15	75	4.75	5.00	1.02	15	1.17	6.17
25-26	4.00	62	15	77	4.77	5.00	1.05	15	1.20	6.20
26-27	4.00	65	15	80	4.80	5.00	1.08	15	1.23	6.23
27-28	4.00	65	15	80	4.80	5.00	1.08	15	1.23	6.23
28-29	4.00	73	15	88	4.88	5.00	1.21	15	1.36	6.36
29-30	4.00	73	15	88	4.88	5.00	1.21	15	1.36	636.
30-31	4.00	73	15	88	4.88	5.00	1.24	15	1.39	6.39
31.32	4.00	77	15	92	4.92	5.00	1.28	15	1.43	6.43
32-33	4.00	81	15	96	4.96	5.00	1.35	15	1.50	6.50
33-34	4.00	85	15	1.00	5.00	5.00	1.41	15	1.56	6.56
34-35	4.00	92	15	1.07	5.07	5.00	1.53	15	1.68	6.68
35-36	4.00	97	15	1.12	5.12	5.00	1.62	15	1.77	6.77
36-37	4.00	97	15	1.12	5.12	5.00	1.62	15	1.77	6.77
37-38	4.00	1.00	15	1.15	5.15	5.00	1.68	15	1.83	6.83
38-39	4.00	1.00	15	1.15	5.15	5.00	1.69	15	1.84	6.84
39-40	4.00	1.03	15	1.18	5.18	5.00	1.72	15	1.87	6.87

Įstojimo ir mēnesinį mokestį augščiau patalpintoj lentelēj kiekvienas aiškiai gali matyti.

Taigi kiekvienam lietuviui ir lietuvei, clevelandie-

čiams, yra butinas reikalas prisirašyti prie SLA. 14 kuopos ir raginti savo draugus, drauges, bei pažįstamus, kad prisirašytų, nes šiądien daug dar galima rasti, kurie nēra apsidraudę save ir neturi jokios pašelpos ligoje. Nepamiršti reikia, kad SLA. 14 kp. nežiurint, kad turi ne vienodus pašelpos ir pomirtinēs laipsnius, bet kuopos ar centro valdybos reikaluose turi kiekvienas ligų balsą, reiškia, kad organizacija yra pilnai demokratiška.

Prigulēdamas prie tokios organizacijos kaip SLA., jautiesi nariu šeimynos susidedančios iš 12,000 narių. Taigi broli, sesute, jeigu dar nepriklausai prie SLA. 14 kuopos, kreipkis prie jos narių, o kiekvienas suteiks reikalingas informacijas ir padēs prisirašyti prie SLA. 14 kuopos.

Kuopos peržvalgos rašymo komisija:

A. Šimkunas,
J. P. Gritē,
J. Plerpa.

DR-TĒ LIETUVOS SUNŲ KAREIVIŲ ŠV. KAZIMIERO.

Šioje istorijoj tampa surašyti visi svarbesnieji veikimai draugystēs Lietuvos Sunų Kareivių Šv. Kazimiero nuo pat jos sutverimo iki 20 metų sukaktuvių jos gyvavimo. Visos žinios ir visi atsitikimai iš draugystēs praeities yra imti iš protokolų knygų.

Pirmas draugystēs LSKŠv. Kaz. parašytas 30 diena Rugpjučio 1896 metuose susitverus draugystei, kuri perrašę visą ištisai patalpiname dēlei žingeidumo kas tuomet buvo nutarta, kada draugystē tapo sutverta. Protokolo tekstas yra sekantis:

"Protokolas Lietuvos Sunų Kareivių Šv. Kazimiero draugystēs.

Susirinkęs mažas burelis mus lietuvių, nutarēm

uždēti draugystę Lietuvos Sunų Kareivių aprinkę globēju Šv. Kazimiera. Nutarēm teip, kad į draugystę nebutų priimti nariai jaunesni kaip 17 metų ir senesni kaip 36 metų, teipgi nutarēm, kad kiekvienas sąnaris turi mokēti kas mēnesis po 30c. Pašelpa ligoj 4 dol. į savaitę. Kiekvienas naris turi mokēti po 1 dol. del pomirtinēs. Jeigu naris mirtų, jam pomirtinēs išmoka draugystē 10 nuošimtį nuo viso draugystēs piniginio turto. Kurie draugai dabar prisirašo, tai ant pirmo arba antro susirinkimo turi užsimokēti po 1 dol."

Draugystēs valdyba susidējo iš: Povilas Skunskis, pirmininkas, A. Abraitis, vice-pirmininkas, Kaz. Kačergis, nutarimų raštininkas, Ant. Kareiva, finansų raštininkas ir Juozas Montvila iždininkas.

Antras dr-tēs LSKŠv. Kaz. susirinkimas buvo laikytas 27 d. Rugsējo tų pačių metų. Nutarta, kad įstojimo į draugystę mokestis butų nustatyta pagal nario amžių. Nuo 17 iki 25 metų — 2 dol., nuo 25 iki 30 metų — 3 dol. ir nuo 30 iki 36 metų — 4 dol. Mēnesinē mokestis ir pomirtinēs išmokējimas lieka sulyg pirmo nutarimo. Iždininkas turi užstatyti kaucijos 50 dol., už kuriuos iš draugystēs iždo gaus ant metų 2 dol. nuošimčio. Narių turējo 24.

Trečias draugystēs LSKŠv. Kaz. susirinkimas buvo laikytas pas P. Skunskį po numeriu 809 St. Clair Ave. Tame susirinkime nutarta nepriimti į draugystę tokių, kurie dirba pavojinguose sveikatai fabrikuose.

Spalio 7 diena susirinkime nutarta įsteigti knygyną ir parsitraukti lietuviškų laikraščių. Nutarta išrinkti komisija suredegavimui konstitucijos.

Gruodžio 13 diena, nutarta užsirašyti laikraštį "Garsą", kaipo organą draugystei ir po Naujų Metų sumažinti nariams mēnesinę mokestį. Ikišiol mokēta 30c., o po Naujų Metų bus mokama 25c. Teipgi nutarta surengti balių. Ižde draugystē turējo 50 dol. 10c.

Sausio 10 diena 1897 m., laikytame susirinkime Šv. Petro salēje nutarta padaryti draugystei atnspaudą, ku-

ri lēšavo 4 dol. 15c.

Kovo 7 d., nutarta per "Vienybę Lietuvninkų" išimti draugystei čarterį. Teipgi tapo išsiuntinēta laiškai į nekurias lietuviškas redakcijas su prašymu, kad paaukautų knygų arba siųstų dykai laikraštį į draugystēs knygyną. "Lietuvos" redakcija iš Chicago, Ill. atsiuntē knygų už 5 dol. 90c.

Liepos 11 d., susirinkime nutarta išrinkti knygius, kurs vestų visą tvarką knygyne.

Gruodžio 12 d., susirinkime nutarta iš iždo paimti 20 dol.: 10 dol. ant knygų, o 10 dol. ant laikraščių.

Kovo 13 d. 1888 m., susirinkime tapo pataisyti nekurie konstitucijoj paragrafai.

Rugsējo 10 d., susirinkime nutarta, kad per tris mēnesius butų sumažinta įstojimo mokestis ir tas nutarimas pagarsinti "Garse" ir "Lietuvoje", teipgi nutarta, kad butų parupinta draugystēs nariams ženklai (šarpos).

Sausio 8 d., 1899 m., susirinkime nutarta imti "Vienybę Lietuvninkų" už organą, kurią kiekvienas naris gavo už 1 dol.

Balandžio 9 d., susirinkime nutarta, kad kiekvienas naris gavęs draugystēs ženklą (šarpą) užsimokētų po 75c.

Gegužio 14 d., susirinkime nutarta iš iždo paaukauti 5 dol. del renkamų aukų pastatymui paminklo kun. A. Burbai.

Biržėlio 11 d., susirinkime nutarta padaryti rinklevą tarpe visų Clevelando lietuvių ir tuos pinigus pasiųsti Paryžiaus parodai. Įplaukų per metus buvo 59 dol. 87c. Narių draugystē turējo 46.

Sausio 14 d. 1900 m., susirinkime nutarta pakelti mēnesinę mokestį nuo 25c. iki 30c. ir neimti toliau organo, nes permatyta, kad vienai draugystei organas imti neapsimoka.

Lapkričio 11 d., susirinkime nutarta nemokēti nariui pašelpos ligoje už pirmą savaitę. Nutarta pakelti pašelpinę mokestį nuo 4 iki 5 dol. į savaitę. Iždе pradžioje metų draugystē turējo pinigų 66 dol. 8c., Kovo mēnesyje

94 dol. 9c., o Spalio mēnesyje 165 dol. 60c.

Sausio 13 d., 1901 m., susirinkime nutarta parsitraukti į knygyną kalendorių. Rugsējo mēnesyj draugystē surengē pikniką nuo kurio Lapkričio mēnesyj padarius pilną atskaitą, draugystē turējo pelno 61 dol. Iżde turējo 184 dol. 20c.

Sausio mēn. 1902 m., draugystē buvo surengus balių nuo kurio pelno liko 31 dol. 70c.

Kovo mēn. susirinkime nůtarta surengti vēl balių ir visą pelną paskirti nupirkimui sēdynių į Šv. Jurgio parapijinę salę, kurioje buvo laikomi dr-stēs susirinkimai. Nutarta, kad to balio tikietą kiekvienas naris imtų priverstinai. Kiek pelno liko nuo balio, neżinia. Teipgi buvo įnešta ir priimta, kad jeigu draugystēs naris metų bēgyj prirašys prie draugystēs penkis naujus narius, tai iš draugystēs iżdo gaus dovanų 5 dol. Iżde pinigų turējo 449 dol. 6c. Narių turējo 62.

Sausio 11 d. 1903 m., susirinkime nutarta surengti vēl balių ir pasamdyti muzikantus, kuriems patįs nariai sutiko sudēti 31 dol. 50c. Pelno nuo surengto balio draugystei liko 34 dol. 15c.

Gegużio 10 d., susirinkime nutarē padidinti knygyną.

Liepos 4 d., buvo surengtas piknikas. Pelno draugystei liko 10 dol. 45c.

Spalio 11 d., susirinkime tapo nutarta, kad laike susirinkimų nariai nerukytų.

Lapkričio 8 d., susirinkime nutarta paaukauti iš parapijinēs salēs sēdynes, kurias draugystē 1902 m. buvo nupirkus Šv. Jurgio parapijai. Už tokią auką kun. Jankus draugystei leido dykai naudotis svetaine ištisus metus. Įplaukų per metus buvo 369 dol. 68c., išlaidų 164 dol. 75c

Vasario mēn. 1904 m., susirinkime nutarta paskirti 15 dol. 75c. nupirkimui daugiau knygų į knygyną. Padarius surašą rados: knygyne 249 egz. knygų. Nutarta nupirkti šēpą knygoms sudēti už 13 dol. 35c. Nutarta, kad knygius užstatytų kauciją ant knygų 10 dol.

Liepos mēnesyj buvo surengtas piknikas, kurs drau-

gystei davē pelno 33 dol. 10c.

Gruodžio mēnesyj buvo surengtas balius. Kiek liko pelno, nežinia. Įplaukų per metus buvo 503 dol. 61c., išlaidų 288 dol. 68c.

1905 m. nieko svarbesnio protokolų knygose nerandama apart pikniko, kurs buvo surengtas, bet ir apie jį jokių žinių nerandame. Narių draugystē turējo 72.

Kovo 14 d. 1906 m., susirinkime nutarta padidinti iždininko kauciją ant 100 dol.

Balandžio 11 d., susirinkime nutarta, kad draugystē nupirktų varpą Šv. Jurgio bažnyčiai. Tam tikslui iš iždo paskirta 100 dol. Už tokį sumanymą draugystē nuo kunigo gavo pagyrimą ir sakē, kad liejant varpą, bus įlietas draugystēs vardas.

Gegužio 13 d., susirinkime nutarta, kad suteikti šiokią tokią pagelbą tiems, kurie pradējo sau taisytis kareiviškus drabužius. Tam tikslui nutarta surengti balių ir visą pelną paaukauti del kareivių.

Rugpjučio 12 d., susirinkime nutarta paskirti iš iždo 100 dol. del padirbimo draugystei vēliavos.

Sausio 13 d. 1097 m., susirinkime nutarta nupirkti draugystēs tvarkdariui lazdą už 10 dol. Teipgi nutarta nupirkti šepą vēliavos laikymui.

Liepos 14 d., nutarta surengti sukaktuves 11 metų draugystēs gyvavimo ir užkviesti visas lietuviškas draugystēs, kokios tik buvo Clevelande dalyvauti apvaiksčiojime. Apvaikščiojimas atsibuvo su prakalbomis ir baliu.

Lapkričio 10 d., susirinkime nutarta, kad kiekvienas draugystēs naris, kurs turi darbą ir dirba, stengtųsi surasti darbą ir be darbo esantiems nariams.

Gegužio 10 d., 1908 m., susirinkime nutarta padidinti knygyną. Tam tikslui iš draugystēs iždo paskirta 20 dol.

Birželio 12d., susirinkime nutarē iš iždo paaukauti 10 dol. TMD. išleidimui Dr. Vinco Kudirkos raštams.

Rugpjučio 8 d., 1909 m., susirinkime nutarta iš draugystēs iždo paaukauti 100 dol. Šv. Jurgio parapijai, kuri

už tuos pinigus nupirko lotą prie dabartinės Šv. Jurgio bažnyčios.

Rugsėjo mėnesyj buvo surengtas piknikas, kuris draugystei davė pelno 21 dol. 13c.

Spalio mėnesyj tapo pakelta nariams pomirtinė mokęstis ant 150 dol.

Sausio 9 d., 1910 m., susirinkime nutarta paaukauti iš draugystės iždo 25 dol. našlėms, kurių vyrai žuvo anglių kasyklose Cherry, Ill. Teipgi paaukauta tapo 50 dol. pradžiai gyvavimo Clevelando Lietuviškam-Tautiškui Benui.

Balandžio 10 d., susirinkime nutarta pertraukti visai draugiškumo ryšius su tais lietuviais, kurie pradėjo niekinti draugystę ir išjuokti jos mierius.

Liepos 10 d., susirinkime įnešta, kad reikalinga yra pastatyti lietuviams tautišką namą. Tam tikslui iš iždo paskirta 1000 dol.

Balandžio 9 d., 1911 m., susirinkime padaryta rinkleva del sergančio lietuvio Juozo Kunsaičio. Kiek aukų surinkta, nežinia.

Spalio mėnesyj tapo nutarta, kad draugystės naris ligoje turi gauti pašelpos ir už pirmą sirgimo savaitę. Teipgi nutarta apdaryti visas knygyno knygas, kurios buvo neapdarytos ir dapirkti naujų. Įplaukų per metus buvo 1217 dol. 5c., išlaidų 684 dol. 10c.

Balandžio 14 d., 1912 m., nutarta, kad įstojimas į draugystę per tris mėnesius butų dykai. Nutarta nupirkti vaininką Šv. Jurgio draugystei, kuri apvaikščiojo 25 metų jubiliejų. Nutarta pakelti nariams pomirtinę mokestį ant 200 dol.

Spalio 13 d., susirinkime nutarta pakelti pašelpą ligoje ant 6 dol.

Lapkričio 10 d., susirinkime nutarta apdrausti draugystės rakandus ant 500 dol.

Gruodžio 8 d., susirinkime nutarta paimti iš iždo 2000 dol. ir nupirkti šėrų iš Lietuvių Salės Bendrovės. Įplaukų per metus buvo 1566 dol. 71c., išlaidų 833 dol. 95c. Pi-

nigynio turto draugystė turėjo 3450 dol. 23c.

Sausio 12 d. 1913 m., draugystė iš iždo paaukavo 5 dol. sergančiam Juozui Kunsaičiui.

Liepos 13 d., susirinkimas nutarė, kad kiekvienas naris paaukautų 10 c. del našlaičių.

Spalio 12 d., sumanyta surengti agitatyviškas prakalbas naudai Lietuvių Salės Bendrovės. Įplaukų per metus buvo 1209 dol. 16c., išlaidų 1222 dol. 12c. Draugystės turtas siekė 4302 dol. 9c.

Balandžio 14 d. 1914 m., susirinkime nutarta, kad kiekvienas draugystės naris atsilankęs į susirinkimą butinai prisisegtų draugystės ženklą. Nutarta knygiui mokėti metams algos 3 dol.

Liepos 12 d., nutarta prisidėti prie rengimo didelio visų Clevelando lietuvių parodavimo į kurį tapo pakviesta dalyvauti visos Clevelando lietuvių draugystės. Nutarta, kad kiekvienas naris parodavimo dienoj nusipirktų tam tikrus ženkliukus, kurie buvo parduodami po 15 c. vienas. Teipgi nutarta, kad draugystė parengtų ir padabintų vežimą, kurs dalyvautų parodavime. Ant vežimo padėti tokį parašą: Lietuvos Sunų Kareivių Šv. Kazimiero Draugystė.

Rugsėjo 13 d., tapo išrinkti du delegatai į Lietuvių Politiškajį Seimą, teipgi tie patįs delegatai turėjo dalyvauti ir Federacijos Kongrese, kurs atsibuvo 23 ir 24 d. Rugsėjo. Delegatams užmokėjo draugystė po 35 dol.

Spalio 11 d., draugystė nutarė paaukauti Tautos Fondui, sušelpimui nukentėjusių nuo karės lietuvių, 100 dol. Teipgi nutarta, kad sergantį narį kiekvieną sykį lankytų trįs draugystės nariai. Nariui mirus, nutarta, kad grabą neštų aštuoni draugystės nariai. Pagerbimui kiekvieno mirusio nario, nutarta, nupirkti gėlių vainiką ir pasamdyti du gėdulingus vežimus.

Gruodžio 13 d., buvo susirinkime padaryta rinkleva del nukentėjusių nuo karės lietuvių. Surinkta 3 dol. 50c. Įplaukų per metus buvo 2293 dol. 11c., išlaidų 2253 dol. 10c. Iždе draugystė turėjo 4051 dol. 55c.

Liepos 11 d. 1915 m., draugystē nutarē atspausdinti knygyno kataliogą. Atspaudinimas lēšavo 3 dol. Spalio mēnesyj buvo surengtas balius, kurs draugystei davē pelno 1 dol. 5c.

Gruodžio 12 d., susirinkime nutarē, kad ateinančių metų 4 d. Kovo, t. y. Šv. Kazimiero dienoj surengti iškilmingą apvaikščiojimą su prakalbomis ir t.t. Įplaukų per metus buvo 2485 dol. 5c., išlaidų 2375 dol. 6c. Metų bēgyj draugystē pelno turējo 1300 dol. Turtas draugystēs siekē 4156 dol. 40c.

Sausio 9 d. 1916 m., susirinkime buvo padaryta rinkleva naudai nukentējusių nuo karēs lietuvių. Surinkta 23 dol. 25c., teipgi padaryta rinkleva del sergančio nario Petro Kurapkos. Surinkta 16 dol. 3c. ir iš draugystēs iždo paaukauta dar 10 dol. Nutarta, kad draugystēs naris norēdamas pasamdyti į savo vietą nešimui grabo mirusio nario kokį svetimą žmogų, negali samdyti kokio valkatos bei nedoro elgimosi žmogų. Teipgi nutarta, kad nariams pašelpos ligoje už pirmą savaitę nemokēti. Nutarta, už nuošimtį 2000 dol., kurie yra įdēti į Lietuvių Salēs Bendrovę nupirkti daugiau šērų iš tos bendrovēs.

Vasario 13 d. draugystēs susirinkimui pranešta, kad 5 d. Kovo, kaipo tautiškoje šventēje, Šv. Kazimiero dienoje, Clevelando Lietuviškų Draugysčių Sąryšis rengia dideles prakalbas su aukų rinkimu nukentējusiems nuo karēs lietuviams. Kalbētojai buvo pakviesti: pp. P. Purvis ir A. Račkus. Teipgi nutarta pasamdyti gydytoją, kuris egzaminuotų tų draugystēs susirgusių narių ligas, kurių nepažįsta paprasti ligonių lankytojai.

Balandžio 9 d., susirinkime pranešta, kad už nuošimtį įdētų pinigų į Lietuvių Salēs Bendrovę, tapo nupirkta dar 12 šērų. Tokiu budu draugystē iš Lietuvių Salēs Bendrovēs turējo nupirkus 212 šērų už 2,125 dol. 40c.

Gegužio 14 d., tapo atnaujinta draugystēs rakandų apdrauda. Užmokēta 9 dol.

Liepos 9 d., susirinkime vēl padaryta rinkleva del sergančio nario P. Kurapkos. Surinkta 18 dol. Teipgi nu-

tarta į draugystęs LSKŠv. Kaz. įvesti ir vaikų skyrių su pomirtine nuo 25 iki 50 dol. Tame susirinkime tapo išrinkta ir komisija parašymui istoriškos peržvalgos gyvavimo LSKŠv. Kaz. draugystēs.

Sulyg išduotos atskaitos per pirmą pusmetį 1916 m., įplaukų buvo 1,637 dol. 50c., išlaidų 1,564 dol. 27c. Abelnas draugystēs turtas siekē 4,519 dol. 47c. Narių 1916 m. turējo 477.

Kiek tapo surinkta iš protokolų nuo 1898 iki 1916 m. draugystē ligonių turējo sekančiai:

1897	metuose	1	ligonis.	Pašelpos	išmokēta	32.00
1898	”	4	”	”	”	52.00
1899	”	8	”	”	”	108.00
1900	”	2	”	”	”	20.00
1910	”	10	”	”	”	159.00
1902	”	6	”	”	”	75.00
1903	”	8	”	”	”	115.00
1904	”	7	”	”	”	135.00
1905	”	9	”	”	”	210.00
1906	”	11	”	”	”	260.00
1907	”	11	”	”	”	297.50
1908	”	12	”	”	”	172.50
1909	”	13	”	”	”	320.00
1910	”	14	”	”	”	265.00
1911	”	18	”	”	”	335,00
1912	”	14	”	”	”	490.00
1913	”	33	”	”	”	831.00
1914	”	47	”	”	”	1,353.00
1915	”	46	”	”	”	1,644.00
1916	”	21	”	Paš. išm. iki 1 d. Liepos		616.00

Viso 295 ligoniai. Pašelpos išmokēta 7,420.00

Mirusių narių nuo 1910 iki 1916 m. 15, kurių pomirtinēs buvo išmokēta 1,998 dol. 60c. sekančiai:

1910 metų mirē 2.		Pomirtinēs	išmokēta	112.20
1904 ”	” 1	”	”	116.40

1906	”	”	2	”	”	100.00
1907	”	”	1	”	”	50.00
1908	”	”	1	”	”	105.00
1910	”	”	2	”	”	305.00
1913	”	”	2	”	”	400.00
1914	”	”	1	”	”	200.00
1915	”	”	3	”	”	600.00

Viso mirē 15. Pomirtinēs išmokēta 1,998.60

LSšv. Kaz. draugystēs valdyba ant 1916 m. yra sekanti: P. Muluolis pirmininkas, J. Brazaitis vice-pirmininkas, V. Malinauskas nutarimų raštininkas, J. Marozas finansų raštininkas, J. Valaitis pagelbininkas, J. Juška iždininkas, P. Bereckis maršalka, A. Slavinskas pagelbininkas, J. Zinkevičius knygius, C. Sielickas bausmių užveizda. Vēliavos nešējai B. Donsitis, J. Masilionis ir P. Stepulionis.

Komisijos prierašas.

Mes, išrinkta komisija parašymui istoriškos peržvalgos LSKšv. Kaz. draugystēs gyvavimo, pagal savo išgalę, kiek tik galējom surasti, surinkom visas žinias, atsitikimus ir draugystēs darbavimąsi praeityj ir sutraukę sykiu parašēm tą peržvalgą. Tikrumo dēlei liudyjame savo parašais, kad kiek galēdami rašēm teisingai ir geriau nebuvo galima tą darbą atlikti.

Adomas Pogazelskis, rašējas.

Cenzoriai: T. Lazukas, V. Malinauskas, A. Grigalius ir A. Bacinskas.

SLRK. 50-TA KUOPA.

Susivienijimo Lietuvių Rymo Katalikų Amerikoje 50 kuopa tapo sutverta triusu N. Martišausko 1902 metuose. Minētoji kuopa išsyk vadinosi draugystē vyskupo Antano Baranausko. Pirmoji valdyba susidējo iš pirmininko ir nutarimų raštininko, kuriuom buvo pats N. Martišauskas. Narių išsykio kuopa turējo 10. Pirmi narių mokesčiai į SLRKA. centrą buvo pasiųsti 1903 m. Kuopa su skaitliu 10 narių laikēsi iki 1908 m. Nuo 1908 m. iki 1911 m. kuopa paaugo 6 nariais ir buvo pradējus platesnį veikimą organizacijos naudai, bet ant nelaimēs 1911 metuose, tarpe narių iškilo tuli nesusipratimai, kurie kuopą privedē prie nusilpnējimo ir galiaus jau buvo manyta, kad kuopa turēs pakrikti, nes jau buvo likę tik 4 nariai, butent miręs jau K. Varsevičius ir dar gyvenanti: Jančius, A. Varsevičienē, P. Kulikauskas ir O. Kulikauskienē, kurie patįs be jokios valdybos tvarkēsi ir siuntinējo centrui duokles.

Kadangi pats kuopos organizatorius pasitraukē iš kuopos ir nebuvo kam jos tvarkyti, centro valdyba matydama, kad kuopa žlunga, davē patarymą tiems keturiems nariams, kad tie kreiptusi į kun. J. Halaburdą ir į SLRK A. 8 kuopos sekretorių, kuriuom buvo J. Šalčius, kad neduotų kuopai pakrikti, bet padētų ją atgaivinti. Kun. J. Halaburda išklausęs prašymo, vieną šventadienį bažnyčioje iš sakyklos žmonēms pranešē, kad kurie nori prisirašyti prie SLRKA. 50 kp. tegul po mišių susirenka į bažnytinę svetainę. Tame susirinkime prisirašē keliatas naujų narių ir vēliau buvo sušauktas antras tam tikslui susirinkimas, kuriame prisirašē dar daugiau narių. Pasidauginus narių, tvarkos dēlei tapo išrinkta valdyba, į kurią pateko J. Čeriauka pirm., K. Žilinskas nutarimų raštininku. Tas viskas įvyko jau 1912 metuose. Valdybai energingai veikiant, kuopa pradējo stiprēti ir tuose pačiuose metuose įstengē surengti pirmą balių, kuriame buvo leista ant išlaimējimo du auksiniai žiedai. Pelno nuo

balio kuopai liko 70 dol.

1913 m., kuopa buvo surengus kitą vakarą su margu programu, kurs kuopai davē pelno ir padaugino narių skaitlių.

1914 m. kuopoj persikeitē valdyba. Į naują valdybą įējo sekančios ypatos: J. Čeriauka pirm., J. Jonuška nutarimų raštininkas, M. Šimonis finansų raštininkas ir K. Štaupas iždininkas. Per tuos metus kuopa žymiai nariais paaugo. Susidējus su SLRKA. 8 ir 142 kuopa surengē prakalbas su margu programu. Kalbētojum buvo kun. F. Kemešis, dabartinis "D-ko" redaktorius, kurs savo prakalboję išdestē svarbą prigulējimo prie SLRKA. organizacijos.

1915 ir 1916 m., kuopos valdyba persikaitē. Nauja valdyba susidējo iš: J. Klimavičius pirmininkas, Z. Bagdžiuniutē nutarimų raštininkē, M. Šimonis finansų raštininkas ir F. Baranauskas iždininkas.

SLRKA. 50 kp. gyvuoja puikiai, nes visuose skyriuose turi 150 narių ir kiekvieną susirinkimą laikant atsilanko naujų kandidatų. Atsibunant SLRKA. seimams, 50 kuopa kasmet siunčia į seimą vieną delegatą. Matydama, kad Clevelando lietuviams butinai reikalinga turēti sava salē, 1916 m., atstovo į seimą nesiuntē, o už tuos pinigus, kurie butų reikēję užmokēti delegatui už kelionę, tapo nupirkta 4 šērai po 10 dol. iš Lietuvių Salēs Bendrovēs.

Pastaraisiais metais SLRKA. 50 kuopa sumanē sutverti Ohio valstijoj SLRKA. apskritį. Tas sumanymas su pagelba 8 ir 142 kuopų yra vikdomas. Apskričio užduotis bus: organizuoti naujas kuopas, kur tik rasis lietuvių burelis ir traukti naujus narius į SLRKA. organizaciją.

Taigi kaip matome, SLRKA. 50 kuopa per trumpą laiką nemažai pasidarbavo ne tik del gerovēs savo narių, bet rēmē ir visuomeniškus reikalus. Atvažiavus į Ameriką kun. Olšauskui su kun. Tumu, 50 kuopa paaukavo 20 dol. "Saulēs" namui, Kaune.

Todel-gi kurie dar nesat prisirašę prie SLRKA.

50 kuopos, pasirupinkit kuogreičiausia prisirašyti, apsidrausti save ir prirašykit savo vaikučius, nes prie SLRKA. tukstančiai lietuvų priguli ir tukstančiai kas met prisirašo. SLRKA. yra: Gyvam džiaugsmas, sergančiam viltis ir mirštančiam ramybē.

Štai kas toje organizacijoj yra ir ką ji duoda: 1) Apdraudžia narių gyvastį ant 150.00, 250.00, 500.00, 750.000 ir 1000.00. 2) Moka nariams pašelpą ligoje kas savaitę po 3.50, 7.00, 10.50 ir 14.00. 3) Šelpia negalinčius narius ir našlaičius. 4) Skleidžia apšvietą, išleidinēja gerus raštus ir dalina nariams dovanai. 5) Platina dorybę, suteikia patarimus ir nurodymus tikējimo ir dvasios auklējimo reikaluose. 6) Rupinasi lietuvių tautos reikalais, remia piniginiškai ir morališkai visokias lietuvių kulturiškas įstaigas ir t.t.

Įstojimas į susivienijimą pigus. Mēnesinē mokestis lengva. Norēdami gauti platesnias informacijas kreipkitēs po šiuo adresu: M. Šimonis, 1105 E. 74 st., Cleveland, Ohio.

M. Šimonis, SLRKA. 50 kp. raštininkas.

PRADŽIA IR IŠSIPLĒTOJIMAS DRAUGYSTĒS ŠV. MOTINOS DIEVO, AUŠROS VARTŲ.

Pradējus augti Clevelando lietuvių kolionijai, pradējo tvertis ir lietuviškos draugystēs, pašelpinēs, susidedančios iš vyrų. Tarpe moterių nebuvo matyti jokio judējimo, o ypač draugijinis gyvenimas nebuvo iškeltas į eikštę. Sykiu su tuom moterių tarpe nebuvo jokio pažangumo ir iš tautiško atžvilgio. Tas moterių nerangumas traukēsi ilgus metus. Atvažiavus į Clevelandą kun. pralotui V. Paukščiui ir jam permačius reikalingumą moterių pašelpinēs draugystēs, sukvietē moteris į pirmą susirinkimą Kovo 28 d., 1906 m. ir sutverē draugystę. Tame susirinkime pasirodē moterių draugystei graži ir laiminga ateitis, nes tuojau prisirašē 50 narių. Valdyba tapo išrinkta

Šv. Motinos Dievo, Aušros Vartų Moterų Draugystē.

iš sekančių ypatų: Paulina Tereškevičienē pirmininkē, Magd. Skripkauskienē nut. raštininkē ir Morta Neverauskienē iždininkē.

Po pirmam susirinkimui musų moterelēs ar tai iš nerangumo, ar nesupratimo draugystēš naudingumo, nesirašē į tą draugystę per metus laiko, kas parodo, kad metų bēgyj vos 15 naujų narių prisirašē. Per silpną gyvavimą 1907 metuose draugystē ir jos stovis pradējo pulti žemyn, nes draugystēje jau buvo likę tik 32 narēs. Finansiškai irgi labai susilpnējo. Negana to, kad moterįs pradējo apleisti draugystę, bet ištiko dar viena nelaimē, t. y. mirtis a. a. Barboros Andrušaitienēs. Jai numirus, draugystei rodos jau prisiartino pražutis, nes finansiškas stovis buvo toks silpnas, kad neužteko ižde esančių pinigų ne pomirtinę išmokēti, nes ižde buvo tik 14 dol. 30c., o pomirtinēs suma buvo 80 dol. Tokios nelaimēs draugystē sulaukus turējo jieškoti šiokios tokios pagelbos. Gerb. kleb. kun. J. Halaburdai patarus, draugystē surengē pikniką. Ačiu žmonių prijautimui, piknikas pavyko ir davē nemažai pelno, nes tada jau galējo apmokēti pomirtinę B. Andriušaitienēs ir dar draugystei liko 116 dol. Šitas pasisekimas patraukē ir narių į draugystę; pradējo rašytis moterįs, draugystē augo ir stiprējo. Toliau gyvuodama draugystē jau neturējo baimēs žlugimo ir del didesnio sustiprējimo moterįs nutarē pakelti mēnesinę mokestį nuo 25 ant 30c. Ligoje pašelpą pakelē nuo 3 ant 5 dol. į savaitę.

Teip draugystē puikiai gyvavo per 4 metus. Narių skaitlius siekē iki 90, o finansiškai daaugo iki 1,300 dol. nejudinamo turto. Nors draugystē vēliasniame gyvavime turējo daug visokių nesmagumų k. a. mirusios keťurios narēs draugystei atnešē didelius nuostolius, bet neatsižvelgdama ant visų nuostolių draugystē augo ir tarpo.

Reikia paminēti, kad Šv. Motinos Dievo, Aušros Vartų draugystē atliko daug labdaringų darbų, aukuodama aukas bažnyčios ir tautos labui, kaip antai: Tautos Namui Vilniuje paaukavo 100 dol., Tautos Fondui, del nukentējusių nuo karēs lietuvių, paaukavo 100 dol., pirko

šērų iš Lietuvių Salēs Bendrovēs už 100 dol. Neskaitant mažesnių aukų, kurias aukavo įvairiems labdaringiems tikslams, draugystē dalyvavo ir visuose atsišaukimuose bažnyčios ir tautos labui.

Šv. Motinos Dievo, Aušros Vartų draugystē buvo ir yra spinduliu Clevelando moterių ir tautos stulpu. Pastaruoju laiku draugystē įgijo geresnį vardą ir pasižymējo veikime. 1916 m., švęsdama savo 10 metų gyvavimo sukaktuvēs, dar labiau sujudino Clevelando moteris ir abelnai visus lietuvius, dar labiau pradējo gerbti draugystę ir tuomi turime viltį, kad obalsis Šv. Motinos Dievo, Aušros Vartų, atsieks tikslą ir sutrauks visas Clevelando doras moteris į vieną stiprų draugystēs ryšį.

Dabartinē Šv. Motinos Dievo, Aušros Vartų draugystēs valdyba susideda iš: E. Reveltienē pirmininkē, M. Navarauskienē vice-pirmininkē, M. Jurkšaitienē nutarimų raštininkē, J. Aleknienē finansų raštininkē, O. Bozevičienē iždininkē ir M. Švinerskienē tvarkdarē.

LIETUVOS SUNŲ KAREIVIŲ ŠV. KAZIMIERO GVARDIJA.

Lietuvos Sunų Kareivių Šv. Kazimiero Gvardijos draugystē tapo įsteigta 1906 m. Pirmutiniu užmanytojum tos draugystēs buvo Jonas Rakauskas, kurs pasitaręs su P. Šarkausku, P. Samuoliu ir kitais, rado reikalingu, kad įsteigti Clevelande lietuvių tarpe uniformuotą draugystę. Nors jau gyvavo draugystē vardu LSKŠv. Kazimiero, bet neturējo uniformų. Tatai sumanyta, kad pirmame draugystēs LSKŠv. Kazimiero susirinkime įnešti,, kad draugystē pasirupintų sau uniformas. Sulaukus pirmo susirinkimo, J. Rakauskas ir užklausē, kodel draugystē neturi uniformų. Apkalbējus tą užklausimą rasta, kad draugystē negali turēti uniformų iš dviejų atžvilgių: viena, kad randasi daug senų narių, o antra, kuomet drau-

gystēs nariai turēs uniformas, tai tada reikēs mokintis ir maršavimo. Tas galutinai liko nenutarta, bet atidēta ant toliau. Sekančiame draugystēs susirinkime Jonas Rakauskas vēl užsiminē apie tai ir davē įnešimą, kad pavelytų jam organizuoti panašią draugystę, tik uniformuotą. Kiekvienas naris prigulintis prie uniformuotos draugystēs butinai turēs prigulēti ir prie draug. LSKŠv. Kazimiero. Įnešimas draugystei labai patiko, nes pasirodē, kad tveriant naują panašią draugystę, dauginsis narių ir stiprēs LSKŠv. Kazimiero draugystē, nes kurie norēs tapti uniformuotos LSKŠv. Kazimiero Gvardijos nariais, tie turēs liktis nariais ir LSKŠv. Kazimiero draugystēs. Tą priēmus, draugystē nutarē tuojau surengti balių ir pelną paskirti naujai tveriamai draugystei, jeigu taps sutverta kaip buvo kalbēta.

Pirmi draugystēs gyvavimo metai ir pirmi jos nariai.

Greit po tam rupesčiu J. Rakausko, Šv. Jurgio bažnytinēje svetainēj tapo sušauktas susirinkimas, į kurį atvyko apie 30 jaunų vyrų. Visupirma J. Rakauskas išaiškinęs svarbumą ir reikalingumą tokios draugystēs pranešē, kad pirm susitverimo reikia pasilavinti maršavimo, kad nebutų gēda pasirodyti žmonių akyse, paskui sutaisyti uni formas ir draugystē taps papuošalu musų tautos. J. Rakauskui visi pritarē ir nuo to laiko prasidējo lavinimasis maršavimo. Tą pačią dieną nutarta, kad maršavimui pašvęsti du vakarus į savaitę. Vakarai tapo parinkti: utarninko ir petnyčios. Savaitēs bēgyj narių skaitlius pasidaugino iki 50. Kuomet nariai pramoko maršavimo, J. Rakauskas įnešē, kad reiktų manyti ir apie uniformas. Jo įnešimą visi vienbalsiai parēmē ir susižinojimui su siuvējais tapo išrinktas komitetas. Į komitetą įējo J. Rakauskas ir V. Kazlauskas. Tikrais nariais kurie ir uniformas užsisakē patapo sekanti: J. Rakauskas, P. Samuolis, P. Šarkauskas, K. Žvingilas, J. Šalčius, J. Uurbšaitis, V. Kazlauskas, J. Maksimavičius, M. Šalčius, A. Ribinskas, Pečaitis, V. Daugininkas, J. Kareiva, J. Ra-

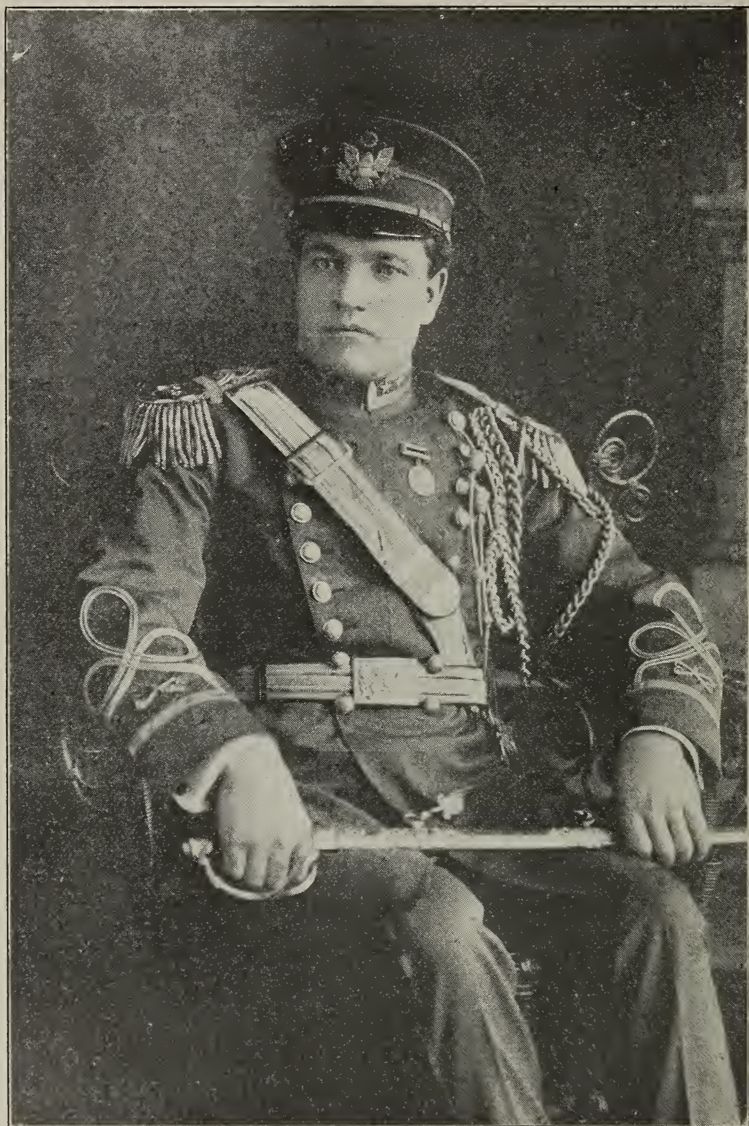
kauskas, J. Šatraitis, P. Rakauskas, F. Radzevičius ir J. Okunis.

Draugystē nors neturējo dar uniformų, bet nutarē surengti pasilinksminimo vakarą. Vakaras buvo surengtas lenkų apgyventoje kolionijoj vardu Poznan. Reikia pažymēti, kad lenkai, kurie pirmiau suprato reikalingumo uniformuotos draugystēs jau turējo sutvērę tokią draugystę į kurią prigulējo nemažai ar tai sulenkējusių ar tenai gyvenančių ir lietuvių nemažas buris. Taigi LSKŠv. Kazimiero rengdama balių lenkų apgyventoje kolionijoj norējo parodyti lietuviams, kurie prigulējo prie lenkų vadinamų ulonų, kad lietuviai jau turi kareivišką draugystę ir kad paskatinti lietuvius atsimesti nuo lenkų o rašytis prie lietuvių.

Truputį vēliau, kuomet jau draugystēs nariams buvo pasiutos uniformos, nutarta surengti pirmą viešą pasirodymą gatvēse. Toje, pirmo pasirodymo iškilmēje, kaipo neva apvaikščiojime tapo pakviestos dalyvauti visos Clevelando lietuvių draugystēs. Pirmas toks viešas uniformuose pasirodymas gatvēse nemažai nustebino lietuvius. Iškilmēs pabaigoje visos dalyvavusios draugystēs per savo pirmininkus išreiškē ilgiausių metų ir geriausio gyvavimo LSKŠv. Kazimiero Gvardijai.

Kuomet viskas įējo į geras gyvavimo vežes, LSKŠv. Kaz. Gvardija nutarē išrinkti valdybą ir nustatyti mēnesines duokles, kad ligoje naris galētų gauti šiokią tokią pagelbą. Į valdyba įējo sekančios ypatos: pirm. J. Urbšaitis, vice-pirm. P. Samuolis, nut. rašt. J. Šalčius, fin. rašt. I. Skuzinskas, iżd. V. Kazlauskas.

Išrinkus tą valdybą buvo įnešta, kad reikia išrinkti ir kareivišką valdybą. Visi tam įnešimui pritarē ir vienbalsiai tapo išrnktas kapitonu J. Rakauskas, oficierais P. Samuolis ir Pl. Šarkauskas, fetfebeliu V. Kazlauskas. Mēnesinę mokestį nutarta mokēti po 15c., pašelpos ligoj 3 dol. į savaitę ir pomirtinēs 75 dol. Per 1907 metus prisirašē sekanti nauji nariai: P. Vabalas, J. Klesevičius, J. Aksomaitis ir J. Šukis. Iżde draugystē turējo 75 dol. 77c.

JONAS RAKAUSKAS

Organizatorius LSKŠv. Kazimiero Gvardijos ir dabartinis jos kapitonas.

Toliasnis draugystēs augimas ir netikētas jos puolimas.

1907 m. atsisakius nuo pirmininkavimo J. Urbšaičiui, jo vietą užēmē J. Šalčius, kurs pirmininkavo per keturis metus. Jam pirmininkaujant prisirašē nauji nariai 1907 m.: J. Miškinis, A. Višniauskas, J. Brazis, A. Drusevičius, A. Zelionis, N. Šartvietis, P. Bobrauskas, S. Mazauskas, J. Landauskas, P. Vilimaitis, J. Dominaitis, J. Navarskas, P. Drusevičius, V. Susnis, J. Jencevičius, J. Baskutis, K. Vitautas, A. Bacevičius ir F. Jenevičius. 1908 m.: J. Alekna, P. Greičiunas, K. Saimonas, J. Kilikauskas, J. Radzevičius, V. Klimauskas, M. Rudliaskas. 1909 m.: M. Vitkauskas, F. Baranauskas, J. Rožonis, J. Petukauskas, K. Bagdonas. 1910 m.: T. Neura, J. Radusis, J. Astrauskas, J. Stokonis, J. Misevičius, C. Sielickas, A. Jonila, F. Sakalauskas, K. Bagovaitis, R. Čiutas, J. Mockus, P. Mušinskas, V. Brazaitis, B. Ilgunas, J. Povilonis, K. Urbšaitis.

1910 m. tapo nutarta, kad visi kareiviai padalinti į du pulku: vieną su šautuvais o kitą su kardais.

Pabaigoj 1910 m. Kaz. Saimonas, kurs buvo pulke su šautuvais, draugystēs susirinkime pradējo duoti įnešimus, kad pulkui su šautuvais butų kitokios uniformos. Ilgai tą svarsčius įnešimas tapo atmestas, nes dauguma narių stovējo už tai, kad naujos uniformos siuti brangiai pareis, o kita ir ta pati uniforma yra gera ir graži. Atmetus tą įnešimą K. Saimonas pradējo vesti agitaciją tarpe narių ir organizuoti naują draugystę, kas jam ir pavyko. Jam pasitraukus, sutverus naują draugystę ir atkalbinus keliatą narių iš LSKŠv. Kaz. Gv., draugystē truputį nusilpnējo, bet nepaisant to, po tulo laiko vēl pradējo eiti gyvavimo keliu.

1913 m. J. Šalčius atsisakydamas nuo pirmininkavimo išdavē pilną atskaitą. Pasirodē, kad LSKŠv. Kaz. Gvard. turtas siekia 1,110 dol. Jam atsisakius, pirmininko vietą užēmē F. Pečaitis. Naujam pirmininkui tvarkant draugystē pakilo. Naujų narių prisirašē: J. Gu-

Šešių metų senumo LSK. šv. Kazimiero Gvardija. Vienas pulkas su šautuvais o kitas su kardais.

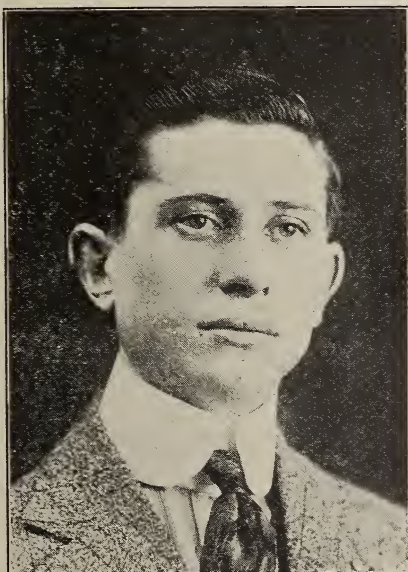
delis, I. Gudelevičius, J. Stravinskas, F. Skarpušis, J. Venckauskas, J. Vidugiris, K. Akadonis, J. Jonulevičius.

1914 m., viename susirinkime J. Šalčius įnešē, kad verta butų ir naudinga sutverti naują vaikų pulką, kuris butų kaipo šaka LSKŠv. Kaz. Gvardijos. Įnešimas tapo priimtas ir pradēta organizuoti vaikų pulkas priimant nuo 14 metų. Bēgyje metų, prisirašē 24 vaikai, kurie sudarē naują draugystēs šaką.

1915 m., pirm. tapo išrinktas F. Baranauskas. Jam pirmininkaujant į draugystę prisirašē naujų narių: F. Skeivis, V. Akelis, F. Kirvelaitis, A. Janukenas, S. Dievinas, J. Puzinas, A. Jakubčionis.

1916 m., pirmininku patapo J. Maksimavičius. Tuose metuose į draugystę prisirašē sekanti nauji nariai: A. Sielickas, J. Keidis, A. Jurkšaitis, S. Čižauskas, J. Dudonis, K. Pranckunas, S. Kriaučiunas, J. Skodis, J. Puskunigis, J. Mičiulis, J. Arnašius.

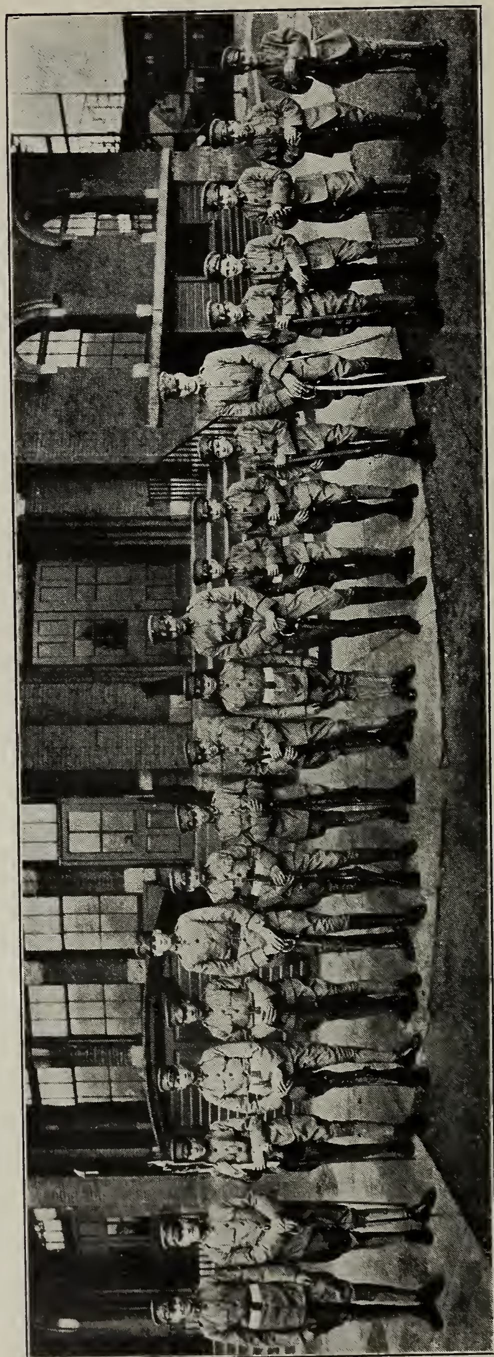

Klemensas Urbšaitis.

1917 m., draug. pirmininku patapo Klem. Urbšaitis.

Augščiau buvo aprašyta LSKŠv. Kaz. Gvardijos gyvavimas ir puolimas, dabar trumpai reikia pažymēti kas

LSK. Šv. Kazimiero Gvardijos vaikų skyrius.

draugystēje ypač darbavosi ir ką draugystē nuveikē.

Pirmutiniu atsižymējusiu draugystēje yra Jonas Rakauskas. Jis nuo pat pradžios iki šių dienų nenuilstančiai dirba draugystēje. Jis noriai be jokio atlyginimo pašvenčia laiką del lavinimo maršavime ir jo triusu draugystē žymiai kas kart gerinasi.

Antras pasižymējęsnaris yra Juozas Šalčius. Jis pirmininkaudamas per keturis metus draugystę žymiai pakēlē. Ačiu jo agitacijai kiekvienais metais į draugystę prisirašydavo po 8-10 naujų narių. Finansiškai draugystē pasidarē stipra, nes turto turējo arti 1,200 dol.

Kaip augščiau buvo minēta, kad 1915 m. tapo suorga-

Ciprijonas Sielickas.

nizuotas naujas vaikų pulkas, kaipo šaka LSKŠv. Kaz. Gvardijos. Kadangi per ilgą laiką Šv. Kaz. Gvardiją turējo nemalonumų iš kitos panašios draugystēs, kuri kiek galēdama stengēsi pakenkti veikimui, o ypač vaikų organižavimui, tai tapo išrinktas nuolatinis vaikų pulko organizatorius ir tvarkytojas. Tuo vaikų organizatorium yra CipriJonas Sielickas.

Cip. Sielickas irgi yra nemažai pasidarbavęs toje draugystēje, ypač kuomet tapo išrinktas organizatorium vaikų pulko. Ačiu jo darbavimuisi, per trumpą laiką vaikų pulkas žymiai paaugo ir šiądien gražu yra matyti, kuomet lietuvių vaikai suorganizuoti puošia didesnes Clevelando lietuvių iškilmes.

LSKŠv. Kazimiero Gvardija nuo pat susiorganizavimo iki šiam laikui dalyvauja kiekviename iškilmingame ar tai tautiškame apvaikščiojime, ar kokios draugystēs sukaktuvēse. Ne vienoje didesnēje lietuvių šventēje, nebuvo matyti, kad ne dalyvautų LSKŠv. Kaz. Gvardijos kareiviai. Teipgi didelēse miesto sukaktuvēse, kuomet dalyvauja visos tautos, matosi ir LSKŠv. Kaz. Gvardija, žodžiu sakant draugystē yra tikras papuošalas Clevelando lietuvių, o teipgi nors retkarčiais, bet pasigēri ir svetimtaučiai.

DRAUGYSTĒ ŠV. JUOZAPO.

Draugystē Šv. Juozapo tapo sutverta Rugsējo 30 d., 1906 m. Svarbesni čia paminēti draugystēs nutarimai ir koks jos buvo gyvavimas yra imti iš protokolų knygų. Draugystēs sutvērimas įvyko sekančiai:

Rugsējo 30 d., 1906 m., kun. V. Paukštis, Šv. Jurgio bažnyčioje iš sakyklos apreiškē žmonēms, kad reikalinlinga butų sutverti naują pašelpinę draugystę ir paragino žmones, kad po pamaldų susirinktų į bažnytinę svetainę. Susirinkimas įvyko ir tapo sutverta nauja draugystē, kuriai buvo duotas vardas Šv. Juozapo. Narių išsyk prisirašē 48, kurie kiekvienas užsimokējo po 50c. Valdyba tapo išrinkta iš sekančių ypatų: J. Naujokas pirmininkas, J. Kunsaitis vice-pirmininkas, S. Orenta nutarimų ir finansų raštininkas ir J. Mazgeika iždininkas. Apart tų dar buvo išrinkti tris iždo globējai ir tvarkda-

rys. Susirinkime nutarta, kad įstojimo mokestis iki Sausio mēn. 1907 metų butų 1 dol. Mēnesinē mokestis nutarta, kad butų 35c. Draugystē pergyvenus 4 mēnesius narių turējo 74 ir pinigų iżde 100 dol. 20c.

1907 m., nieko svarbesnio nenutarta. Buvo surengtas balius, kurs draugystei davē pelno 23 dol. 85c. Įplaukų per metus buvo 538 dol. 15c. Ligoniams išmokēta 343 dol. 85c. Iżde pinigų turējo 206 dol. 24c. Narių turējo 109.

1908 m., mirē vienas naris. Pomirtinēs išmokēta 75 dol. 75c. TMD., D-ro V. Kudirkos raštų išleidimui drau gystē iš iżdo paaukavo kiek pinigų. Kiek paaukauta, nežinia. Tuose metuose įplaukų buvo 491 dol. 40c. Išmokēta vieno nario pomirtinē ir ligoniams pašelpos 445 dol. 35c. Pinigų iżde turējo 205 dol. 8c.

1909 m., draugystē surengē balių, nuo kurio pelno neliko, bet dar draugystē turējo damokēti 3 dol. 95c. Vienam ligoniui išmokēta metinē pašelpa 180 dol. Įplaukų per metus buvo 326 dol. Ligoniams išmokēta 445 dol. 35c. Iżde turējo 100 dol. 21c.

1910 m., antram ligoniui išmokēta metinē pašelpa 180 dol. Paaukauta 5 dol. CLT. Benui. Sumażinta narių mēnesinē mokestis ant 5c. Pirmininkui už darbavimąsi ir geros tvarkos vedimą paaukauta 5 dol. Mirē vienas naris už kurį pomirtinēs išmokēta 75 dol. ir 5 dol. už vežimą. Įplaukų per metus buvo 496 dol. 20c. Išmokēta pomirtinē ir ligoniams pašelpai 302 dol. 55c.

1911 m., nerandama ne jokio svarbesnio nutarimo. Įplaukų buvo 319 dol. 60c. Ligoniams pašelpos išmokēta 488 dol. 90c.

1912 m., buvo padaryta rinkleva del sergančio ligonio Surinkta 4 dol. 5c. Surengtas buvo vienas balius, kurs pelno davē 18 dol. 40c. Vienam ligoniui išmokēta pašelpa už antrus metus. Nutarta, kad per tris mēnesius butų įstojimas į draugystę dykai. Ketvirtam ligoniui išmokēta metinē pašelpa 180 dol. Mirē vienas naris už kurį pomirtinēs išmokēta 75 dol. ir 5 dol. už vežimą. Pirko šērų nuo Lietuvių Salēs Bendrovēs už 50 dol. Padaryta buvo

antra rinkleva del sergančio nario. Surinkta 3 dol. 60c. Įplaukų per metus buvo 294 dol. 70c., išlaidų 209 dol. 75c.

1913 m., buvo surengtas balius, kurs davē draugystei pelno 23 dol. Mirē vienas naris, už kurį pomirtinēs išmokēta 75 dol. ir už du vežimus 10 dol. Padaryta rinkleva del sergančio nario. Surinkta 3 dol. 50c. Pabaigoj metų buvo surengtas kitas balius, nuo kurio pelno liko 45 dol. 50c. Įplaukų per metus buvo 401 dol. 50c., išlaidų 321 dol. 75c. Ižde turējo 329 dol. 93c.

1914 m., buvo padaryta rinkleva del sergančio nario. Surinkta 3 dol. 65c. Buvo surengtas balius, nuo kurio pelno liko 76 dol. 61c. Viename susirinkime Tautos Fondui, del sušelpimo nukentējusių nuo karēs lietuvių, surinkta 2 dol. 25c. Įplaukų per metus buvo 389 dol., išlaidų 384 dol. 91c.

1915 m. Vienam ligoniui išmokēta pašelpą už trečius metus 180 dol. Mirē vienas naris, už kurį pomirtinēs išmokēta 75 dol. ir 10 dol. už du vežimus. Buvo surengtas balius, nuo kurio pelno draugystei liko 111 dol. Įplaukų per metus buvo 505 dol. 43c., išlaidų 548 dol. Ižde turējo 290 dol. 98c.

1916 m., pirmame pusmetyj nutarta padaryti įstojimas dykai per šešis mēnesius nariams ne senesniems kaip 35 m. Buvo surengtas balius, nuo kurio draugystē pelno turējo 43 dol. Nutarta prisidēti prie CLD. Sąryšio, sumanymo, kad išleisti tam tikrą knygą, kurioj butų patalpinti aprašymai visų Clevelando lietuviškų draugysčių. Nupirkta draugystei vēliava, kurios ikišiol neturējo, nes bijojo, kad netruktų pinigų pašelpai ligoniams. Draugystē dabar gyvuoja puikiai ir kiekvienas naris gerai pildo drau gystēs įstatus. Nuo sutverimo iki šiam laikui draugystē Šv. Juozapo pašelpos ligoje ir pomirtinēs už kiekvieną narį išmokējo iki vienam, centui

Nariai Šv. Juozapo draugystēs turi pašelpą ligoje, kurios gauna 5 dol. į savaitę ir pomirtinēs 75 dol. Nariui mirus draugystē samdo vieną ar du vežimus ir paskiria 8 narius nešimui grabo. Įplaukų per pirmą pusmetį 1916

m. buvo 148 dol. 90c., išlaidų 221 dol. 50c. Ižde turėjo 210 dol. 79c. Šėrų iš Lietuvių Salės Bendrovės turi pirkus už 50 dol. Visas draugystės turtas siekė 260 dol. 79c. Narių turėjo 75.

Draugystės Šv. Juozapo valdyba 1916 m. susidėjo iš sekančių ypatų: J. Bazevičius pirmininkas, J. Pečkis vica-pirmininkas, M. Kilinskas nutarimų raštininkas, J. Urbšaitis finansų raštininkas, A. Vasiliauskas iždininkas. Iždo globėjai: J. Kuzas, T. Žukauskas, J. Martinkevičius. J. Šarkus, bausmių prižiurėtojas ir A. Joniľa tvarkdaris.

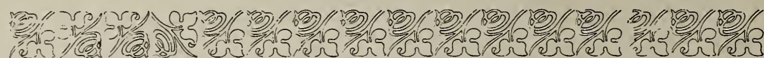
DRAUGYSTĖ ŠV. JURGIO BAŽNYČIOS GIEDORIŲ.

Kaip kitų lietuvių parapijose gyvuoja puikųs bažnytiniai chorai, teip ir pas mus Clevelande jau nuo seniai gyvuoja bažnytinis choras.

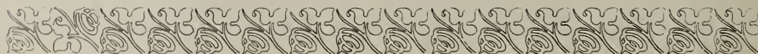
Užėmus p. S. Kimučiui, 1908 m. Šv. Jurgio parapijos, vargonininko vietą, tuojau iš liuosnorių sudarė bažnytinį chorą iš abiejų lyčių. Nors choras išsyk buvo neskaitlingas, bet metai po metų choras pagērėjo, nors visgi nekurios kliutis trukdė chorą. Ir štai S. Kimutis sumanė sutverti draugystę, kas jam ir pavyko. 5-tą dieną Gegužio 1913 m. tapo sutverta draugystė po vardu (Draugystė Šv. Jurgio Bažnyčios Giedorių).

Pirma valdyba tapo išrinkta: Pirm. Ant. Muluolis, nutar. rašt. V. Ignatavičiutė, finansų rašt. O. Vaivodžiutė, iżd. F. Baranauskas, maršalka K. Skupas. Nariai mokėjo sekančiai: įstojimo 25c., mėnesinių 10c.

Susitvėrus draugystę, choras sutvirtējo. Giedorių susidėjo iš virš trisdešimtis ypatų. Choras budamas sutikime kas met net parengdavo išvažiavimus, o žiemą parengdavo šeimyniškus vakarelius. Teipgi nors šita draugystė budama neturtinga, bet atjautė labdaringus darbus, nes 1915 metuose paaukavo į Tautos Fondą per du sykiu po $5.00. 1916 metuose tapo surengtas vakaras su įvairiu

ST. JURGIO LIETUVIU PARAPIJOS CHORAS
CLEVELAND OHIO, 1917 M.

programu. Buvo sulošta "Marytē vargonininko duktē" 6-šių aktų drama ir to vakaro pelnas $100 dol. paskirta ant naujų vargonų Šv. Jurgio parapijos.

Šis choras ne tik bažnytines pareigas atlieka, bet drauge keliatą sykių išpildē kitoms draugystēms programus, ypač Šv. Jurgio parapijai.

Pabaigus 1916 metus, Lapkričio 5-tą dieną, chore įvyko permainos. Senasis vargonininkas apleido vargonininkavimo vietą, o jo vietą užēmē naujas vargonininkas, A. Z. Visminas, atvykęs iš Homestead, Pa.

Užēmus naujam vargonininkui vietą, choras pagerējo·visai draugystei pridavē daugiau noro veikime dailēs šakoje. 1917 metų, valdyba susideda iš sekančių ypatų: Pirm. F. Baranauskas, vice-pirm. J. Mozuraitis, nutarimų rašt. J. Daudžiutē, fin. rašt. K. Černiutē, iżd. M. Šimonis. Kasos globējai: O. Vaivadžiutē ir S. Baranauskas. Maršalka V. Bukauskas.

Susirinkimai atsibuna kiekvieno mēnesio pirmą nedēldienį bažnytinēje mokslainēj. Butų labai pageidaujama, kad gabesnis jaunimas su geresniais balsais abējų lyčių stengtusi prigulēti prie Šv. J. Dr-tēs Choro.

Bažnytinis choras yra vienas iš svarbiausių chorų, kuris kas nedēlią su puikia meliodija žavi kiekvieno kataliko širdį, užtad brangus jaunime, prigulēk prie musų choro ir drauge darbuosimēs visi iš vien.

Rašējas M. Šimonis. Cenzoriai: F. Baranauskas ir J. Daudžiutē.

DRAUGYSTĒ DR. V. KUDIRKOS.

Pirmi apsireiškimai gyvasties.

Kovo 7 d. 1909 metų, laikytame susirinkime Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 14-tos kuopos tapo pakeltas klausimas apie pašelpinę draugystę, ir po apkalbējimui rasta reikalingu įsteigti pašelpinę draugystę.

Pasibaigus susirinkimui SLA. 14-tos kuopos, pirmininkas Ig. Usevičius pakvietē narius kurie pageidauja pašelpinēs draugystēs, kad pasiliktų svetainēj.

Pasilikę nariai įsteigē tautišką draugystę po vardu **Dr. V. Kudirkos.**

Pirmoji valdyba tapo išrinkta iš šių narių: Pirm. Ig. Usevičius, vice-pirm. R. Šukys, fin. rašt. P. Šukys, nutar. rašt. K. Saimonas, iždininku V. Telksnis, iždo globējais J. Senkus ir J. Zelionis. Į draugystę prisirašē dvylika narių, užsimokēdami po dolerį įstojimo ir 30c. mēnesinēs mokesties.

Tautiškos Dr. V. Kudirkos Draugystēs stovis narių ir turto.

Nuo Kovo 7 d. 1909 m. iki Liepos 2 d. 1916 m. yra sekantis:

1909	metų	48	narių,	140.00	įplaukų,	išlaidų	3.00
1910	"	82	"	280.00	"	"	150.00
1911	"	189	"	525.00	"	"	150.00
1912	"	146	"	612.00	"	"	597.00
1913	"	163	"	930.00	"	"	750.00
1914	"	175	"	1.155.00	"	"	985.00
1915	"	198	"	979.00	"	"	816.00
1916	"	204	"	544.00	"	"	473.00

Labdaringi ir apšvietos darbai.

Pašelpos ligoj išmokēta nariams 2.180.00

Pomirtinēs dviem nariam išmokēta 300.00

Liepos 24 d. 1910 m. prisidējo prie apvaikščiojimo 500 metų sukaktuvių. 1910 m. surengta buvo prelekcija. 1911 metais turējo pasilinksminimo vakarą su prakalbomis. Kovo 2 d. 1913 m. paaukavo straikieriams Rochester N. Y. 18. dol.. Spalio 5 d. 1913 m. paaukavo Tautiškiems namams Vilniuje 100 dol. Rugpjučio 2 d. 1914 m. dalyvavo apvaikščiojime sukaktuvių 50 metų nuo mirimo Simano Daukanto ir 10 metų nuo atgavimo spaudos Lietuvoj. Liepos 4 d. 1915 m. pasiųsta Lietuvos Gelbējimo Fondui 34 dol. 64c. Sausio 1916 m. buvo surengus prakalbas.

Draugystės tikslas.

Tautiška draugystė Dr. V. Kudirkos pasiskirus sau už tikslą šelpti savo narius ligoj ir nelaimėj atsitikus. Platinti apšvietą tarpe savo brolių vientaučių.

Į virš minėtą draugystę gali prigulėti kiekvienas lietuvis doro elgimosi, sveikas ant kuno ir proto, be skirtumo ir pažvalgų, nuo 18 iki 45 metų amžiaus ir sutinkantis su draugystės įstatais. Įstodamas į virš minėtą draugystę, įstojimo mokestį moka pagal amžiaus metus ir 30c. kiekvieną mėnesį, už ką gauna pašelpos 6 dol. į savaitę, pomirtinės 150. dol. ir mirusio nario moterė 50 dol. Mirus nariui, draugystė suteikia pilną patarnavimą laidotuvėse ir sutinka laidot ant tų kapų, kuriuos pats naris mirdamas pasiskiria ar jo artimi giminės reikalauja.

Taut. draugystės Dr. V. Kudirkos valdyba ant 1916 metų. Pirmininkas J. Kudirka, vice-pirm. I. Usevičius, fin. rašt. V. Sakalauskas, nutar. rašt. A. Šimkunas, iżd. P. Akšis, iżd. glob. A. Sidabra.

Susirinkimai draugystės atsibuna pirmą nedėldienį kiekvieno mėnesno 2 val. po pietų Flynn Froclk svetainėje, po numeriu 5309 Superior Ave. N. E.

CLEVELANDO LIETUVIŠKAS TAUTIŠKAS BENAS.

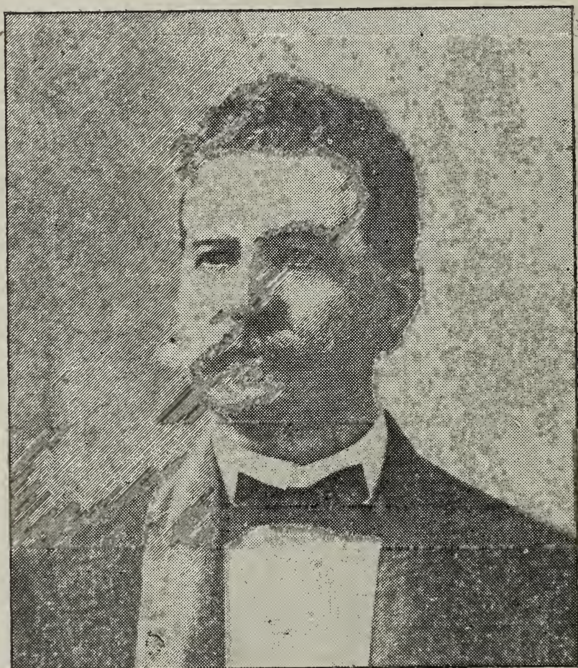
Clevelando Lietuviškas Tautiškas Benas suorganizuotas tapo Kovo 28 d., 1909 m. Pirmutiniai užmanytojai bei organizatoriai naujo beno buvo J. Mušinskas, K. Buikus, J. Čeriauka, kurie savo pasišventimu padėjo daug darbo jo organizavime. Įvykus pirmam susirinkimui Šv. Jurgio parapijos salėje, kiekvienas prisirašęs prie suorganizuoto jau beno padėjo po 10 dol. kaucijos su pažymėjimu, jog jeigu naris apleis beną, tai jo kaucija dings.

Reikalingumą lietuviams beno ypač atjautė gerb. kun. J. Halaburda, Šv. Jurgio par. klebonas, kurs paskoli-

no tiek pinigų, kiek reikėjo nupirkimui triubų ir muzikantams uniformų.

Laikydami pirmą praktiką Šv. Jurgio parapijinėj salėje, benas turėjo 16 narių. Mokyti beną tapo pasamdytas p. Juozas Narovec (čekas), gabus muzikas ir jos mylėtojas, kurs ir iki šiam laikui beną mokina.

Įėjus benui į gyvavimo vežes, visų narių tapo nutarta, kad kiekvienas beno naris ar naujai prisirašęs mokėtų 1 dol. 50c. kaipo mėnesinę mokestį. Tais pinigais yra apmokamas beno mokytojas ir padengiami kiti bendri beno reikalai.

JUOZAS NAROVEC, (čekas),

Gabus muzikas, kurs nuo suorganizavimo iki šių dienų yra beno mokytojas.

1909 m. 13 d. Birželio pasidarbavus p. J. Narovec, CLTB. pirmą sykį drįso su muzika viešai pasirodyti Cle-

velando lietuviams laike vaikų ējimo prie pirmos Šv. Komunijos, Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje. Žinoma kiekvienam muzikantui pučiant triubą pakinkos drebējo, bet visgi sugrajino gana puikiai. Pamatę Clevelando lietuviai, kaip benas puošia panašias iškilmes, pradējo jam labai užjausti ir teikti pinigynę pagelbą. Ir teip beno palaikimui aukavo šios draugystēs:

Dr-stē Šv. Kazimiero 50 dol., Šv. Jurgio 25 dol., CL Neprigulmingas kliubas 25 dol., Dr-stē Šv. PM. Aušros Vart. (Moterių) 5 dol. Pavienos ypatos: Kun. Halaburda 10 dol., M. Povylauskas 10 dol. ir P. Šukys 4 dol.

Matydamas benas, kad Clevelando lietuviai remia jį su lyg savo išgalių, prižadējo be jokio atlyginimo patarnauti muzika didesnēse bei metinēse bažnytinēse iškilmēse. Teipgi lankantiems iš Lietuvos svečiams kun. J. Tumui su kun. Olšausku, paskum D-rui J. Basanavičiui su p. M. Yču ir J. Gabriui, benas juos sutikdavo ir tuose vakaruose griežē be jokio užmokesčio. Nuo susiorganizavimo iki 1917 metų, CLT. benas surengęs buvo 6 didelius koncertus, kurių programuose buvo vien tik muzika ir atskirų instrumentų solai.

Garbēs vertu reikia pažymēti narį p. A. Ribinską, kurs nuo susiorganizavimo iki šiam laikui yra jo pirmininku ir jo trusas bei prisirišimas prie beno, o prie to gera tvarka duoda progą benui puikiai gyvuoti. Geras tvarkimas ir puikus beno gyvavimas tai p. A. Ribinskio nuopelnai. P-nas K. Buikus, kurs buvo labiau prasilavinęs muzikoje, buvo pirmas beno dirigentas ir be jokio atlyginimo tarnavo apie metus laiko. Vēliau pasirodē, kad p. J. Mušinskas yra gabesnis muzikoje ir tapo išrinktas dirigentu į K. Buikaus vietą. Be to p. J. Mušinskas paįvairindavo beno muziką, nes gerai griežda vo solo kornetu.

Vēliau beno dirigentu tapo išrinktas p. Kazimieras Bucis. Tas dirigentas yra gabus muzikoje ir visa siela jai atsidavęs. Visą savo jaunystę pašventē muzikai Lietuvoje. Lankęs muzikos mok. A. Rubinslein. Tulą laiką

CLEVELANDO LIETUVIŲ TAUTIŠKAS BENAS.

griežē garsioje Rietavo kunigaikščio Oginskio orkestroje. Paimtas kariuomenēn visą savo tarnystēs laiką buvo muzikališkame skyriuje. Atvykęs Amerikon ir radęs čia lietuvių beną tuoj prisirašē ir kuomet tapo patirti jo gabumai, išrinkta beno dirigentu ir iki šiol juom yra. Nebunant mokytojaus jisai užima jo vietą ir mokina sulyg savo išgalių, negailēdamas triuso ne spēkų, kad tik benas stovētų augštesniame muzikos laipsnyj.

Gabus muzikantas yra p. J. Navarskas, kurs tarnaudams rusų kariumenēj griežē Kaukazo Oblasties striunų orkestroj. Prie CLT. Beno yra vienas iš geriausių muzikantų klarneto

P-nas A. Vilimas putējęs triubos baritono yra prasilavinęs teip, jog benui rengiant konsertus jis puikiai atlieka solo.

JONAS ČERIAUKA

Vienas iš organizatorių CLT. Beno, kurs nuo sutvērimo išbuvo jame septynius metus dēlei sveikatos pataisymo tulam laikui buvo pasitraukęs, bet dabar vēl sugrįžo ir sykiu su visais darbuojasi.

Apart to viso CLT. benas karei ištikus sušelpimui savo brolių Lietuvoje yra paaukavęs virš 100 dol.

Tokia tai yra trumpa peržvalga CLT. beno gyvavimo. Per tuos visus metus tas benas apart šviesių dienų pragyveno daug ir audruotų, bet ikišiol nieks negalējo nuslopinti jo triubų trenksmo sutartinēs. CLT. benas susuorganizuotas yra ne vien delto, kad kelti muzikoje lietuvių tautą, kad budinti kiekvieno lietuvio išeivio tautiškus jausmus ir žadinti prie kiltų idējų, bet ir delto, kad parodžius ir svetimtaučiams, jog lietuvių tauta yra muzikališka, jos sunai mylinti muziką ir stengiasi pakilti ant to laipsnio ant kurio muzikoje stovi civilizuotos tautos.

TMD. 20 KUOPA.

1908 metuose, 23 d. Rugpjučio pradeda savo gyvavimą TMD. 20 kuopa tarpe Clevelando lietuvių. Atsiradymas 20 kuopos yra šioks: Nuo nekurio laiko buvo gyvavus tarpe Clevelando lietuvių TMD. 23 kuopa. Kilus tarpe narių ypatiškų įsitikinimų nesusipratimams, kuopa tapo numarinta. Permatytojai tos garbingos draugystēs tikslą, negalējo užmiršti 23 kuopos mirimo ir jie 1908 m. subrusdo atgaivinti 23 kuopą. Pasidarbavus J. P. Gritei tapo sušauktas pirmas susirinkimas Rugpjučio 23 d. 1908 m. Susirinkime prisirašo viso 20 narių, į valdybą tapo išrinkti šie nariai. Pirmininku K. Varakojis, raštininkų J. P. Gritē, iżd. P. A. Šukys. Kada buvo nusiųstą narių mokestis į TMD. Centrą ir apreikštą apie atgaivinimą 23 kuopos, iš centro gauta pranešimas, kad atgaivinimas 23 kuopos pasilieka sutvērimu naujos kuopos, kuriai pripuola No. 20, nes No. 23 išduotas Illinois valstijoje. Taipgi tokiu budu ir atsirado TMD. 20 kuopa.

Ką yra nuveikus bei paaukavus prakilniems lietuvių reikalams TMD. 20 kuopa.

1913 m. važinėjant po Suvienytas Valstijas L. M. ir D. D. įgaliotiniams, gg. Dr. Basanavičiui ir M. Yčui, 20 kuopa nupirko Vilniuje trįs sieksnius žemės ir padovanojo ją Lietuvių Mokslo ir Dailės Draugijų Namams statyti. Už tris sieksnius žemės priduota įgaliotiniams $31.50c. 20 kuopa surengė dviejas prakalbas, tris balius, vieną su perstatymu, du su išlaimėjimais ir vieną išvažiavimą. Narių yra prisirašę prie 20 kuopos: Nuo Rugpjučio 23 d. 1908 metų iki Lapkričio 1 d. 1916 metų 177 nariai. Augimas 20 kuopos narių skaitlium pažymētini šie metai: 1909 prisirašē 32 nariai, 1915 metuose 83 nariai ir 1916 iki Lapkričio 1 d. 24 nariai. Taigi reikia pripažinti, kad tuose metuose 20 kuopoje buvo veikta gyviau, negu kitais metais, nes tą parodo ir vaisiai. Šiądien 20 kuopa narių turi 135. Teipgi 20 kuopa su kita draugyste turi bendrai įsteigus knyginėlį ir savo nariams suteikia veltui pasiskaityti. Šių metų valdyba susideda iš šių narių: Pirm. J. J. Žilinskas, fin. rašt. J. Plerpa, nutarimų rašt. P. Jankauskas, iždininkas Ig. Usevičius.

Żodis del skaitytojo.

Brolau ar sesute, gal jau girdējai arba žinai, kas yra ta Tēvynēs Mylētojų Draugystē, ką ji duoda, kam naudinga. Nereikalauja gal platesnio aiškinimo. Tēvynēs Mylētojų Draugystē, tik tavęs klausia: ar myli apšvietą, ar pripažįsti kad apšvieta yra naudinga žmonijai, ar nori patsai prisidēti prie apšvietos skleidimo? Jei teip, tai Tēvynēs Mylētojų Draugystē kviečia tave brolau ar sesute, stoti jos eilēse, prie to darbo žibintuvo, kad padidinti jo jiegą, kad daugiau šviesos spindulių ištrikštų, kad jie daugiau naudingesniais stotų sau ir žmonijai.

Prie Tēvynēs Mylētojų Draugystēs prigulēti labai yra lengvą. Mokestis visai maža, tik 60 centų ant metų, o nauda labai didelē, nes kiekvienas metas TMD. išleidžia

naudingų kelių dolerių vertēs knygų ir savo nariams dalina dovanai. Taigi brolau ar sesute, ateik ir prisirašyk prie tos garbingos vienatinēs lietuvių Tēvynēs Mylētojų Draugystēs.

Susirinkimai 20 kuopos atsibuna kiekvieno mēnesio antrą penktadienį nuo 7:30 vakare, Žvaigždēs svetainēje, 2041 Hamilton Ave. N. E.

TMD. 47 KUOPA.

Tēvynēs Mylētojų 47 kuopa yra suorganizuota 1907 m. per pasidarbavimą gerb. Jurgio Ječionio ir J. Brazaičio. Laukiant Dr. V. Kudirkos raštų, kuopa turējo narių 85. Gavus Dr. V. Kudirkos raštus, narių skaitlius pradējo pult žemyn teip smarkiai, kad per tris metus vos gyvybē užsiliko, bet laikui bēgant, atsirado kuopoje tikrų tēvynēs mylētojų, kurie pradējo darbuotis del pakēlimo kuopos. Prie tokių reikia priskaityti TMD. 47 kp. dabartinį pirmininką Juozą Jonušką ir kitus.

Dabartiniame laike kuopa skaito 113 narių. Pinigų turi 107 dol. 63c. ir šērų už 50 dol. Lietuvių Salēs Bendrovēje.

CLEVELANDO LIETUVIšKA NAMŲ IR PASKOLOS DRAUGYSTĒ.

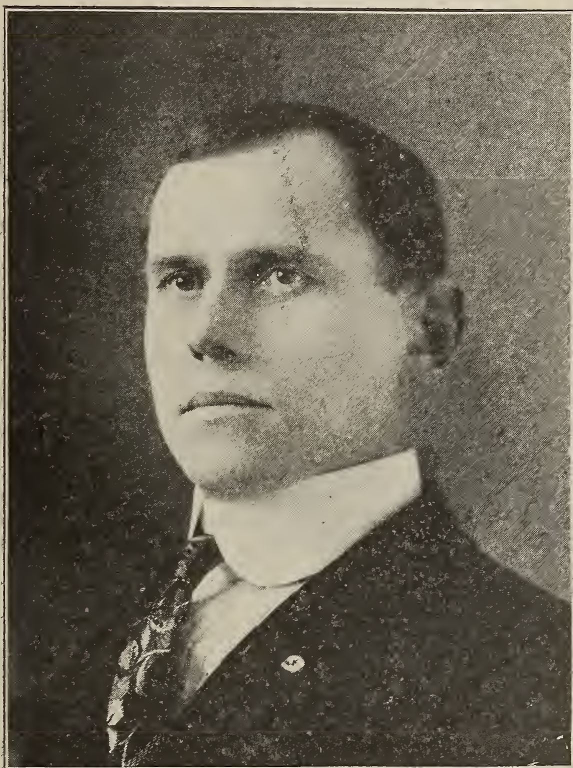
(Įsteigta Vasario 2 d. 1909 m.)

Įžanga.

Pirmiaus negu pradēsime aprašyti viršminētos draugystēs trumpą istoriją iš praeities ir dabartinį jos judējimą, laikome sau už garbę pagerbt organizatorius tos draugystēs.

Jau daugelis metų prabēgo kaip Clevelando kolionija tapo lietuviais apgyventa, tatgi ir nedyvai, kad visoks

judējimas čia sukilo ir lietuviai kaskart žengia pirmyn ir pirmyn; suorganizavo ir sutvarkē daugelį visokių draugysčių ir t.t. Bet ilgai nesusiprato kas jiems yra užvis reikalingiausia ir neatjautē kaip jie buvo išnaudojami gabesnių svetimtaučių arba žydelių.

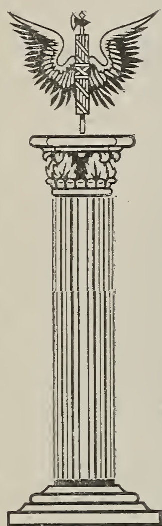

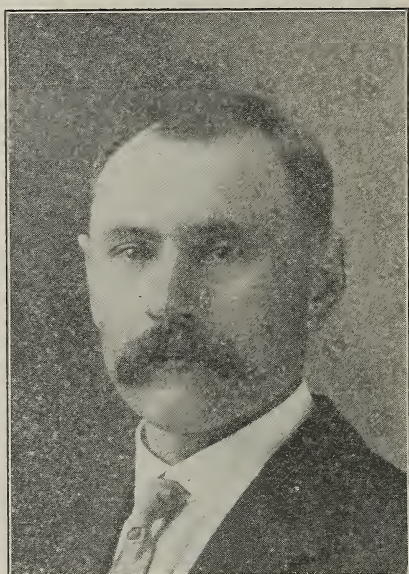
J. URBšAITIS,
Dabartinis Prezidentas,

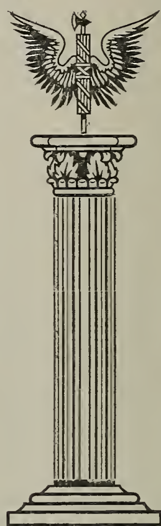
Sutaupinę keliatą centų sunkiai uždirbtų pinigų nešdavo juos į žydų bankus, už ką gaudavo vos 3 arba 3½ nuošimtį, o svetimtaučiai turēdavo iš to gerą pelną ir su lietuvių pinigais darydavo gerą biznį, o kartais koks bankierius surinkęs milžinišką kapitalą nežinia kur dingdavo.

Netikētai į Clevelandą atvyksta gerai susipratęs ir plačiai apsipažinęs su vertelgyste gerb. J. Petrošius,

kurs matydamas tokį lietuvių padējmą, pradējo stengtis visomis savo spēkomis įkurti tarpe Clevelando lietuvių reikalingiausią ir naudingiausią organizaciją, tai yra Clevelando Lietuvišką Namų ir Paskolos Banką. Ilgai nelaukdamas su tvirtu užsitikējimu griebēsi už darbo ir pasiteiravęs su kitais gabesniais iš tarpo lietuvių vyrais,

JONAS MONTVILA,
Dabartinis Vice-Prezidentas.

k. a. su A. B. Bartuševičium, V. Debesiu, F. J. Martišauku, J. Brazaičiu ir M Sacevičiu, kurie įtempē visas savo spēkas šiame prakilname užmanyme ir sutikru pasišventimu del labo ir gerovēs Clevelando lietuviškos visuomenēs dirbo. Ir ištikro po trumpo laiko ir nenuilstančio triuso pasisekē atsiekti savo tikslą. Pirmutinis jų žingsnis buvo susižinoti su Ohio valstijos valdžia, kad gauti leidima (Certificate). Kada valstijos valdžia sutiko su jų reikalavimu ir tapo išduotas leidimas (Cartificate) ir įkorpuruota su pamatinu kapitalu (Stock) 100.000 dol., tada ir vardas draugystei duotas: "Cleveland Lithuanian Building and Loan Association".

Tas įvyko Vasario 10 d. 1909 m. Paskui tapo išrinkta valdyba: Pirm. J. Petrošius, vice-pirm. M. Sačevičius, sekretorius F. N. Martišauskas, iżd. A. B. Bartuševičius. Iżdo globējai: V. Debesis ir J. Brazaitis.

Tatgi šios ypatos buvo pirmi organizatoriai šios draugystēs ir pirmi direktoriai. Reikia atminti, kad

STEPONAS ZABORSKIS,
Dabartinis Sekretorius.

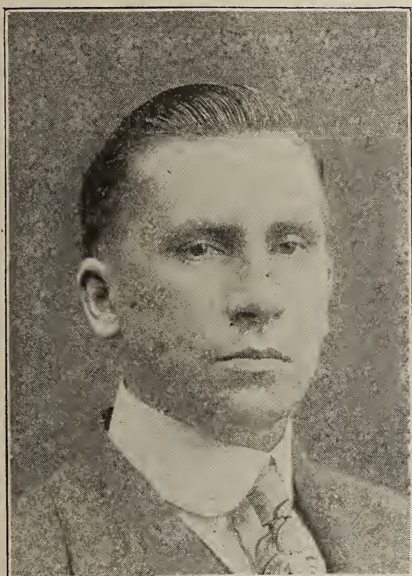
pradżia visgi buvo labai sunki, nes viena dar neturējo nuosavo namo arba tinkamos vietos del raštynēs, tokiu budu turējo panešti daug neparankumo. Pirmiausia susirinkimai buvo laikomi J. Petrošiaus kambaryje. Išvażiavus Petrošiui iš Clevelando, pirmininko vietą użēmē V. Debesis. Tada netekę vietos del laikimo susirinkimų, kreiptasi prie lietuvių Šv. Jurgio parapijos viršininkų,

A. B. BARTUŠEVIČIUS,

Organizatorius ir dabartinis iždininkas.

kad pavelytų atlikti visokius biznio reikalus bažnytinēj salēje. Gavę leidimą, draugystē atliko ten visokius reikalus iki tapo nupirktas savo locnas namas. Už tą Šv. Jurgio parpijai tariame širdinga ačiu. Apskelbus žmonēms ir pradējus garsinti, kad įsteigtas tapo lietuviškas bankas, žinoma kaip paprastai lietuvius yra sunku prikalbinti prie kokios geresnēs ir naudingesnēs organizacijos, teip ir čia buvo, nes vos iš kelių šimtų vienam galēta prirodyti naudingumas ir verte šios organizacijos.

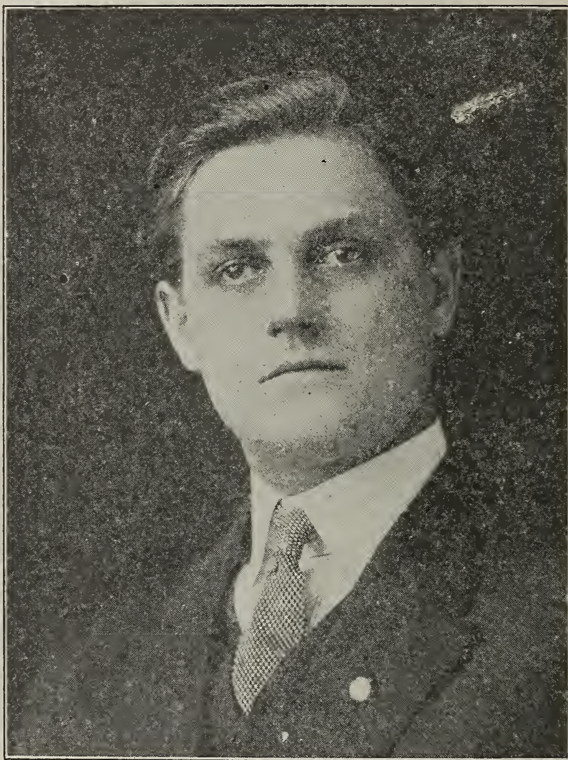
JURGIS ŠARKUS ir A. STASELIUNAS, Iždo globējai.

Bet visgi su dideliu pasišventimu nenustojant vilties, nesigailint spēkų ir truso šeip teip pasisekē per metus laiko prikalbinti 25 nariai, kurie sumokējo apie 1.500 dol. Persitikrinę gerove ir naudingumu tos bankos nariai, pradējo žmonēms pasakoti, kad čia mokant po 2 dol 50c. į savaitę, daugiau galima pinigų per metus sutaupyti, negu kituose bankuose retkarčiais, nors ir po didesnę sumą.

Tatgi kas kart pradējo daugiau žmonių susiprasti ir nesiduoti savęs svetimtaučiams išnaudoti, bet su savo pi-

nigais lietuviai tarp savęs biznį daryti. Tokiu budu pradējo žymiai narių skaitlius augti.

1911 metuose narių skaitlius siekē apie 60. Nupirktas tapo namas už 3.250 dol., kuriame dabar randasi ir raštynē. Tas namas atneša nemažai naudos. Per tą laiką bankas padarē penkias paskolas ant sumos 9,440 dol.

J. ŠALČIUS,
Apkainavimo komiteto naris.

Kuomet didesnis skaitlius lietuvių susipratusių pradējo šią draugystę rēmti, tuomet visas jos judējimas kaskart ējo geryn ir geryn ir tada sumanyta, kad reikia pareikalauti nuo valstijos valdžios pavelijimo, kad priimti taupinimui (Deposits) pinigus. Gavę iš valstijos leidimą Kovo 1 d. 1912 m. ir pradējus varyti tikrą

atsakantį, bankinį biznį prisiējo ir pamatinis kapitalas (Sock) padidinti ant 250,000 dol.

Pradžioje 1917 m. pažvelgus į stovį ir judējimą šios draugystēs reikia stebētis, kad teip į trumpą laiką, tai yra, bēgyje 8 metų ši organizacija teip puikiai išbujojo ir stojo ant tvirčiausių pamatų. Šērininkų (Stock Holders) turi 210. Depozitorių 216. Paskolų ant namų turi 42, kurių suma išneša ant 78,441.39.

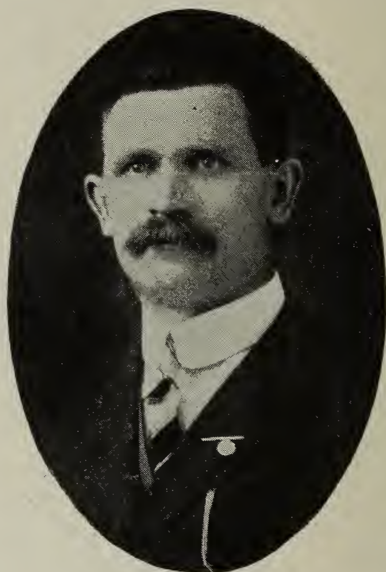
P. MULIOLIS,
Apkainavimo komiteto naris.

Pabaigoj 1916 metų padarius atskaitą ir pažvelgus į abelną stovį, pasirodē, kad lietuviškas bankas yra toks kaip ir kiti bankai. Visas dabartinis jos turtas iki Liepos 1 d. 1917 m. išneša 101.494 dol. 47c. Baigdami rašyti tą

istoriją turime pažymēti, kad bēgyje 8 metų ši banka daug yra pagelbējus daugeliui lietuvių, kaip tai namų pirkime ir skolindama pinigus ant lengviausių išlygų, ką gali paliudyti tie kurie yra pasinaudoję šios bankos pagelbējimu. Toliau, yra gera proga del kiekvieno trumpu laiku sutaupinti skaitlingą sumą pinigų, mokant nuo 50c iki 10 dol. savaitēje, už ką kiekvienas akcijonierius gauna šeštą nuošimtį Taupinimui pinigai yra priimami nuo 1.00 dol. iki didelei sumai, už kuriuos moka penktą nuošimtį.

P. SIELICKAS,
Direktorius.

J. BRAZAITIS,
Organizatorius.

Taigi lietuviai susipraskim ir spieskimēs visi į vieną burelį. Kurs sutaupinate kokį centą, tai nebēkite pas svetimtaučius ir nekiškite į žydelių bankas, kad jie naudotųsi jusų sunkiai uždirbtais centais, bet atminkit kad Clevelando Lietuviška Namų ir Paskolos Banka yra parankiausia ir naudingiausia del kiekvieno lietuvio. Reikia pažymēti, kad kuo daugiau narių prisidēs prie šios organizacijos, tuo didesnis jos bus kapitalas ir męs

VINCAS DEBESIS
Organizatorius.

kiekvienas turėsime didesnį pelną iš savo sutaupintų centų, šioje draugystėje.

Lietuviškas bankas yra užtvirtintas ir prižiuromas Ohio valstijos valdžios. Knygos ir kiti visi dokumentai yra vedami geriausioje ir atsakančiausioje tvarkoje. Užtat-gi šis bankas negali niekados bankrutyti Juo galima užsitikėti teip kaip ir kitais geriausiais bankais. Tat-gi ištikrųjų užsimoka prie jo kiekvienam lietuviui priklausyti.

Valdyba ir direktoriai šio banko 1917 m.: Pirm. J. K. Urbšaitis, vice-pirm. J. Montvila, sekr. S. Zaborskis, iżd. A. B. Bartoševičius. Iždo globėjai: P. Staseliunas ir J. Šarkus. Apkainavimo komitetai: P. P. Muliolis ir J. Šalčius. Direktoriai: P. Debesis ir P. Sielickas.

A. P. Staseliunas, rašėjas.

CLEVELANDO LIETUVIŲ TEATRALIŠKO CHORO DRAUGYSTĖS PRAEITIES APRAŠYMAS ARBA ISTORIJA NUO 1909-1917 METŲ.

CLTCh. draugystė tapo suorganizuota Birželio 28 d. 1909 m., tai yra pirmutinė dailės draugystė tarpe Clevelando lietuvių.

Ant kokių pamatų ir su kokiu tikslu CLTCh. draugystė susitverė, seka žemiau aprašymas.

1909 metuose atsibuvo Clevelande Seimas SLRK. Amerikoje. Papuošimui minėto seimo susidarius grupelė Clevelando lietuvių iš pažangesnių vaikinų ir merginų sulošė veikalą vardu "Ponas ir Mužikai". Po tam jau budami minėti veikėjai pilni energijos ir noro, sumanė sutverti ir draugystę vardu Clevelando Lietuvių Teatrališko Choro. Pirmutinė buvo valdyba iš sekančių ypatų: Pir-

CLEVELANDO LIETUVIŲ TEATRALIŠKAS CHORAS.

mininkas S. Kimutis, nut. rašt. A. Bukauskas, ižd. P. Muliolis. Pirmutinē užduotis draugystēs buvo, kad sutraukti Clevelando lietuvių jaunuomenę į vieną burį bendram veikimui dailēs srityje, kaip tai teatruose ir dainose. Žinoma tais laikais sunkus buvo draugystēs gyvavimas, nes mažai buvo jaunimas apsipažinęs su daile, todelgi ir darbas gana palengva ējo per pirmus kelis mēnesius, bet galop draugystē sutvirtējo kaip nariais teip ir finansais. Tik staiga 1910 m. t. y. antruose draugystēs gyvavimo metuose, kilo draugystēje nesusipratimai arba kitaip pavadinus partiviškumai ir draugystē skilo. Dalis atsimetusių narių sutvērē kitą chorą vardu "Mirtos" choras. Žinoma tas buvo delto daroma, kad CLT. Choro draugystē buvo sutverta ant tautiškų-tikybinių pamatų, taigi daugumui tas nepatiko. Tokiu budu skyrēsi ir sutvērē kitą panašią draugystę atmetus tikybinius principus. Čia reikia pažymēti, kad tada buvo užduotas draugystei gana didelis smugis, nes pasitraukus daugeliui iš draugystēs narių, tada ir jos veikimas žymiai sumažējo.

Bet nežiurint ant to visko ačiu veiklumui nekurių narių, draugystē ne puolē žemyn, bet priešingai kaskart kilo augštyn visame veikime, kaip skaičium narių, teip ir medžiagiškai, ką liudyja ir šie faktai, kad draugystē netik ką įstengē save užlaikyti, bet dar atliko ir kitus naudingus darbus del visuomenēs.

Čia reikia pažymēti svarbesnis draugystēs darbas, tai labdarybē, neminant dailēs ir kitų naudingų darbų, kuriuos visi viešai matē ir mato. Užsidegus dabartinei karei Europoj ir kada pasiekē žinios, kad musų broliai Lietuvoj badą kenčia ir labai reikalinga pagelba, tai minēta draugystē nors nebuvo gana turtinga, vienok pasidarbavo tam tikslui ir paaukojo apie 100 dol. del karēs nukentējusių. Toliau susitvērus Clevelande Lietuvių Salēs Bendrovei, minēta draugystē teipgi pritarē tam sumanymui ir nupirko už 50 dol. šērų nuo bendrovēs, teipgi aukojo del Šv. Jurgio parapijos apie 10 dol.

Dar vienas svarbus paminējimo dalykas, tai yra davi-

C. L. TEATR. CHORO SOLISTĒS:

Iš kairēs sēdi p-lē J. Maroziutē, stovi p-lē V. Kareckiutē ir p-nia J. Daudžiutē-Klimavičienē, sēdi p-lē J. Baltrukoniutē.

mas dovanų draugystės nariams, kurie išbuvę draugystėje nemažiau 6 mėnesius apsiveda. Po apsivedimui gauna dovanų vertės 5 dol. Teipgi perkama dovanos ir teip nariams, kurie žymiai pasidarbuoja draugystės labui. Tokie gauna dovaną pagal draugystės nutarimo, ant kiek yra paskirta, vien delto, kad pritraukus daugiaus jaunimo prie draugystės. Tas yra daroma ir dabar.

Dabar grįžtant prie to paties klausimo, kiek draugystė perleido visokių kliučių gyvavime savo per septynis suviršum metų. Nuo 1910 metų, kada atsiskyrę, kaip augščiau minėjom nuo šios draugystės, narių didžiuma sutvērē "Mirtos chorą", ir paskui nors gana sunkiai, vienok pasekmingai ši draugystė veikė savo užbrieżtą darbą dailės srityje, vesdama Clevelando lietuvių jaunimą prie gražesnės ateities ir tobulumo vienybėje. Bet staiga 1915 metuose nekuriems Clevelando lietuviams užmanius sutverti panašią tai draugystei vyčių kuopą, tik vietoje tverti naują vyčių kuopą, užmanytojai kreipėsi prie CLT. Choro draugystės kviesdami, kad ši draugystė permainytų savo vardą, jau nesivadintų vardu CLT. Choro draugystė, bet vyčių kuopa, tai yra, buvo norėta perkeisti draugystės vardą.

Pasipriešinus didžiumai narių draugystės vardas pasiliko tas pats, t. y. CLT Choro draugystė, bet visgi teip kritiškai dalykams susipinus, draugystėje pasidarė suirutė — kilo priešinga agitacija tarpe narių ir 1915 metuose, Kovo mėnesyje per vieną susirinkimą iškilo dideli ginčai del augščiau minėtų priežaščių ir po didelių ginčų, didžiuma narių atsimetė nuo šios draugystės ir nuėjo prie vyčių, palikdami draugystę kritiškoje mažumoj narių. Bet visgi nebuvo nustota vilties ir su pasidarbavimu daugelio narių, draugystė augo ir į trumpą laiką teip išaugo, kad šiądien jau beveik visi vienodai pripažįsta šią draugystę kaipo vieną iš žymiausių dailės draugysčių tarpe Clevelando lietuvių, ką liudyja ir šis draugystės veikimas, kad per visą laiką draugystė savo gyvavimo yra suruošus 35 perstatymus su dainomis ir kitokiais pamarginimais, tarp

kurių randasi ir gana žymų veikalų, kaip tai: "Genovaitē", "Rutvilē", "Kerštinga meilē", "Nastutē", (operetē) "Pylēnų Kunigaikštis" ir "Jono Širdis" penkių veikmių dramą. Kiti apleista nepaminēti veikalai del vietos stokos. Taigi kaip matosi iš viso veikimo, galima drąsiai pasakyti, kad CLT. Choro draugystē, kuri yra daugiausia pasidarbavus kaip dailēs srityje teip ir kituose naudinguose del visuomenēs darbuose, žodžiu sakant, pirmutinē draugystē kuri užvis daugiau yra sužadinus Clevelando lietuvius iš užnudusio miego, o ypatingai jaunuomenę.

Dabartinē CLT. Choro valdyba: Pirm. V. Kiveris, vice-pirm. A. Zdanavičius, nut. rašt. F. Kazlauskas, fin. rašt. A. Slivinskiutē, iždin. K. Petraitis.

Žodis į skaitytojus.

GERBIAMASIS IR GERBIAMOJI!

Gal tau rupi apšvietimas, neturi kur sunaudoti savo gabumus, gal tavo idealas tave traukia prie kokio tai nepaprasto veikimo del visuomenēs gerovēs, bet tu nerandi sau tinkamos dirvos savo darbavimuisi Taigi broliuk ir sesute pasinaudok proga, prisirašyk prie CLT. Choro draugystēs, tai tu ten atrasi sau ganētinai darbo užganēdinti savo ideališkam troškimui. Dar gal tau kaipo jaunam esant malonu dalyvauti gražiame burelyje jaunuomenēs rišančios aukso ryšiu broliškoje meilēj ir vienybēj: Teipgi geriausia proga rašytis prie šios draugystēs, čia galēsi turēti neužmirštinus įspudžius savo jaunystēs. Naudokitēs proga, rašykitēs prie šios draugystēs. Prisirašymas visai pigus. Įstojimo 50c. ir mēnesinē mokestis 10c. Mēnesiniai susirinkimai laikomi kiekvieno mēnesio antrą panedēlį. Taigi yra kviečiamas jaunimas prisidēti koveikiausiai prie Clevelando Lietuvių Teatrališko Choro draugystēs.

Rašējas **A. Zdanavičius.**

CLEVELANDO LIETUVIŠKŲ DRAUGYSČIŲ SALĒS BENDROVĒ.

Nuo 1871 metų, tai yra, nuo apsigyvenimo pirmutinio lietuvio Clevelande, visados buvo mąstoma, kaip ir kokiu budu butų galima pakelti savo buvį ir lietuvių tautą. Tarpe 1871 ir 1905 metų, nekurių draugysčių susirinkimuose, visados buvo svarstoma apie įsteigimą Clevelande nuosavo lietuviams namo. Pagalios 1905 metais tas užmanymas buvo pradētas vykdinti, nes nekurios draugystēs buvo išrinkę komitetus, kuriems buvo pavesta tas užmanymas išvesti į geresnes vežes. Besidarbuojant tam komitetui pasirodē, jog tuom laiku nebuvo galima tas užmanymas įvykdinti, kadangi nebuvo manoma geros paspirties nuo Clevelando lietuviškos vsiuomenēs. Tai tuom laiku tas užmanymas pranyko.

Vēliau apie 1908 m. teipgi buvo išrinkti komitetai iš draugysčių, kad įsteigti virš minētą salę. Bet visgi nieko naudingo nenuveikta. Nors tais laikais tas užmanymas neįvyko, bet mintįs apie įsteigimą Clevelande lietuviškos salēs pasiliko.

1911 metuose, Šv. Jurgio draugystēs laikytame susirin kime, pirmininkas Jurgis Brazaitis viršminētą užmanymą atnaujino. Tam užmanymo atnaujimui pritarē tuom laiku susirinkisieji draugystēs nariai ir tapo išrinkta komitetas iš draugystēs Šv. Jurgio, sekančios ypatos: Jurgis Brazaitis, Pranas Jablonskis ir Julius Vitkauskas, kurių užduotis buvo atsilankyti į kitas draugystēs ir raginti jas prie viršminēto užmanymo.

Praslinkus keliomis savaitēms laiko apie atnaujinima viršminēto užmanymo sužinojo sekančios draugystēs: Šv. Kazimiero draugystē, Šv. Juozapo draugystē, LS. Šv. Kazimiero Gvardija, kurios tą pranešimą priēmē išrinkdamos komitetus toliasniam veikimui. Iš draugystēs Šv. Kazimiero tapo išrinktas Povylas Skunskis, Vincas Debesis ir Antanas Ribinskas. Iš draugystēs Šv. Jurgio: Pranas Jablonskis, Jurgis Brazaitis ir Juozas Ramanauskas.

Iš draugystės LSK. Šv. Kazimiero Gvardijos: Juozas Šalčius, Juozas Maksimavičius ir Plecidas Šarkauskas. Iš draugystės Šv. Juozapo: Silvestras Orenta, Juozas Urbšaitis ir Juozas Mazgeika. Praslinkus savaitei laiko išrinktieji draugysčių atstovai turėjo pirmutinį susirinkimą, Šv. Jurgio parapijos mokslainėje. Susirinko draugysčių dvyliką atstovų ir pradėjo kalbėti tarp savęs, ką pradėti veikti. Pasikalbėjus, kiekvieno mintis buvo, kad pirmiausia reikia išrinkti tarp savęs valdybą kaip tai, pirmininką, raštininką ir iždininką. Pirmininku tapo išrinktas Juozas Šalčius, rašt. Juozas Urbšaitis, iżd. Povylas Skunskis. Użėmus vietas valdybai prasidėjo svarstymai. Pirmiausia buvo nutarta, kad draugysčių atstovai turi laikyti susirinkimus kiekvieno mėnesio paskutinį nedėldienį. Toliaus buvo kalbama apie parandavojimą kokio namo, kuriame butų galima laikyti draugysčių atstovų susirinkimai. Tas buvo priimta ir suradimui tokio namo apsiėmė pasidarbuoti Antanas Ribinskas ir Juozas Urbšaitis, teipgi ir kiti atstovai ketino tame pasidarbuoti. Su tuom tas susirinkimas ir użsibaigė.

Mėnesiui praslinkus atsibuvo antras atstovų susirinkimas, kuriame buvo pranešta, jog randasi du namai, mażdaug tinkami draugystėms, kuriuos buvo galima paranduoti ir trečias del nupirkimo prekiuojantis 7,000 dolerių. Tas pranešimas visiems patiko, ir tam veikimui tapo padauginta komisija, kurion įėjo dar pirmininkas Juozas Šalčius ir Vincas Debesis. Ant to susirinkimas ir użsibaigė.

Trečiame susirinkime komisija pranešė apie tuos namus ir apkalbėjus pasirodė, kad pirkti namas butų parankiausia draugystėms. Ir atstovai nutarė vienbalsiai, kad pranešti savo draugystėms apie tuos namus ir pareikalaut nuo savo draugysčių davimui ant rankos pinigų. Ant to susirinkimas użsibaigė.

Ketvirtame susirinkime, atstovai pranešė, jog draugystė Šv. Kazimiero paskyrė dvidešimts penkis dolerius kaipo rankpinigių, o kitos draugystės iki tam laikui dar

nebuvo turėję susirinkimų. Tai atstovai apsvarstę, nutarė įmokėti tuos 25 dol. kaipo rankpinigius nupirkimui namo. To darbo atlikimui tapo įgalioti Juozas Šalčius ir Vincas Debesis.

Penktame susirinkime buvo pranešta, jog rankpinigiai palaikimui namo buvo įmokėti ir padarytas kontraktas ant dviejų mėnesių. Teipgi buvo kalbama, kad atstovai ragintų savo draugystės prie nupirkimo namo. Visi prisižadėjo pasidarbuoti.

Šeštame susirinkime atstovai pranešė, jog draugystės nesuprato atstovų veikimo ir atsisakė dėti pinigus. Tada apkalbėjus atstovams pasirodė, jog namas nėra galima nupirkti. Pradėta svarstyti ką reikia daryti dabar, bet apkalbėjus, nutarta, kad reikia laikytis ant toliau ir mėgint veikti ką nors tinkamesnio, kad kiekvienas galėtų dėti savo pinigus. Galutinai tapo nutarta, kad reikia kreiptis į valdžią ar negalima butų sutverti bendrovę. Tas darbas tapo pavestas Juozui Šalčiui ir Vincui Debesiui.

Septintame susirinkime išrinktieji atstovai pranešė, kad inkorporuoti bendrovę yra galima, tik valdžia reikalauja, kad bendrovė turėtų du nuošimčiu pinigų pradžiai savo gyvavimo. Tada apkalbėjus apie tą, nutarta kreiptis į draugystes su ta žinia.

Aštuntame atstovų susirinkime buvo pranešta, kad draugystės tą atstovų sumanymą inkorporuoti bendrovę priėmė ir nupirko šėrų sekančios draugystės: Draugystė Šv. Kazimiero už 2,000 dol., draugystė Šv Jurgio už 500 dol., draugystė LSK. Šv. Kazimiero Gvardija už 300 dol., draugystė Šv. Juozapo už 500 dol. Turint tokią pinigų sumą pasirodė, kad bendrovę jau galima inkorporuoti. Darbas palikta tiems patiems komitetams dėlei sutvarkimo viso dalyko.

Devintame susirinkime, delegatai pranešė, kad viskas galima padaryti ir užklausė ant kokios sumos butų reikalas bendrovę inkorporuoti. Apsvarsčius galutinai nutarta bendrovę inkorporuoti ant 10,000 dol., kad butų galima

parduoti vieną tukstantį šērų, po dešimts dolerių kiekvieną, už ką reikējo padēti du tukstančius dolerių kaipo du nuošimčius į The Cleveland Trust Co. banką. Toliau buvo klausimas, kokį vardą bendrovē turēs. Po apsvarstymo tapo visų priimtas sekantis vardas: The Cleveland Lithuanian Societies Hall Company. Lietuviškai: Clevelando Lietuviškų Draugyscčių Salēs Bendrovē.

Dešimtame atstovų susirinkime pranešta, jog viskas yra surengta ir perstatyta byla už advokato darbą, t. y. knygas ir visus kitus dalykus, viso 65 dol. Tad nuo Gruodžio 24 dienos 1912 metų prasidējo pardavinējimas bendrovēs šērų tarpe visų Clevelando lietuvių.

1913 metuose Vasario 24 dieną, atsibuvo pirmutinis direktorių susirinkimas. Direktoriais buvo tie patįs draugyscčių atstovai, kurie darbavosi sutvērime bendrovēs. Tame susirinkime buvo rinkimas valdybos tarpe direktorių. Išrinkta: pirm. Juožas Šalčius, vice-pirm. Jurgis Brazaitis, rašt. Juozas Urbšaitis, iżd. Povylas Skunskis. Teipgi buvo išdalinti šērai toms draugystēms, kurios jau turējo sudējusios pinigus į bendrovēs banką. Toliaus buvo nutarta laikyti susirinkimus paskutinį nedēldienį kiekvieno mēnesio, ketvirtą valandą po pietų. Toliasnis bendrovēs veikimas per 1913 metų buvo: lankymas draugyscčių pirmininko ir raštinin. su knygomis ir pardavinējimas šērų draugyscčių nariams. Teipgi buvo surengta vakaras su prakalbomis, kad išaiškinus żmonēms bendrovēs tikslą. Buvo atsišaukiama į visas kitas draugystēs bei kuopas, kurios dar nepriklausē prie bendrovēs, kad prie jos prisidētų ir darbuotusi išvien savo ir bendrovēs naudai.

1914 metuose Sausio 16 d., atsibuvo pirmutinis metinis šērininkų susirinkimas, kuriame dalyvavo virš du trečdaliai šērininkų. Apkalbējus šērininkams apie bendrovēs gyvavimą ir jos kilimą augštyn, buvo renkama direktoriai 1914 metams, su nutarimu, kad buvusieji dvylika direktorių padauginti iki penkiolika, ir kad direktoriai turi laikyti savo darbą per visus metus iki sekančiam šē-

rininkų susirinkimui. Direktoriais likosi išrinkta sekančios ypatos: Povylas Skunskis, Vincas Debesis, Antanas Ribinskas, Pranas Jablonskis, Jurgis Brazaitis, Juozas Šalčius, Plecidas Šarkauskas, Silvestras Orenta, Juozas Urbšaitis, Motiejus Šalčius, kun. Juozas Halaburda, Vincas Kazlauskas, Juozas Šutris, Juozas Ramanauskas ir Juozas Maksimavičius. Užbaigus šērininkų susirinkimą, po trumpos pertraukos atsibuvo direktorių susirinkimas, kuriame buvo išrinkta valdyba tarpe direktorių. Pirm. likosi išrinktas Juozas Šalčius, -vice-pirm.

Jurgis Brazaitis, nut. rašt. Juozas Urbšaitis, ižd. Povylas Skunskis.

Toliasnis bendrovēs veikimas per 1914 m. buvo projektuojama, kad kaip nors ir kokiu budu pakelti bendrovę į augštesnį stovį. Svarbiausiu bendrovēs uždaviniu tais metais buvo, tai surasti ir nupirkti žemēs plotą su namais, kad tuo užtikrinus bendrovēs gyvavimą ir jos finansinį stovį. Tad pasitaikius gerai progai tapo nupirkta tais metais didelis žemēs plotas su trimis namais, stovintis ant kampo Superior ave. ir East 60 gatvių, nešantis 120.00 dolerių randos į mēnesį, kurs bendrovei lēšavo 14,600.00 dolerių. Kadangi tais metais bendrovēs finansinis stovis siekē į 4.000.00 dolerių, tai nupirkimui namo buvo skolinta pinigų nuo draugysčių. Iš draugystēs Šv. Jurgio 600.00 dolerių ir iš draugystēs Šv. Kazimiero 500.00 dolerių, ir tokiu budu bendrovē sudarē 5,100.00 dolerių, kuriuos įmokējo už namus, o kitus 9,500.00 bendrovē gavo iš Lake Shore banko ant užstato.

Antras metinis šērininkų susirinkimas buvo laikytas Sausio 25 dieną 1915 metais, kuriame skaityta raštai ir buvo išduota atskaita, kuri parodē, jog bendrovē turējo įeigų per 1914 metus 6112 dol. ir 68c., o išeigų per tuos metus buvo 6,019 dol. ir 27c. Tokiu budu turējo pelno tais metais 393 dol. ir 41c. Skolos išmokēta tais metais 300.00 dol. Skolos dar liko 10,300.00 dol. Kadangi tais metais šērininkams nebuvo išmokama nuošimtis, tai šērai pakilo 45 centais augščiaus, t. y. iki 10 dol. 45 centų kiekvienas. Toliau kaipo metiniame šērininkų susirinkime buvo renkami direktoriai 1915 metams. Tapo išrinkta sekančios ypatos: Povylas Skunskis, Juozas Valaitis, Antanas Ribinskas, Jurgis Brazaitis, Pranas Jablonskis, Juozas Ramanauskas, Juozas Šalčius, Plecidas Šarkauskas, Juozas Maksimavičius, Silvestras Orenta, Juozas Urbšaitis, Motiejus Šalčius, kun. Juozas Halaburda, Antanas Kranauskas, Juozas Šutris. Pabaigus šērininkų susirinkimą, buvo laikyta direktorių susirinkimas, kuriame buvo renkama valdyba tarpe direktorių. Pirm. tapo

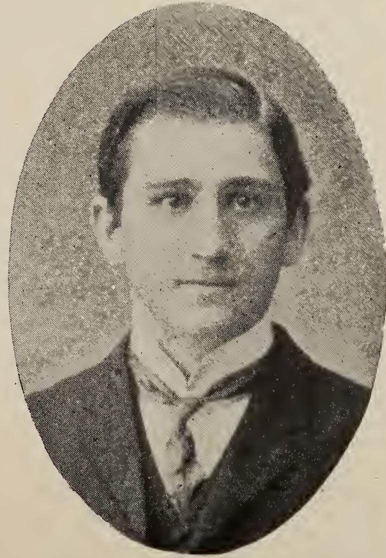
išrinkta Juozas Šalčius, vice-pirm. Juozas Maksimavičius, nut. rašt. Juozas Urbšaitis, ižd. Povylas Skunskis, namų užveizda Juozas Šalčius. Toliasnis bendrovēs veikimas per 1915 metus buvo: nutarta direktorių, kad direktorius neatsilankęs keturis direktorių susirinkimus be jokios priežasties per metus, direktorius neturēs tiesos tapti direktorium tos bendrovēs. Toliau nekurios draugystēs turinčios bendrovēje paskolą, norējo kad joms butų mokama šeštas nuošimtis už skolintus pinigus, už kuriuos pirma buvo mokama tik ketvirtas nuošimtis. Išaiškinus ir apsvarsčius susitaikyta su draugystēmis ant penkto nuošimčio, ir dar gauta paskolos iš trijų draugysčių po 500.00 dolerių ant penkto nuošimčio, butent iš draugystēs Šv. Kazimiero 500.00 dol., iš draugystēs Šv. Jurgio 500.00 dol. ir iš draugystēs LSK. Šv. Kazimiero Gvardijos 500.00 dol. Tai su pirma paskola pasidarē 2,500.00 dolerių skolos draugystēms. Toliau tais metais buvo surengtas vakaras su programu, kurs davē pelno 183 dol. 56c. Teipgi buvo aplaikyta 150.00 dol. nuo draugysčių Sąryšio, kurie atliko nuo apvaikščiojimo surengto del lietuviškų Draugysčių Salēs Bendrovēs. Teipgi tapo sutverta bendrovēje nepaliečiamo turto skyrius, kad visos pašalinēs įeigos kaip tai nuo surengimo vakarų arba teip kur gautų pinigų butų dedama į tą skyrių, kurių niekas negalētų pasidalyti ir nebutų mokama nuošimtis iš tų pinigų.

1916 metais Sausio 23 dieną, atsibuvo trečias metinis šērininkų susirinkimas, kuriame tapo perskaityta raštai ir atskaitos, iš kurių pasirodē, jog bendrovē kila augštyn. Įeigų tais metais buvo 2,669 dol. 56c., o išeigų 1,831 dol. ir 49c. Šērų parduota tais metais už 529 dol. ir 56c. Uždarbio bendrovei tais metais liko 308 dol. ir 51c., kurie išējo ant kiekvieno šēro po 60½c. ir buvo išmokama šērininkams po 60c. nuo šēro, o pusē cento paskirta į nepaliečiamo turto skyrių. Išdalinus nuošimtį tais metai, šērų vertē pasiliko senobine 10 dol. 45c. Toliaus buvo rinkimas direktorių 1016 metams. Liko išrinkti sekanti: Povylas Skunskis, Juozas Valaitis, Juozas Juraitis, Jurgis Bra-

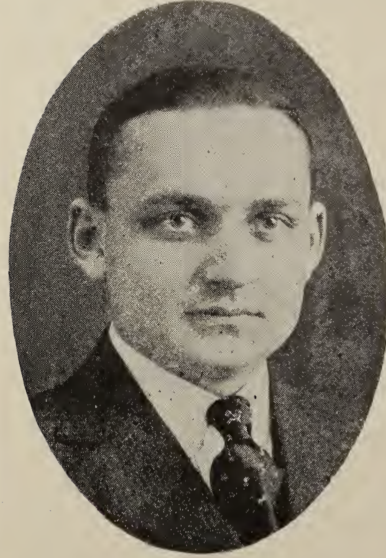
zaitis, Pranas Jablonskis, Petras Muliolis, Juozas Urbšaitis, Motiejus Šalčius, Juozas Pečkis, Juozas Šalčius, Jonas Povilonis, Feliksas Baranauskas, Vladas Malinauskas, Juozas Zinevičius ir Jonas Montvila. Išrinkti direktoriai turėjo susirinkimą tame pačiame vakare, kur buvo renkama valdyba tarpe direktorių. Tapo išrinkta: Pirm. Juozas Šalčius, vice-pirm. Jurgis Brazaitis, nut. rašt. Petras Muliolis, iżd. Povylas Skunskis, namų užveizda Juozas Šalčius.

Toliasnis bendrovēs veikimas per 1916 metus buvo: Direktorių lankymas draugysčių ir raginimas, kad jos prisidētų daugiau prie bendrovēs, kad butų galima pradēti veikti ką nors naujo. Toliau buvo sumanyta direktorių, kad tą žemę su namais parduoti, o nupirkt pigesni žemēs plotą be namų, kad tokiu budu butų galima sutaupyti kiek pinigų dēlei statymo salēs. Bet direktoriams ištirus pasirodē, jog toje aplinkēj žemēs plotą tinkamo salei negalima nupirkti pigiau. Žinoma bendrovei gyvuojant gerai tapo nutarta statyti salē toj pačioj vietoj ir buvo pradēta daryti salēs planai, kuriuos dirbo architektas George King.

Ketvirtame metiniame šērininkų susirinkime laikytame Sausio 30 d. 1917 metų, pasirodē, jog bendrovē per 1916 metus pardavē šērų už 978 dol. ir kad kiekvienas šēras per tuos metus uždirbo po 93c., kurie buvo išmokami šērininkams kaipo nuošimtis už 1916m. Toliau kaslink statymo salēs, buvo nutarta, kad salē reikia pradēti statyti ateinančiais metais. Toliau sekē direktorių rinkimas ir tapo išrinkti sekanti: Povylas Skunskis, Juozas Juraitis, Vladas Malinauskas, Jurgis Brazaitis, Pranas Jablonskis, Petras Muliolis, Juozas Šalčius, Juozas Maksimavičius, Feliksas Baranauskas, Juozas Urbšaitis, Motiejus Šalčius, Juozas Zinevičius, Jonas Albriktas, Vincas Debesis ir Jonas Montvila. Pirmas tų metų direktorių susirinkimas atsibuvo Vasario 5 d. 1917 metų, kuriame buvo išrinkta valdyba tarpe direktorių. Pirm. Juozas Šalčius, vice-pirm. Vincas Debesis, fin. rašt. Juozas Ju-

J, ZINEVIČIUS *F. BARANAUSKAS* *V. MALINAUSKAS*

Clevelando Lietuviškų Draugysčių Salēs Bendrovēs direktoriai.

raitis, nut. rašt. Vladas Malinauskas, iżd. Povylas Skunskis. Apgarsinimo komitetas: Petras Muliolis ir Pranas Jablonskis. Sutaisymų salei planų komitetas: Juozas Zinevičius, Vincas Debesis ir Feliksas Baranauskas. Padarymui planų komitetas: Juozas Šalčius ir Juozas Zinevičius. Namų użveizda Juozas Šalčius. Agitavimui draugyscių komitetas: Petras Muliolis ir Juozas Šalčius.

Toliasnis bendrovēs veikimas per 1917 metus buvo: atsišaukta į draugystes, kad jos skirtų nuo savęs atsakančias ypatas pardavinējimui bendrovēs šērų, uż ką bendrovē toms ypatoms mokēs trečią nuošimtį uż jų parduotus šērus. Toliaus kaslink statymo salēs, tapo użbaigta daryti salēs planai ir architektui George King išmokēta 1000.00 dol. uż jo pradētąjį darbą. Bendrovei parduodant gerai šērų, manoma neużilgo pradēti statymą salēs, kuri kaip aprokuojama kainuos suvirš šimtą tukstančių dolerių.

Dabartiniame laike bendrovēs stovis iki Rugsējo 1 dienai 1917 metų yra: Šērų parduota uż 8.019 dol. 50c. Nejudinamo turto skyriuje randasi 435 dol. 35c. Skolos išmokēta 8.000 dol., liko dar skolos 6.600 dol. Nuošimčio išmokēta uż šērus per 1915 ir 1916 metus viso 900 dol. 20c. Dabartiniame laike bendrovēs żemē su namais išneša vertēs su virš 20.000 dol.

Baigdamas Clevelando Lietuviškų Draugyscių Salēs Bendrovēs istoriją, turiu uż garbę pranešti gerbiamiems skaitytojams, kad ta istorija tapo parašyta su patvirtinimu bendrovēs tvērējų ir viskas imta iš bendrovēs użrašų.

Rašējas **Vladas Malinauskas.**

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ RYMO KATALIKŲ 142 KUOPA.

Susivienijimo Liet. Rymo Katalikų Am. 142 kuopa tapo sutverta Rugsējo 28 d. 1913 m., pasidarbavimu p. J. Montvilo ir K. Žilinsko. Pirmutinē valdyba tapo išrinkta: K. Žilinskas pirmininku ir J. Montvila raštininku, kurie nenuilstančiai agituodami trumpu laiku pritraukē 70 narių. Kuopa gyvuoja pasekmingai ir kaip kitos susivienijimo, teip ir 142 kp. priima narius abiejų lyčių nuo 18 iki 50 metų amžiaus. Turi pilnus pašelpinēs ir pomirtinēs skyrius. Apart tų SLRKA. 142 kp. turi ir vaikų skyrių, į kurį priima vaikus nuo 1 iki 18 metų amžiaus. Kuopos susirinkimai atsibuna kiekvieno mēnesio paskutinę nedēlią. Kur esti laikomi susirinkimai praneša iš sakyklos Šv. Jurgio parapijos klebonas. Ant galo norime paraginti Clevelando lietuvius, kad kurie dar nēra prisirašę prie SLRKA. 142 kp. kuogreičiausia prisirašytų ir apsidraustų savę. Visas informacijas galima gauti pas kiekvieną narį, arba geriausia norintieji prisirašyti tegul atsilanko į susirinkimą.

A. Dominaitis pirm.
J. Radzevičius rašt.

LIETUVOS VYČIŲ 25 KUOPA.

Vasario 1914 metais, viešēdamos Chicagoje panelēs Zofija ir Margarieta Bagdžiuniutēs, prisižiurējo gerai Lietuvos Vyčių kuopų gyvavimui ir veikimui. Parvykę į Clevēlandą, tuojau pradējo raginti prakilnesnį jaunimą, kad suorganizuotų L. Vyčių kuopą. Bet, kadangi Clevelande jau gyvavo plačiai žynoma Clevelando Lietuvių Teatrališko Choro Draugystē, kuri stovējo ant tautiškų-katalikiškų pamatų, o svarbiausia, kad visas Clevelando jaunimas prigulējo prie tos draugystēs, tatai nenorēta ar-

dyti bei kelti nesusipratimų, nes ir pačios Bagdžiuniutės prigulėjo prie tos draugystės.

Pavasaryj 1915 metais atvyko į Clevelandą M. Rusiackas, kurs sužinojęs apie jaunimo veikimą atvyko ant mėnesinio CLT. Choro draugystės susirinkimo ir įnešė, kad naudinga butų suorganizuoti Vyčių kuopą. Ant to įnešimo CLT. Choro draugystė M. Rusiackui nieko galutino neatsakė, tiktai pranešė, kad sekretorius praneš vėliau laišku. Svarstant šį įnešimą CLTCh. dr-tė nutarė išrinkti tam tikrą komisiją, kuri susižinos su LV. centro valdyba, partrauks konstituciją ir jeigu įstatuose mažas bus skirtumas, tai visa CLTCh. dr-stė priims L. Vyčių vardą. Sekančiame susirinkime išrinktoji komisija perstatė L. Vyčių konstituciją, kurią raštininkas ištisai perskaitė. Svarstant konstitucijos paragrafus, kelios įtekmingesnės toje draugystėje ypatos rado, buk L. Vyčių konstitucijoj yra suvaržytas jaunimas. Ir delto priėjus prie galutino balsavimo ar pakeisti vardas CLTCh. dr-stės vyčiais — nubalsuota, kad CLTCh. draugystė turi pasilikti ir gyvuoti savu vardu. Tokiu budu CLTCh. draugystė skilo į dvi pusi. Nariai, kurie stovėjo už vyčius, pametė tą draugystę ir pradėjo organizuotis teip kad 14 d. Kovo mėnesio 1915 metų, paraginus klebonui iš sakyklos bažnytinėje salėj tapo suorganizuota kuopą, kuriai iš eilės teko 25 numeris. Į valdyba įėjo šios ypatos: dvasiškas vadovas kun. J. Halaburda, pirm. M. Rusiackas, vice-pirm. A. Staseliunas, sekretorius I. Sakalauskas, finansų sekretorius B. Skripkauskiutė, iždininkas F. Saukevičius, iždo globėjai: Z. Bagdžiuniutė ir St. Pašaveckas, maršalka A. Kuzas. Iš karto prisirašė 38 nariai. Suorganizavus kuopą nutarta tuojau surengti vakarelį del patraukimo narių. Pirmas vakarelis įvyko 28 d. Kovo mėnesio. Vakarelis buvo margas. Apart daugybės prakalbų, buvo deklemacijų ir kitokių pamarginimų. Tame vakarelyje prisirašė naujų narių 48. Bėgyje dviejų savaičių laiko, kuopa sulaukus 96 narius pradėjo įeiti į gyvavimo vežes. Kadangi susispietęs buvo pats pažangiausis Clevelando jaunimas prie

jaunos kuopos, tai tuojau išdygo naujas maišytas choras, vyrų kvartetas, radosi solisčių, todel ir ne nuostabu, kad toks jaunos kuopos bruzdējimas patraukē domą visų Clevelando lietuviškų draugysčių, nes tuojau draugystēs rengdamos vakarus prašydavo vyčių kuopą išpildyti joms programus. Vyčiai visados patarnaudavo dykai, neimdami jokio pelno išskirus lēšas, kokios pasidarydavo rengiantis prie programo. Kadangi prie vyčių kuopos susispietē patįs gabiausi artistai-mēgējai, tai lengvai galēdavo sulošti bilē kokį veikalą. Muzikos šaką vedē p. V. Greičius, baigęs Valparaiso universiteto muzikos skyrių. Teatrariškąjį skyrių vedē ir rezisavo p. M. Rusiackas, kuriam pagelbininkas buvo p-lē B. Skripkauskiutē ir M. Šimonis. Nors jauna kuopa ir silpna buvo finansiškai, bet kaipo šaka organizacijos atjautē svarbumą artimesnio susipažinimo su visos Amerikos jaunimu ir rengiant Lietuvos Vyčių III kongresą Chicagoje, Ill., kuopa siuntē net du atstovus, kuriais buvo p. I. Sakalauskas ir M. Šimonis.

Netingējo vyčių kuopa dirbti ant tautiškai-katalikiškos dirvos, nes ne vienai draugystei neatsakē patarnauti rengiamuose vakaruose. Netingējo ir pats jaunimas šviestis ir lavintis, nes šaltais rudens ir žiemos vakarais rengdavo vakarelius, debatus, kuriuose dalyvaudavo gabesni nariai. Teipgi tuojau įsteigē knygynelį, kuriame randasi dabar įvairaus turinio knygų ir kiekvienas naris gali jomis naudotis. Pirmais 1915 metais, po devynių mēnesių gyvavimo kuopa susilaukē 200 narių. Per tą laiką sulošē draugystēms, butent DLK. Vytauto Gvardijai "Karēs metu", Šv. Jurgio parapijai "Lizdas naminio liuto", Akrono vyčių kuopai surengē trumpą programēlį rengiamame vakare ir savo naudai surengē vieną vakarą, kuriame buvo sulošta "Litvomanai". Surengē keturias viešas prakalbas, kuriose kalbējo žymųs jaunimo dirvoje veikējai, kaip J. Kaupas ir A. Račkus. Dalyvavo tulų draugysčių apvaikščiojime su dainomis. Buvo prisidēje prie pirmos vyčių parodos, kuri buvo serungta Wocesteryj, Mass., teipgi

LIETUVOS VYČIŲ 25 KUOPA.

surengē čielą eilę įvairių mažų ir šeimyniškų vakarelių. Finansiškai kuopa stovējo sekančiai. Nuo 1 d. Kovo mēnesio iki 1 d. Sausio 1916 metų įeigų buvo 414 dol. 60c., išeigų per tą laiką buvo 208 dol. 22c., turto su nuoš. be iždin. kaucijos, kuopa turējo 207 dol. 38c.

Užstojus antriems 1916 gyvavimo metams kuopa veikti nenustojo. Nauja valdyba buvo išrinkta iš sekančių ypatų: Pirm. Ona Żvingiliutē, vice-pirm. M. Šimonis, sekretorius I. Sakalauskas, sekretoriaus pag. J. Čeriauka, finansų sekretorius B. Skripkauskiutē, iždininkas F. Saukevičius,: ždo globējai Z. Bagdžiuniutē ir St. Pašaveckas, knygium J. Vilimas, maršalka J. Povilonis, teatro rezisorium M. Rusiackas, jo pagelbininku M. Šimonis, dainų mokytojum V. Greičius. Kad kuopos ir toliasnis veikimas neapsistojo, galima matyti iš sekančios veikimo sutraukos. Nuo 1 d. Sausio iki 31 d. Spalio, kuopa surengē dviejas viešasias prakalbas, kuriose kalbējo A. Račkus ir K. Pakštas su L. Šimučiu. Draugystēms: ŠPM. Aušros Vartų Moterių atvaidino "Genavaitę", Šv. Jurgio dr-tei "Daktaras iš prievartos", DLK. Vytauto Gvardijai "Kontribucija" ir savo knygyno naudai "Grafas kaimiečio bernu", vertimą kuopos narēs Z. Bagdžiuniutēs. Pastaruoju laiku nutarta pastatyti scenoje "Živile", kuriai scena buvo paimta vieno miesto didelio teatro. Didelis maišytas choras dalyvavo miesto parkų koncerte ant Wade Park'o, teipgi tulų draugysčių apvaikščiojimuose ir programuose. 1916 metais į LV. IV kongresą siuntē savo delegatą p. M. Rusiacką. Aukomis kuopa irgi pasižymējo, nes nuo suorganizavimo kuopos iki šiam laikui, t. y. iki 1 d. Spalio mēnesio 1916 m. labdaringiems tikslams suaukavo virš 60 dol. Prieš 1 d. Spalio, kuopa turējo jau 300 narių, tarpe kurių yra profesionalų, amatninkų ir šiaip narių atsižymējusių viešame darbe. Teipgi yra keliatas narių, kurie su savo raštais taikiai pasirodo laikraščiuose.

Finansų stovis šių 1916 m. yra toks: Nuo 1 d. Spalio 1916 iki 1 d. Rugpjučio įeigų buvo 201 dol. 49c., išeigų

268 dol. 95c. Gryno turto kuopa turi 126 dol. 2c. Mēnesiniai kuopos susirinkimai atsibuna kiekvieno mēnesio 1-mą panedēlį vakarais 7:30. Veikiančios komisijos susirinkimai buna kiekvieno mēnesio pirmą ir trečią ketvergą 7:30. Dainų repeticijos buna kiekvieną petnyčią, vakare nuo 7:30. Teatro repeticiJos buna sulyg rezisoriaus pranešimo.

Tiek tik galima buvo pabraukti apie L. Vyčių 25 kp. Ant galo reikia dar pridurti, kad Clevelando kuopa yra viena iš didžiausių kuopų, tas buvo net IV kongrese pažymēta, kad Clevelando jaunimas, kuris yra susispietęs prie LV. 25 kp. eina tuo keliu, kokiu nurodē prakilnųs ir karšti tēvynainiai. Jų obalsis yra Deus et Patria.

LIETUVOS SUNŲ BENAS.

Lietuvos Sunų Benas tapo įsteigtas Vasario 22 d. 1916 metuose. Suorganizavimas virš minēto beno buvo už manytas Jono Čepurnos ir Juozo Marozo del apšvietimo lietuviškos jaunuomenēs Clevelande su tikslu, kad kiekvienas priklausantis prie LSB. apsišviestų praktiškai, teipgi lavintusi fiziškai ir muzikališkai, o labiausia, kad butų gražu paveikslu visuomenei iš tēvynēs praējusių lai kų ir teiktų kiekvienam lietuviui prigimtinius tautiškus jausmus su daile, muzika. Į LS. Beną kiekvienas lietuvis gali buti priimtas mokantis lietuviškai skaityti, gero pasivedimo, sveikas ant' proto ir kuno. LS. Benas tapo įsteigtas ne del išnaudojimo lietuviškos visuomenēs Clevelande, bet del prielankaus patarnavimo kiekvienai vietiniai draugystei už prieinamiausį atlyginimą.

LS. Benas vos tik metai kaip gyvuoja, o jau bent kelius kartus pasirodē viešai publikai. Pirmas LS. Beno pasirodymas buvo Gegužio mēnesyj, kuomet Šv. Jurgio par. maži vaikai ējo prie pirmos Šv. Komunijos.

Malonu buvo visiems išgirsti naujo beno muziką, nes

daugumas nemanē, kad teip į trumpą laiką galētų išsilavinti muzikos. LS. Benas patarnauja be jokio atžvilgio draugystems ir nelaiko jokios pusēs, o vien tik muzikališkai patarnauja kaip surengtuose baliuose, apvaiksčiojimuose laike laidojimo mirusių arba vestuvēse ir rengia koncertus, žodžiu sakant, LS. Benas yra pasirengęs kiekvienam žingsnyj lietuviškai visuomenei patarnauti su išreiškimais muzikališkų jausmų. Valdyba LS. Beno yra: pirm. J. Marozas, nut. raš. S. Baranauskas, ižd. V. Višniauskas, maršalka J. Žukas. Istorijos rašējai: J. Marozas ir J. Čepurna.

TAUTOS FONDO 22 SKYRIUS.

Trumpa yra istorija Tautos Fondo 22 skyriaus gyvavimo. Jis sutvertas tapo ne teikimui pašelpos nariams, ne apdraudimui narių gyvasties ir ne del kitokio tikslo, bet sutvertas tapo rinkimui aukų ir nešimui pagelbos badaujantiems broliams Lietuvoje, kuriuos europinē karē paliko be namų, be duonos kąsnio ir be jokios prieglaudos. Visi mes žinome, kad užsidegus europinei karei, pirmos vokiečių kanuolēs tapo atsuktos į Lietuvą ir paleisti iš jų šuviai rusams, pirmiausia pradējo griauti Lietuvą, naikinti jos turtą, gerybes, ir žmones paversti į elgetas. Kuomet žinios pasiekē Ameriką apie užsidegimą europinēs karēs, lietuviai amerikiečiai nuliudo, nes žinojo kas patiko Lietuvą ir koks likimas laukia jos gyventojų. Tos liudnos žinios, užgavusios prakilnesnių lietuvių širdis, pagimdē mintį, kad surasti budą rinkimui aukų tarpe amerikiečių ir tomis aukomis šelpti savo brolius Lietuvoje. Ir štai Rugsējo 20 d. 1914 m. laike Politiškojo Seimo Chicagojo Ill. tampa sutverta nauja organizacija vardu Tautos Fondas, kurs pasiēmē užduotį rinkimo aukų nuk. nuo karēs. Dalyvavęs Politiškame Seime, kaipo atstovas nuo Lietuvos Sunų Kareivių Šv. Kazimiero draugystēs, p. Juozas Urbšaitis pagrįžęs į Clevelandą, atsišaukē į veik-

lesnes ypatas ragindamas sutverti Tautos Fondo skyrių. Jo pasidarbavmu, Spalio 26 d. 1914 m. sušauktas tapo susirinkimas Šv. Jurgio parapijos salėje ir sutverta TF. skyrius, kuriam iš eilės teko 22 numeris. Pirmutinė valdyba tapo išrinkta iš sekančių ypatų: J. Urbšaitis pirm., J. Montvila vice-pirm., I. K. Sakalauskas sekr., kun. J. Halaburda ižd., J. Klimavičius ir F. Baranauskas iždo globėjais. Nariais: M. Šimonis, K .Žilinskas, V. Jankauskas ir A. Bagdonas. Išrinkus valdybą, buvo įnešta, kad del pavyzdžio Clevelando lietuviams reikia padaryti aukavimo pradžią. Įnešimas tapo vienbalsiai priimtas ir kiekvienas naris paaukavo po 5 dol. iš ko pasidarė 45 dol., o kun. J. Halaburda paaukavo tuojau 100 dol. Tokiu budu tik sutvertas TF. skyrius jau turėjo aukų 145 dol. Nuo to laiko jau prasideda aukų rinkimas tarpe Clevelando lietuvių. Kad pasekmingesnis butų aukų rinkimas, TF. skyrius nutarė kreiptis į Clevelando lietuvių katalikiškas draugystės, kad pagelbėtų tame sunkame darbe. Nors buvo atsišaukta į visas draugystes, kad išrinktų po keliatą ypatų, kurios padėtų rinkti aukas, vienok tik dvi draugystės atsiliepė, butent Šv. Kazimiero draugystė išrinko 10 ypatų ir L. Vyčių 25 kp. 4 ypatas. Apart tų dar įstojo į TF. skyrių uolus ir labdaringas Clevelando veikėjas p. A. Kranauskas. Kuomet padaugėjo narių skaitlius ir kuomet TF. centras prisiuntė tam tikras aukų rinkimui blankas, nutarta pradėti rinkti aukas vaikščiojant po namus. Visas miestas tapo padalintas į keliatą skyrių ir pasiskirstę nariai vakarais vaikščiojo po namus prašydami aukų badaujantiems lietuviams. Sunkus tai buvo darbas žiemos vakarais per sniegą landžioti po namus ir ješkoti lietuvių. Kiek reikėjo panešt nemalonumų. Per didelį vargą suradęs namą lietuvių šeimynos, eini tikėdamas, gauti kelis centus, o kaip skaudu budavo, kuomet vietoj 5 ar 10c. gauni koliojimą, išjuokimą bei nepasitikėjimą, nors rinkėjai buvo viešai garsinami ir turėjo tam tikrus paliudyjimus. Nežiurint to, darbas nesustojo ir vaikščiojant po namus surinkta virš 300 dol.

Užstojus 1916 m. valdyba pasiliko ta pati, tik pirmininko vietą, atsisakius J. Urbšaičiui, užėmė A. Kranauskas. Užbaigus darbą, aukų rinkimo po namus, ypatos, kurios buvo išrinktos iš draugysčių paliovė veikę Tautos Fonde ir vėl paliko tik tie nariai, kurie sutvėrė skyrių. Vienok aukų rinkimas nesustojo, nes kiekvienas naris vestuvėse, krikštynose ar šeip kokiose pramogose, visados prisimindavo apie nukentėjusius nuo karės lietuvius ir ragindavo tam tikslui sumesti nors keliatą centų. Daug sykių buvo Šv. Jurgio bažnyčioje daryta rinkleva, teipgi Kovo 5 d. 1916 m. surengus Sąryšiui "Lietuvių Dieną", kurioje tapo apart kitų fondų surinkta virš 400 dol. į Tautos Fondą.

Teip dirbant ir nepaisant ant laiko, Tautos Fondo nariams, aukų plaukimas nesiliovė teip, kad pabaigoj 1916 m. padarius atskaitą pasirodė, kad TF. 22 skyrius turėjo surinkęs ir išsiuntes į TF. centrą virš 2,000. dol. Apart TF. narių, kurie nerokuojant laiko, tankiai patįs aukodavo, kad tik padauginus pinigais iždą, stambesnias aukas aukavo:

Dr-tė Šv. Kazimiero	100 dol.
" ŠMP. Aušros Vartų	100 "
" CLT. Choro nuo surengto balio	78 dol. 98c.
" Šv. Jurgio	50 dol.
" CLT. Benas	30 "
" LSKŠv. Kaz. Gvardija	25 "
" Vaikų ministrantų	20 "
" ŠPMN. Pras. (merginų)	15 "
" DLK. Vytauto Gvardija	15 "
" Šv. Juozapo	15 "
" Šv. Jurgio Par. Giedorių	5 "

Baigiant, reikia pažymėti vieną TF. narį kaipo uoliausį aukų rinkėją ir prijautimą skyriui, tai Joną Montvilą, kurs visados uoliai darbavosi ir visokiais budais stengėsi rinkti centą prie cento ir nešti į T. Fondo skyrių. Jis nupirkęs siutą už 10 dol. ir išleido ant išlaimėjimo, kas davė pelno arti 40 dol.

Tiek tik galima buvo parašyti apie T. Fondo 22 skyrių. Ta šaka labdaringos organizacijos nemažai prisidējo prie nušluostymo ašarų našlių ir našlaičių Lietuvoje. Kuomet, kada nustos baubti kanuolēs ant Lietuvos laukų, ramybē užviešpataus, Lietuvos gyventojai, kurie badą kęsdami sulaukē pagelbos iš Amerikos ir nevienas tomis aukomis išsigelbējęs nuo mirties skaitydamas T. Fondo organizacijos istoriją ras ir Clevelando TF. 22 skyriaus darbus.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĒS SANDAROS 18 KUOPA.

ALTS. 18 kuopa turinti narių 72, kuri susitvērē Kovo 18 d. 1916 m. Clevelande Ohio Neuros ir Kranausko krautuvelēs kambaryje, po num. 2047 Hamilton Ave. iš 6 ypatų. Valdyba buvo išrinkta iš sekančių ypatų: Mykolas Čygas pirm., Kazys Aksomaitis fin. rašt. ir tuom laikiniu ižd., vēliau tapo išrinktas M. Rusiackas ižd., Povylas Tucis nut. rašt. ir Stasys Čeriauka organizatorium, kurie savo pasidarbavimu yra surengę dviejas prakalbas ir vieną pasilinksminimo vakarelį.

ALTS. principai, tai organizacija, kuri rupinasi lietuvių politikos ir kulturos reikalais Amerikoje ir Lietuvoje su mieriu suvienyt visus lietuvius, idant pasekmingiau butų galima iškovot Lietuvai laisvę.

Į ALTS. priimama nariai kaipo dori žmonēs Lietuviai ir Lietuvēs, kurie myli savo tautą ir kalbą.

ALTS. kaipo jaunutē organizacija kviečia kiekvieną lietuvį ir lietuvaitę, kuriems tik rupi Lietuvos ateitis, tie rašosi prie Sandaros kaipo gaivintojais ir auklētojais lietuvių tautinēs dvasios.

ALTS. įstojant mokama gana maža mokestis tik 5c. į mēnesį arba 60c. į metus su 10c. įstojimo.

Kuopa laiko susirinkimus kas 3-čias nedēldienis kiekvieno mēnesio, 2 valandą po pietų Bačionio krautuvēs kambaryj, po num. 2209 St. Clair Ave.

Kazys **Aksomaitis** rašt.

DRAUGYSTĒ DLK. VITAUTO PO GLOBA ŠV. PETRO.

Trumpai aprašant šios draugystēs susiorganizavimą ir gyvavimo bēgį, matosi tuojau, kad minēta draugystē nēra sutverta del kokio biznio arba del keno garbēs, ne. Bet ta draugystē yra sutverta del abelno puošimo musų lietuviškos liaudies. Žinoma nariai tos draugystēs yra garbēs verti ir jie už garbę turi vadintis save DLK. Vitauto kareiviais, nes tai yra tikri tēvynainiai, mylinti savo kraštą, savo kalbą ir savo žmones. Kas Clevelande pirmiausia pradējo atskirti lietuvius nuo lenkų, slavų ir kitų tautų? Drąsiai galima sakyti, kad tai tie kareiviai, kurie eidami pēdomis Lietuvos kunigaikščių ir jų dvasia persiēmę, viešai pasirodo ant gatvēs ir budina iš tautiško miego tuos kurie dar ramiai miega, parodo, kad lietuvių tauta nors amžius vaitojo po priešų jungu, vienok nežuvo. Tokią mintį turēdami garbēs verti tris karšti tēvynainiai, butent pp. K. Saimonas, J. Kilikauskas ir T. Niaura Lapkričio 19 d., 1913 m. pasitarē tarpe savęs ir nutarē sutverti draugystę Šv. Petro . Po tam pasitarimui, tulam laikui praējus kun. J. Halaburda parēmē tą užmanymą ir paskelbē iš sakyklos, kad tveriama yra nauja kareivių draugystē ir ragino jaunus vyrus prisirašyti. Sausio 7 d. 1914 m., tapo sušauktas bažnytinēje svetainēje susirinkimas su tikslu galutino sutverimo draugystēs. Sušaukus susirinkimą p. K. Saimonas paaiškinęs draugystēs tikslą, visi mielai sutiko ir tapo sutverta draugystē. Pirmame susirinkime prisirašē 9 nariai be įstojimo mokesties, o tik užsimokēję mēnesines. Paskui buvo išrinkta valdyba įkurią įējo sekančios ypatos: K. Saimonos pirm., A. Gedgau-

K. SAIMONAS,

DLK. Vitauto Gvardijos kapitonas.

das nut. rašt., T. Niaura fin. rašt., J. Kilikauskas iżd., iždo globējais: F. Saukevičius ir M. Gruodis, tvarkdaris M. Abukauskas. Išrinkus valdybą, draugystē pradējo apdirbinēti svarbiausius draugystēs pamatus butent mēnesinę mokestį, pašelpą ir pomirtinę. Po trumpo svarstymo mēnesinē mokestis tapo nustatyta 50c., pašelpos ligoj 8 dol. į savaitę ir pomirtinēs 50 dol. Prie pomirtinēs nustatymo dar pridēta tapo pastaba, kad kaip draugystēs iždas pinigais augs, teip ir narių pomirtinēs didinsis. Ant galo buvo svarstyta apie draugystēs vardą. J. Kilikauskas įnešē, kad butų galima perkeist draugystēs vardas ir vadintusi sekančiai: Draugystē Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vitauto po globa Šv. Petro. Įnešimas tapo narių vienbalsiai priimtas ir tas vardas pasilieka ant visados. Dar ant galo buvo įnešta kada draugystei parankiausia laikyti susirinkimai. Po apkalbējimui paimta dienos kiekvieno mēnesio ketvirtą nedēldienį.

Laikui bēgant dr-tē DLK. Vitauto pamažu pradējo tarpti ir darytis nariais skaitlingesnē. Nors nekurie per tulą laiką pranašavo, kad draugystē DLK. Vitauto ne gyvuos ir turēs žlugti, bet tie labai apsiriko, nes dr-stē ne tik ne žlugo, bet Liepos 26 d. 1914 m. pasirodē viešai ant gatvēs jau ir net kareiviškuose rubuose. Narių jau tada turējo 20, kurie po vadovystė p. K. Saimono, kapitono, gražiai maršavo gatvēmis. Kareiviška valdyba susidējo iš K. Saimonas kapitonas, J. Kilikauskas leutenantas, T. Niaura ir J. Mačiulaitis oficierai, M. Abukauskas fetfebelis ir J. Gruodis triuborius. Laike to apvaikščiojimo iš ryto Šv. Jurgio bažnyčioje buvo užpirktos mišios, kurias atlaikē kun. J. Halaburda.

Užstojus 1914 m., DLK Vitauto draugystē žymiai sustiprējo kaip nariais teip ir finansiškai, nes iždē jau turējo gryno turto 129 dol. 50c. Paskui iki 1 d. Sausio 1915 m. turtas paaugo iki 309 dol. 51. Tų metų pradžioje atsisakius nuo pirmininkavimo p. K. Saimonui, jo vietą užēmē p. A. Staseliunas, kuriam pirmininkaujant ir pavyzdingai tvarkant draugyste, iškilo sumanymas sutverti

DLK. Vitauto Gvardijos pėstininkų pulkas,

DLK. Vitauto Gvardijos raitelių pulkas.

draugystėje naują šaką kareivių vadinama DLK. Vitauto raiteliai. P. A. Staseliunui veikiant sykiu su p. K. Saimonu prasidėjo organizavimas naujos šakos. Netrukus po tam atėjo dar į pagelbą p. J. Kilikauskas. Tokiu budu tiems trims nariams besidarbuojant po tulo laiko tapo iš 10 narių sutverta nauja raitelių šaka, kuri ant arklių ir skirtingose uniformose pasirodė viešai lietuviams Rugsėjo 29 d. 1916 m. Ta nauja šaka DLK. Vitauto Gvardijos dar labiau papuošė jauną draugystę ir dar daugiau pridavė energijos narių veikimui. Raitelių pulko komandieriais tapo išrinkti p. J. Sabaliauskas kapitonu, J. Šukis leutenantu.

Užstojus 1916 m., tapo išrinkta draugystėje nauja valdyba, į kurią įėjo sekančios ypatos: pirm. J. Verseckas, vice-pirm. F. Saukevičius, nut. rašt. S. Binkis, fin. rašt. A. Remeika, ižd. M. Saukevičius, iždo glob. J. Mačiulaitis, J. Sabaliauskas, J. Andziulaitis, tvarkdaris M. Dereškevičius.

Tokiame trumpame laikė draugystė teip pakilo, kad net darbštumu pralenkė nekurias pirmiau susitverusias draugystes. Kad tai yra tiesa, tai galima faktais parodyti, nes dviejų metų bėgyj draugystė nupirko šėrų iš Lietuvių Salės Bendrovės, nemažai prisidėjo aukomis prie Clevelando lietuviškos bažnyčios, pasižymėjo aukomis del nukentėjusių nuo karės lietuvių. Gi apart to, nariams išmokėjus pašelpos 233 dol. bėgyj dviejų metų, dar iždė turėjo 637 dol. 18c. nežiurint, kad narių turi vos tik 45. Iš to matosi, kad draugystė darbuose viršyja kitas draugystes.

Lietuvi jaunikaiti! Jeigu nori buti tikru lietuviu mylinčiu savo tautą, Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio pasekėju, prisirašyk prie DLK. Vitauto kareivių Gvardijos, nes toje draugystėje nariai kaip tikri broliai ir vienos motinos vaikai dirba išvieno labui lietuvių, žadina tautišką dvasią ir budina iš miego savo brolius.

J. Verseckas, T. Saukevičius, J. Kilikauskas, A. Gedgaudas, K. T. Saimonas.

ALRKM. SĄJUNGOS 26 KUOPA.

Nors Clevelande randasi daug įvairių draugysčių abiejų lyčių, bet musų moterįs ir merginos pastebējo teipgi svarbumą ir ALRKM. Sąjungos organizacijos. Matydamos ką ta organizacija musų moterims bei merginoms reiškia dabartiniame laike, ką rodo ateičiai ir suprazdamos tos organizacijos svarbą, O. Żvingiliutēs ir B. Skripkauskiutēs triusu Balandžio 8 d. 1916 m. tapo sutverta ALRKM. Sąjungos 26 kuopa. Nors pradžia buvo maža, bet vis jau buvo matyti graži ateitis. Pirmame susirinkime prisirašē 12 narių, iš kurių buvo rinkta valdyba.

Dvasiškas vadovas kun. J. Halaburda, pirm. O. Żvingiliutē, vice-pirm. D. Šerkšnienē, nut. ir fin. rašt. B. Skripkauskiutē, iżd. V. Šukienē, iždo globēja M. Rakauskaitē, tvarkdarē M. Diraitienē.

Pradējus darbą, moterįs parodē savo prielankumą aukodamos knygas ir šeip savo brangų laiką pašvęsdamos prikalbinimui daugiau narių. Nors kuopa neturēdama didelio turto ēmē pirmą žingsnį surengdamą vakarelį Rugs. 24 d. 1916 m. su įvairiu programu, kad supažindinti žmones su kuopos veikimu. Turēdama kuopa uolias darbininkes, visą darbą kaip išpildime programo ir kitus darbus atliko pačios narēs, uždirbdamos gryno pelno 59 dol. 35c.

Nors kuopa yra dar jaunutē, bet po devynių mēnesių gyvavimo, turi iżde nemažai pinigų. Kuopa mano įsteigti vakarinius kursus mokinimo, virti siuti ir kitų įvairų darbų reikalingų musų moterims ir merginoms. Jeigu musų moterįs ir merginos darbuosis teip ir toliau, galima tikētis, kad atneš nemažai naudos del musų kuopos narių bei musų kitų sesučių. Užtat, mes narēs ALRKM. Sąjungos 26 kp. kviečiame visas musų seseris,

ALRK. Moterių Sąjungos 26 kuopa.

kurios dar nepriklauso prie tos prakilnios organizacijos, kad prisirašytų, nes daugiau narių turint bus smagiau darbuotis.

ALRKM. Sąjungos 26 kp. rašt. B. Skripkauskiutė,

DRAUGYSTĖ CLEVELANDO LIETUVIŲ "VARPO" CHORO.

"Varpo" choras susitvērē Kovo 18 d. 1917 m., kurs pasiliko po globa ALTS. 18 kuopos Cleveland, Ohio.

"Varpo" choro tikslas tai dailē iš dainų ir muzikos, kuri skambēs tarpe Clevelando lietuvių ir savo gabumais puoš sceną.

"Varpo" choras yra vienatinis choras, kurs susideda vien tik iš vyrų ir kurs buvo pageidaujamas tarpe Clevelando lietuvių.

"Varpo" choras savo užduočia ir pasišventimu atliks savo darbą kaipo varpas skambēdamas tarpe lietuvių žadins kiekvieną užsnudusį prie darbo, linksmins nuliudusius, ramins pavargusius vesdamas prie tautiško supratimo, aiškins tēvynēs Lietuvos judējimą, skelbs lietuviams, kad mes visi lietuviai esam vienos motinos Lietuvos ir, kad mes turim vienybēje ir sutikime gyvent.

"Varpo" choras kviečia kiekvieną lietuvį kurs kuom nors gali prisidēti prie dailēs ir turi norą kame nors lavintis k. a. dainose, muzikoj ir teatrų perstatymuose.

Lietuvi jaunikaitį! Buk geru lietuviu neleisk veltui laiko, o stok į varpiečių eilę prie dainos. Daina tai aštrus ginklas apsigynimui nuo blogo pasielgimo, o yra gerų žaislų geram užsiēmimui. Kas nori but gerame pasielgime, tas turi prisidēti prie "Varpo" choro. Varpas prie savęs šaukia kiekvieną lietuvį: Ateikit! Ateikit! Ateikit!

K. Aksomaitis.

P. S. Įstojant į "Varpo" chorą reikia mokēt 10c. įstojimo ir po 10c. kas mēn. choro reikalams. Teipgi turi pri-

"VARPO" CHORAS.

gulēt prie ALTS. mokant po 5c. mēnesyje. Susirinkimus laiko kas trečias nedēldienis kiekvieno mēnesio 2 valandą po pietų. K. Bačionio krautuvēje, po No. 2209 St. Clair Ave.

K. Aksomaitis, raštinin.

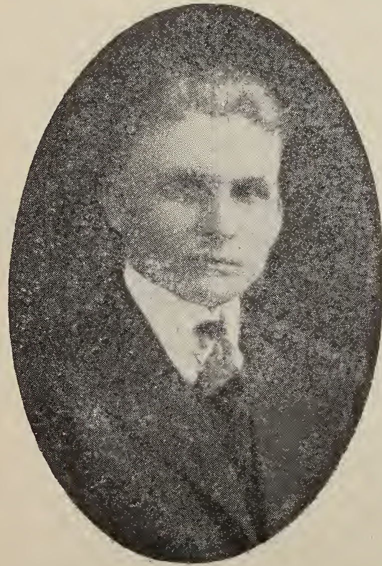
CLEVELANDO LIETUVIŠKŲ DRAUGYSČIŲ SĄRYŠIS.

Besidauginant Clevelande lietuviams, kaskart darēsi didesnis viešas judējimas. Susitverē daugiau draugysčių bei kuopų ir senos paaugo žymiai nariais. Ir kuomet jau draugysčių skaitlius pasidarē didelis, visas draugysčių veikimas bei viešas judējimas pasidarē kaip ir betvarkiškas, ypač rengiamuose vakaruose, nes pasitaikydavo, kad viename nedēldienyj buna surengti koki du tris vakarai, o kitame ne vieno. Teip rengiant vakarus jeigu pasitaikydavo, kad viename nedēldienyj buna surengti du ar tris vakarai, draugystēs turēdavo nuostolius, nes publika išsiskirdavo į dvi ar tris šakas. Dēlei to, tuli pradējo galvoti kaip ir kokiu budu užbēgti už akių tokiems atsitikimams. Galiaus tas pradēta svarstyti didesnēse draugystēse ir po tulo laiko nutarta sutverti tam tikrą draugysčių Sąryšį, kurs tvarkytų viešą draugysčių judējimą ir rengtų dideles visų Clevelando lietuvių šventes, apvaiksčiojimus. Nutarę tą draugystēs išrinko atstovus sutverimui to Sąryšio. Pirmiausia šios draugystēs išrinko savo atstovus: Dr-tē Šv. Kazimiero, dr-tē Šv. Jurgio, dr-tē LSK. Šv. Kazimiero Gvardija ir dr-tē Šv. Juozapo. Pirmas išrinktų atstovų susirinkimas įvyko Sausio 25 d. 1914 m. Pirmutinē Sąryšio valdyba susidējo iš: J. Rakauskas pirm. ir P. Muliolis nutar. rašt.

CL. Dr-čių Sąryšio tikslas yra: tvarkyti Clevelando lietuviškų draugysčių viešą judējimą, kad iš priklausančių prie Sąryšio draugysčių viename nedēldienyj nebutų

Clevelando Lietuviškų Draugysčių Sąryšio atstovai ir atstovės.

I. K. SAKALAUSKAS

A. ZDANAVIČIUS

J. ŠALČIUS

"Clevelando Lietuviškų Draugysčių Istoriškos Peržvalgos" knygos tvarkimo komisija.

surengta du vakarai, dviejos prakalbos, koncertai ir t.t., kad nepakenkus draugystei finansiškai. Apart to Sąryšis pats retkarčiais surengia dideles iškilmes, skirdamas pelną del nukentējusių nuo karēs lietuvių, bei kitokiems labdaringiems tikslams. Rengia didelius Jubliejinius apvaikščiojimui Lietuvos didvyrių, į kuriuos sutraukia beveik visus Clevelando lietuvius.

Dabartiniu laiku prie CLDr-čių Sąryšio priklauso virš 20 lietuviškų draugysčių bei organizacijų kuopų dviejų sriovių, t. y. katalikų ir tautininkų (socialistai nedalyvauja), iš kurių išrinkti atstovai lygiomis teisēmis išvieno bendrai veikia.

Iš nuveiktų Sąryšio darbų praeityj verti paminējimo šitie: 1914 m. apvaikščiojo jubiliejų 50 metų nuo mirimo garsaus Lietuvos rašējo ir istoriko Simono Daukanto ir 10 metų sukaktuvių nuo atgavimo spaudos Lietuvoje. Siaučiant europinei karei, kasmet surengia vakarą, kurio pelną skyria nukentējusiems nuo karēs lietuviams. Reikia pažymēti, kad "Lietuvių Dienoje" Lapkričio 1 d. 1916 m. Sąryšio pasidarbavimu surinkta arti 4,000 dol.

Dabartinē CL. Dr-čių Sąryšio valdyba yra sekanti: F. Baranauskas pirm., M. Ruseckas vice-pirm., A. Zdanavičius nutr. rašt. ir J. Šalčius iždin.

A. Zdanavičius.

A. B. BARTUŠEVIČIUS.

P-nas A. B. Bartuševičius yra vienas iš žymiausių biznierių tarpe Clevelando lietuvių.

P-nas A. B. Bartuševičius paeina iš Kauno gubernijos, Panevežio apskričio, Pompenų miestelio. Gimē Balandžio 18 d., 1873 m. Pradinį mokslą įgyjo dvikleseje mokykloje. Budami tēvai neturtingi ir negalēdami leisti sunaus į augštesnį mokslą, sumanē išmokinti kokio nors amato, kad vēliau galētų užsidirbti duoną. A. B. Bartuševičius pasrinko amatą dailydystēs, kurio ir pradējo mokintis. Užbaigęs mokslo terminą, pradējo galvoti apie Ameriką, aukso šalį. Neilgai galvojęs, apleido gimtinį kraštą ir išvažiavo į Ameriką. Balandžio 8 d., 1793 m., pasiekē Ameriką ir apsigyveno Buffalo, N. Y. Atvykęs į Ameriką, visupirmą pradējo rupintis patapti šios šalies piliečiu ir po trumpo buvimo išsiēmē pirmas pilietystēs popieras. Tais metais Amerike buvo didelē bedarbē, nes buvo prezidento rinkimai. Laimējus demokratų partija ir išrinkus antru syk Suv. Val. prezidentą Grover Cleveland, bedarbē dar labiau padidējo. Tuomet dirbtuvēse darbininkai dirbo tik vieną dieną savaitēje ir už labai mažą užmokestį, teip, jog pragyvenimas vos galima buvo padaryti. Mokēdamas dailydystēs amatą, bet negalēdamas tame amate gauti darbo, pradējo galvoti apie biznį arba mokintis kito amato. Galiaus nutarē mokintis barzdaskutystēs. Pramokęs barzdaskutystēs, 1895 m., atvyko į Clevelandą ir užsidējo barzdaskutyklą. Dirbdamas sunkiai ir taupydamas pinigus bēgyje 8 metų sutaupęs kiek pinigų 1903 m. sumanē užsidēti saliuną, nes patyrē, kad yra geras biznis. 1904 m. pradējo vesti agenturą laivakorčių, siuntimą pinigų į Europą, apdraudima nuo ugnies ir pirkimą bei pardavimą namų. Buvo vienas iš organizatorių Clevelando Lietuviškos Namų ir Paskolos Bendrovēs. Suorganizavus bendrovei patapo jos iždininku, kuriuo yra ir iki šių dienų.

Matydamas reikalą įsteigimo ir antros panašios

bankinės bendrovės, kuri vestų biznį tarpe svetimtaučių, 1914 m. įsteigė bankinį namą vardu: The St. Clair Ave. Savings & Loan Co., kurios patapo prezidentu ir juom yra iki šios dienos. Jausdamas reikalingumą Clevelande lietuviško laikraščio, 1916 m. suorganizavo naują bendrovę vardu The Ohio Lithuanian Publishing Co., kurios teipgi paliko prezidentu. Minėta bendrovė išleidžia lietuvišką savaitinį laikraštį vardu "Dirva."

P-nas A. B. Bartuševičius pasakoja, kad kiekvienas, kurs nori šioje šalyj pagerint savo buvį, turi iš sykio sunkiai dirbt, buti kantrus, taupyti uždirbtus pinigus, mokintis angliškos kalbos ir griebtis už kokio nors biznio. Užsidėjus kokį biznį iš sykio teipgi yra sunku, reikia nemažai padėti triuso ir pavargti iki pats biznis savaimi pradeda nešti pelną. Darbas ir pačedumas bei biznio siekimas tik užtikrina žmogui ateitį.

ANTANAS KRANAUSKAS.

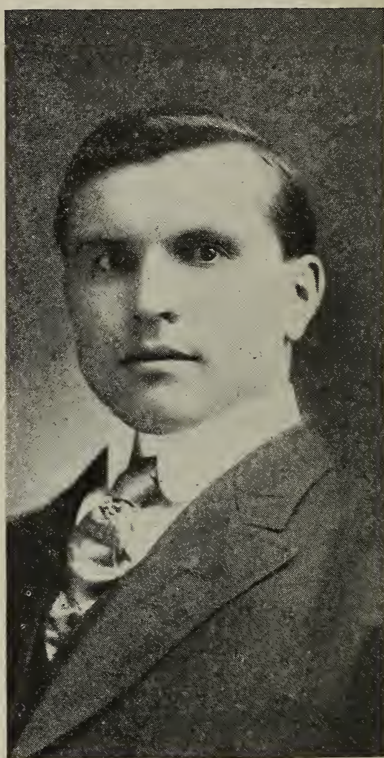
Užsidegus Ruso-Japonijos karei daug lietuvių bėgo į Ameriką. A. Kranauskas teipgi bijodamas, kad netaptų paimtas į kariumenę, 1905 m. pabėgo į Ameriką. Atvykęs pas savo brolį į Thomas W. Va., apsigyveno ir padirbęs apie 9 mēnesius niekam nieko nesakęs pasileido baladotis po plačiają Ameriką. Besibaladodamas po W. Virginia valstiją dasigavo į Pennsylvania valstiją ir nejučiomis atvyko į Clevelandą.

Buvo tai giedri pavasario diena 1907 m., kuomet išlipęs iš traukinio ant Union stoties, pasileido į miestą. Atėjęs į Public Square ir nežinodamas miesto traukė tolyn iki dasigavo į Woodland Ave. Tą dieną Clevelande buvo turgus. Eidamas Woodland gatve, keistai jam išrodė bežiurint kaip žydeliai žolynais ir daržovēmis apsivertę varē biznį. Nors diena buvo šilta ir prakaitas veržēsi iš kaktos, vienok nieko nepaisēdamas traukē gatve tolyn

laikydamas vienoje rankoj rankinę dėžutę, o ant kitos pasikabinęs overkotį. Po pusantros valandos tokios kelionės pamatęs žemesnius namus, pradėjo ješkoti lietuvių. Tai buvo Woodland ir E. 83 Str. Nesuradęs ne vieno lietuvio, pasiėmė ant savaitės kambarį ir apsigyveno. Suradęs artimiausį banką padėjo savo kelius centus ir tą patį vakarą surado sau darbą. Padirbęs savaitę laiko, subatoj turėdamas liuosą pusdienį, pradėjo ješkoti lietuvių. Išsivalkiojęs gatvėmis, grįžo namo vakare suvargęs ir neradęs ne vieno lietuvio. Grįždamas namo matė bėgant gatvekarius, kuriais dar nebuvo važiavęs. Pamatęs kaip dailiai žmonės kambaryj važiuoja, sugalvojo ir jis pabandyti. Įsėdęs užsimokėjo 5c. Pavažiavęs vieną bloką, žiuri, kad vėl konduktorius renka pinigus — ir antrą davė penktuką. Ant galo pamanė, kad tai perbrangu ir bijodamas, kad dar nereiktų mokėti, išlipė iš gatvekario.

Ant rytojaus, t. y. nedėlioj vėl išėjo ješkoti lietuvių, bet jau pasuko į kitą miesto pusę. Dabar jam pavyko surasti keliatą lietuvių, pas kuriuos vėliau ir apsigyveno. Vėliau kompanija perkėlus dirbtuvę kurioje Kranauskas dirbo ir jis persikelė gyventi ant West Side. Tame rudenyj buvo Suv. Val. prezidento rinkimai ir delto beveik visos dirbtuvės užsidarė, sykiu ir jo, kurioje dirbo. Trims savaitėms prieš Kalėdas, neturėdamas ko veikti nutarė pradėti eiti į mokyklą. Nuėjęs į Gordon mokyklą ir dasigavęs prie užveizdėtojos, kuri pradėjo ṭeirautis delko nori mokintis ir ar yra užbaigęs kokią kitą žemesnę mokyklą. Galiau išbandymui jo gabumų, užveizdėtoja užklausė du kart du, kiek bus? Kranauskas kaip šautuvas iššovė — keturi, nes mat padauginimą jau mokėjo. Matydama tokį gabumą užveidėtoja nuskyrė jį į ketvirtą klesą, kurioje mokinosi iki pabaigai Kovo mėnesio. Prezidento rinkimuose laimėjo W. Taftas, bet darbai nepagerėjo. Apleidęs mokyklą Kranauskas griebėsi už darbo. Tame pačiame name, kuriame jis turėjo butą gyvenimo arbatos ir kavos agentas, kurs patarė Kranau-

skui imtis už to darbo ir dar žadējo parodyti kaip reikia varyti tą biznį. Pasinaudojęs to agento patarimu ēmēsi už pardavinējimo kavos ir arbatos. Pirmoje dienoj uždirbo 6c. Vēliau tapęs gudresniu jau pradējo uždirbti nuo 50 iki 1.25c. į dieną. Kada nusibodo jam nešioti ant pečių maišą su kava ir arbata, sugalvojo nusipirkti arklį. Mažai turēdamas uždirbtų pinigų, Kranauskas ištraukē pinigus iš banko 135 dol. ir nusipirko arklį su vežimu. Trečioj dienoj po ištraukimo pinigų tas bankas, kuriame jo pinigai buvo padēti, subankrutijo. Nusipirkęs arklį su vežimu tapo pedlioriu pardavinēdamas daržoves ir kitus daiktus, o kavą su arbata pristatydavo tik geriems savo kostumeriams. Sunku buvo iš sykio pedlioriauti, nes viena nepratęs, o antra menkai darbams einant, mažai kas pirkdavo. Užstojus žiemai, arklį uždaręs į kutę pats pradējo vēl lankyti mokyklą. Ačiu p-lei Conway, kuri buvo septintoj klesoj sąžininga ir gera mokytoja jam daug pagelbējo, pavasaryj 1909 m. perkelē ji iš septintos į aštuntą klesą. Užstojus pavasariui vēl prisējo apleisti mokyklą ir išsitraukus iš kutēs arklį su vežimu daryti pragyvenimą Atējus rudeniui, vēl paliovē pedlioriavęs ir vēl nuējo į mokyklą. Bet nelaimē. Vaikai, kurie buvo aštuntoje klesoje jau tris mēnesiai kaip mokinosi ir buvo gerai pirmyn pasivarę, ir Kranauskas jokiu budu su jais negalējo susilyginti, antra mokytojos žiaurumas ir šiurkštumas pri-

A. KRANAUSKAS.

vertē Kranauską apleisti mokyklą. Po tam negaudamas per dvi dienas darbo, sumanē užsidēti grosernę tarpe svetimtaučių (netoli Luna Park). Užsidējęs grosernę ir palaikęs ją mēnesį laiko, perkelē ant Hamilton Ave., bet už mēnesio subankrutijo. Priējęs prie bankruto, vēl turējo griebtis pedliorystēs. 1910 m. pradējo pirkinēt rēksus. Neturēdamas tam tikro rēksams padējimo visaip vartēsi. Žiemos laike bijojo toli nuvažiuoti, nes bloga, tik ką velkantį vežimą kumelē prieš didesnį vėją vos atsilaikydavo, o ir kumelēs pakinkimas buvo jau suplyšęs. Todel prisējo jam labai atsargiam buti, kaip su kumele teip ir su pakinkimais. Sykį buvo toks atsitikimas. Važiuojant jam E. 9 gatve su rēksais ir privažiavus Euclid Ave., kur yra didžiausis žmonių ir automobilių susigrudimas, sulyg policmono nurodymo turējo sustoti. Davus signalą policmonui, kad važiuoti, Kranauskas norēdamas pavaryti greičiau savo keturkoją, nes paskui jį sekē automobilių eilē, botagu teip ją perjuosē, kad ta pusetinai truktelējus vežimą išsinerē iš jienų ir pradējo žingsniuoti palikdama jį ir vežimą viduryj gatvēs. Vežimą palikęs Kranauskas turējo vytis kumelę. Laimē, kad buvo geras policmonas, kurs Kranauskui padējo nutraukti vežimą į šalį. Tas triubelis nors neilgai traukēsi, bet žmones teip sutrukdē, kad visas Euclid ir E. 9 gatvē buvo užsikimšus.

Matydamas, kad biznis su rēksais ne kaip eina, pamētē jį varęs. Pradžioje 1911 m. susitaręs su dviem draugais ant Hamilton uždējo vēl grosernę. Po keturių mēnesių vienas draugas atsimetē ir atsiēmē savo dalį. Atsimetus vienam draugui patiko striukai ir Wholesale pradējo kasyti kinkas. Bet ačiu judviejų nenuilsitančiam darbui ir energijai, biznis kaskart vis gerinosi. Po metų laiko jo draugas išvažiavo į Lietuvą ir biznyje paliko tik vienas Kranauskas. 1914 m. susidējęs su T. Naura adarē saldainių krautuvę ant Hamilton Ave. 1916 m. saldainių krautuvēs savo dalį pardavē Naurai ir groresnę pardavē M. Skudui. Tuo pačiu laiku sumanē uždēti čeverykų krautuvę, kurią nupirko nuo J. Grigo. Ta krautuvē ran-

dasi po num. 2003 St. Clair ir kampo 20 gatvēs. Kiekvienas lietuvis norēdamas nusipirkti gerus čeverykus tegul atsilanko į p. Kranausko krautuvę. Krautuvē yra didelē ir čeverykų didžiausis pasirinkimas.

Ant galo reikia pažymēti, kad p. A. Kranauskas yra vienas iš uolų veikējų Clevelando lietuvių tarpe. Jis visados lietuviams patarnauja neimdamas jokio užmokesčio. Yra pasižymējęs aukose labdaringiems tikslams. Priguli prie įvairių draugysčių, kuriose pasižymi teipgi veiklumu, ypač Cl. Liet. Teat. Choro draugystēje uoliai darbuojasi dailēs srityje.

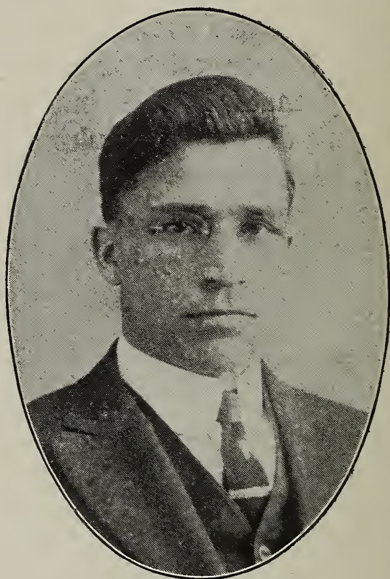

JUOZAS VAIŽMUŽIS.

Juozas Vaižmužis atvyko į Ameriką Spalio 25 d. 1907 m. apsistojo Beloit'e Vis. pas vieną draugą, kurs iš Lietuvos buvo pažįstamas. Tuose metuose Amerikoje buvo bedarbē teip kad Beloit'e negalima buvo gauti darbo. Tas draugas, pas kurį Vaižmužis atvažiavęs apsistojo, patarē jam važiuoti į anglių kasyklas, nes kasyklose darbai tada ējo geriau negu šeip dirbtuvēse. Paviešējęs apie 5 dienas, aprēdęs Vaižmužį amerikoniškais drabužiais su kitu pažįstamu išleido kelionēn. Atvykę į Chicago Ill., turējo apie porą valandų laukti traukinio einančio linkui Pennsylvania. Draugas su kuriuo Vaižmužis važiavo ant valandelēs kur tai prasišalino palikdamas Vaižmužį vieną ant stoties. Bevaikščiodamas ir besigerēdamas visokiais gražumais atsiminē, kad išvažiuojant jam iš Beloit, draugai pridējo pilnus kišenius cigarų. Išsitraukęs vieną cigarą užsirukē ir pradējo vaikščioti po stotį kaip tikras amerikonas, arba kaip Lietuvoj ponas. Traukia kiek galēdamas cigarą ir verčia iš burnos dumų kamuolius. Jam bevaikštant prieina prie jo policistas su trumpa raudona lažda ir sako ką tai. Vaižmužis pažiurējęs į policistą pamanē, kad jis nori teipgi užsirukyti

cigarą ir nieko nelaukęs ištraukē iš kišeniaus ir duoda. Policistas pažiurējęs tik ir nuējo. Vaižmužis po senovei sau žingsniuoja ir traukia cigarą. Prieina vēl tas pats policistas ir vēl ką tai sako. Vaižmužis nieko nesuprazdamas pradējo manyti, kad policistas nori ne vieno cigaro, bet gal dviejų. Tuojau brukšt iš kišeniaus ir atkišo polisistui du cigaru. Staiga prieina prie Vaižmužio kelionēs draugas ir sako, kad nevalia čia rukyti ir policistas apie tai sako. Vos išgirdęs tuos žodžius, Vaižmužis paleido cigarus iš rankų pabalo ir pradējo visas drebēti, nes mat budamas Lietuvoj nuo pagrįžusių iš Amerikos žmonių girdējo, kad Amerikos policistai už nepaklausimą mauna su lazda per galvą ir gabena į šaltąją. Atsipekējęs truputį pamatē, kad baimēs nēra, nusiramino. Palaukę truputį dar, atējo traukinis ir sēdę išvažiavo linkui Scranton, Pa. Atvykę į Scranton vakare prieš Visus Šventus, nuo stoties ējo pas pažįstamus ant nakvynēs. Beeinant gatve staiga pasirodē burys apsimaskavusių jaunų vaikinų ir merginų. Vaižmužio draugas žinodamas apie tas baidyklēs pasuko į šalį, o pats Vaižmužis užsiinteresavęs pradējo žiurēti. Kaip puls ant jo apsimaskavęs burys, kaip ims rēkti Vaižmužis brolau gelbēk, net jo draugas nustebo, manydamas, kad piktos dvasios apsēdo. Scrantone Vaižmužiui buvo nelabai gerai gyventi. Vienoje vietoj budamas ant burdo turējo tankiai alaus fundyt, o kitoje vietoj kas kitas nepatiko ir teip pagyvenęs pusę metų apleido Scranton ir nuvyko į Edwarsville Pa. Tenai apsistojęs pas savo pažįstamą trumpam laikui apsigyveno. Butų gal pagyvenęs ir ilgesnį laiką, bet jo gaspadorius buvo labai sulenkējęs ir namuose visados vartojo lenkų kalbą. Neapkęsdamas lenkų kalbos, Vaižmužis 1908 m., apleido Edwarsvillę ir nuvyko į Kingston, Pa., kur apsigyveno netoli lietuviškos bažnyčios. Kingstone gyventi Vaižmužiui buvo gerai ir linksma. Po tulo laiko prisirašē prie pašelpinēs Švento Vincento draugystēs ir buvo ramus. Tik vien neužganēdintas buvo, kad negali atsiekti savo tikslo, tai yra negali gauti darbo tokia-

me amate, kokį buvo pamylėjęs ir Lietuvoje dirbęs. Iš amato Vaižmužis yra kalvis. Pagyvenęs Kingstone apie metus laiko sumanė apleisti anglių kasyklas ir Ko-vo 10 d. 1910 m. atvyko į Clevelandą. Neturėdamas čia pažįstamų, apsigyveno pas lietuvius ant Hamilton gatvės. Tuojau gavo šiokį tokį darbą ir pradėjo dirbti. Mokėdamas gerai kalvystę Vaižmužis ir čia nebuvo užganėdintas gautu darbu. Tankiai svajoja ką pradėti. Ant galo pasiskyrė du keliu: ar grįžti Lietuvon užsidirbus kiek pinigų, ar gauti kur už kalvį darbą. Grižti Lietuvon dar tuojau negalėjo, nes mažai buvo sutaupinęs pinigų, taigi nusprendė net butinai gauti kur nors darbą už kalvį, nes kalvis yra gerai apmokamas ir darbo netruksta, o antra buti geru amatninku yra garbė. Ir teip 1911 metuose gavo kalvio darbą ir jį dirbą iki šių dienų. J. Vaižmužis sako, kad nors darbas yra sunkus ir paprastas, vienok jis jį myli. Stengėsi kiek galėdamas suprasti kalvystės amatą sulyg šios šalies pritaikymo ir po karės mane važiuoti atgal į Lietuvą ir tenai vesti kalvystę, bet nelemta Europos karės suardė visus planus. Apsigyvenęs toliasniam laikui, Vaižmužis mylėdamas dailę, 1915 m. prisirašė prie CLT. Choro draugystės ir ikišiol yra jos nariu. Teipgi mylėdamas apšvietą prisirašė prie TMD. 47 kuopos. Tom dviem draugystėm linki ilgiausių metų.

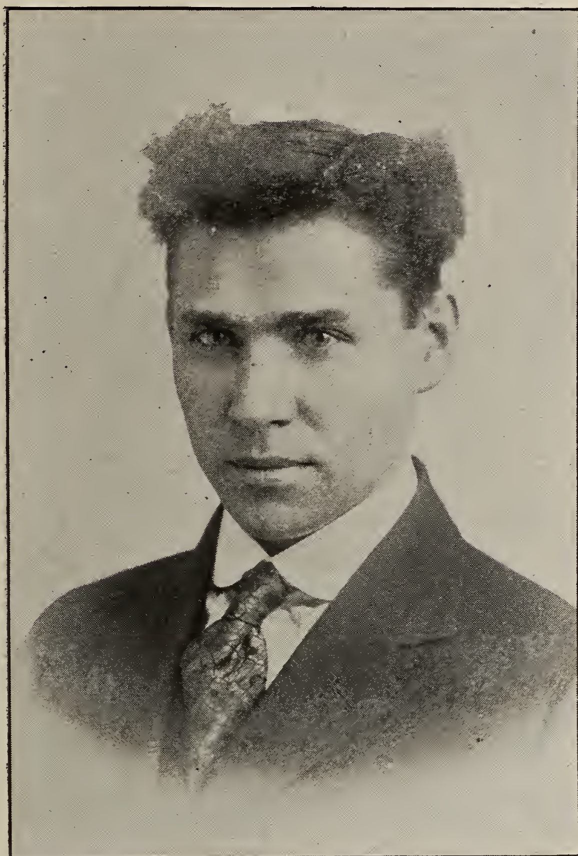

Juozas Vaižmužis

A. ŽITKEVIČIUS

PIRMAS LIETUVIS FOTOGRAFAS CLEVELANDE

A. žitkevičius paeina iš Girsudų vailščiaus, Panevežio apskričio, Kauno gub. Atkeliavo į Suvienytas Valstijas 18 d. Lap. 1906. Pradėjo savo profesiją visai mažoj vietoj, bet praslinkus keliatui metų pakilo augščiau, o dabar įtaisē didžiausią galeriją Ohio Valstijoj, kurioj galima sutalpint didžiausios grupos vestuvių, draugijų ir t.t. galima sutalpint iki 300 ypatų. Darba atlieka artistiškai.

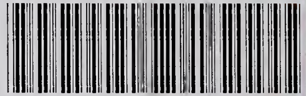
Norintieji mokintis šio dailaus profesijonališko darbo, gali kreiptis po šiuo adresu:

A. žITKEVIčIUS,

2105 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

THE LIBRARY OF CONGRESS

THE LIBRARY OF CONGRESS

LIBRARY OF CONGRESS
0 014 573 679 1